

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
КЗ «БАХМУТСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ КОЛЕДЖ»
ХАРКІВСЬКА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «АСОЦІАЦІЯ МЕДИКІВ УКРАЇНИ»

1926

Медицина. Освіта. Сучасність та майбутнє.

Матеріали VI Науково-практичної
конференції з міжнародною участю

ТОМ I

22 лютого 2019 року

Бахмут — Харків, 2019

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
КЗ «БАХМУТСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ КОЛЕДЖ»
ХАРКІВСЬКА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «АСОЦІАЦІЯ МЕДИКІВ УКРАЇНИ»

МЕДИЦИНА. ОСВІТА. СУЧАСНІСТЬ ТА МАЙБУТНЄ.

МАТЕРІАЛИ
VI Науково-практичної конференції
з міжнародною участю

22 лютого 2019 року

ТОМ I

Бахмут – Харків, 2019

Медицина. Освіта. Сучасність та майбутнє: Матеріали VI Науково-практичної конференції з міжнародною участю. – Том I. – Бахмут, 22 лютого 2019 р. // Бахмут: ГОАМУ, БМК, 2019 р. – 133 с.

Дане видання містить матеріали доповідей учасників VI Науково-практичної конференції з міжнародною участю «Медицина. Освіта. Сучасність та майбутнє.», яка відбулася в Бахмутському медичному коледжі 22 лютого 2019 року.

Матеріали конференції видаються мовою оригіналу.

Редакційна колегія:

Відповідальні редактори:

Карабан О.М. – завідувач кафедрою загальної гігієни та епідеміології Харківської медичної академії післядипломної освіти, доктор медичних наук, професор.

Красножон Н.М. – директор Бахмутського медичного коледжу.

Усенко С.А. – доцент кафедри загальної гігієни та епідеміології Харківської медичної академії післядипломної освіти, голова Громадської організації «Асоціація медиків України».

Матеріали друкуються в авторській редакції.

*За точність викладеного матеріалу відповідальність
покладається на авторів.*

*Розглянуто та затверджено на засіданні методичної ради БМК
Протокол № 3 від 17.12.2018 року*

© Бахмутський медичний коледж, 2019

© Харківська медична академія післядипломної освіти, 2019

© Громадська організація «Асоціація медиків України», 2019

ЗМІСТ

1. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ МЕДИЦИНИ

<i>Austin S., Lyfar R.H.</i> A case of a newborn with congenital tuberculosisi	6
<i>Алиев С. П., Усенко С. Г., Усенко С.А.</i> Еколого-епідеміологічний аналіз умов впливу поширеності та відновлення шляхів передачі малярії	8
<i>Афанасьєва О.І., Маренченко Л.П.</i> Впровадження «Інтегрованого ведення хвороб дитячого віку» (ІВХДВ) та комп'ютерної програми «ІКАД» в навчально-виховний процес	10
<i>Бичкова Ю.О., Туз Є.О., Туз-Благовісна О.Ю.</i> Вплив фаст-фуда на організм	12
<i>Білоха Н.М.</i> Правильне харчування – запорука збереження здоров'я людини	15
<i>Болдарєва В.М.</i> Клінічне і кліпове мислення в процесі навчання студентів за напрямком «Лікувальна справа»	20
<i>Васильєва М.А.</i> Використання інтерактивних методик для викладання теми «Антибіотики» у студентів коледжу на уроках з фармакології	23
<i>Виноградов О.О., Володіна В.С.</i> Оцінка доступності громадських об'єктів М. Кременна Луганської області для мало мобільних груп населення	25
<i>Вяла Г.В., Манукалова О.П.</i> Дослідження мотивації студентів Бахмутського медичного коледжу до навчання з використанням стимуляційних методів	28
<i>Гвоздецька Г.С., Жукуляк О.М.</i> Роль стимуляційного навчання при вивченні дисципліни «Невідкладні стани у акушерстві та гінекології»	32
<i>Грабельников О.М.</i> Збереження та зміцнення здоров'я в закладах вищої освіти на заняттях фізичної культури	34
<i>Донцова Т.В.</i> Виховання й навчання здорової особистості. Формування навичок здорового способу життя через реалізацію загальноколеджних програм	37
<i>Карабан О.М., Тимошенко Л.В., Усенко С.А., Лоскутов М.Ф., Лобойко Л.І., Радзівєвська І.Ю.</i> Епідеміологія неінфекційних захворювань як наукова дисципліна	39

<i>Кусакіна О.Л.</i> Вплив ремінералізуючих засобів у профілактиці карієсу у дітей	41
<i>Логвинюк Р.П., Грабельников О.М.</i> Ефективність фізичної реабілітації хворих на перистуючу бронхіальну астму середньої важкості	42
<i>Манжула Т.В.</i> Особливості епідеміологічного процесу кору на прикладі окремої територіальної одиниці у зоні проведення ООС	45
<i>Петренко Т.А., Дабіжжа І.І.</i> Етіологія і профілактика синдрому сухого ока	48
<i>Скородумова Л.Б.</i> Оздоровлення та реабілітація студентів з послабленим здоров'ям засобами фізичного виховання	51

2. НОВІТНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ВИКЛАДАННІ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

<i>Бубенцова Л.В.</i> Синергетичний підхід до вивчення англійської мови	54
<i>Вірченко В.І.</i> Феномен «Кліпового мислення» в освітньому просторі	57
<i>Волошко О.А.</i> Шляхи формування соціальної компетенції студентів при вивченні математики.....	62
<i>Гамій І.О.</i> Використання інноваційних технологій для формування орфографічної грамотності учнів	66
<i>Гераськіна В.А.</i> Здійснення проектної діяльності в процесі підготовки майбутніх фахівців	69
<i>Говорун Р.А.</i> Поглиблення мовної компетенції студентів засобами сучасних педагогічних технологій.....	71
<i>Гордієнко О.В.</i> Управління розвитком творчого потенціалу дитини в умовах нової української школи	73
<i>Донченко Т.Л.</i> У новій школі – новий учитель.....	76
<i>Жирков К.К., Жиркова Л.К.</i> Використання інноваційних технологій у процесі вивчення зарубіжної літератури	79
<i>Жукова Г.В.</i> Акмеологічні технології викладання зарубіжної літератури в умовах нової української школи	82
<i>Земська О.Л.</i> Роль навчально-методичного портфоліо в якісній підготовці майбутніх фахівців до професійної діяльності	85
<i>Іваненко В.І.</i> Інноваційний підхід у навчанні фізики у світі компетентнісноорієнтованого підходу	88

<i>Кокойло Т.М.</i> До факторів професійного вигорання викладачів	91
<i>Копанишин Л.В.</i> Громадянськість як чинник соціалізації студентської молоді	94
<i>Копанишин М.Я.</i> Професійна соціалізація студентів у процесі фізичного виховання	98
<i>Красножон Н.М., Сніховська О.В.</i> Здатність педагогічного колективу до саморозвитку	100
<i>Леонова Л.О.</i> Методи патріотичного виховання на уроках історії та в позаурочний час	103
<i>Літвін Т.В., Сніховська О.В.</i> Музейна педагогіка в новітніх педагогічних технологіях	105
<i>Маренченко Л.П., Афанасьєва О.І.</i> Новітні технології у викладанні предмета «медсестринство в педіатрії»	109
<i>Моїсєєва В.С.</i> Засоби соціалізації студентів педколеджу у навчанні іноземної мови	112
<i>Моїсєєва І.М.</i> Використання особистісно-зорієнтованих навчально-педагогічних ситуацій для формування комунікативної компетенції студентів у процесі навчання іноземної мови	115
<i>Ночовка В.І.</i> Формування математичної компетентності на уроках математики із застосуванням методики динамічного узагальнення та систематизації	118
<i>Павлова І.В., Петрусенко О.В.</i> Застосування проектного навчання на заняттях із соціально-економічних дисциплін у медичному коледжі	120
<i>Пузікова Н.К.</i> Математика – обов'язковий предмет для проходження ЗНО (поради і рекомендації)	122
<i>Разумова О.Г.</i> Розвиток професійної Я-концепції як важлива складова діяльності педагога	124
<i>Сердюк І.Г.</i> Інноваційний підхід щодо роботи з обдарованими студентами викладача основного музичного інструменту	126
<i>Сітало Г.П.</i> Stem – освіта як напрям модернізації освітнього середовища	129
<i>Шепель О.А.</i> Рейтингова система оцінювання в умовах нової української школи як засіб формування мотиваційної діяльності учнів та креативно-особистісної діяльності вчителя	131

1. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ МЕДИЦИНИ

A CASE OF A NEWBORN WITH CONGENITAL TUBERCULOSIS

Dr Svitlana Austin, MBChB (UK), MMed (Paeds) (Harare), IPPC (Sydney)

Dr Roza Hasanovna Lyfar, Senior Lecturer at Bahmut Medical College (Bahmut, Ukraine) Obstetrician and Gynaecologist (the highest professional qualification)

**Parirenyatwa Group of Hospitals, Harare, Zimbabwe
Bahmut Medical College (Bahmut, Ukraine)**

The case report describes a 1 month old female infant, who presented with failure to thrive from birth and an unresolving pneumonia for 3 weeks. On presentation the infant had clinical signs of chronic hypoxia and had severe acute malnutrition. Investigations revealed pulmonary tuberculosis. The discussion is focused on long term complications of an infant diagnosed with severe acute malnutrition and pulmonary TB. The case addresses the approach to a child with persistent pneumonia. and importance of long term follow up of infants who would have been diagnosed with pulmonary tuberculosis and severe acute malnutrition.

TK was a 1 month old female patient who presented to the referral hospital in Harare with a 3 day history of a worsening cough and not growing well since birth. She was born with normal birth weight of 2900g, was exclusively breastfed and received her vaccines, but despite this she had poor weight gain from birth.

During her third trimester of pregnancy TK's mother stayed with an aunt who was on treatment for sputum positive pulmonary tuberculosis, however she did not receive any isoniazid prophylaxis. The mother was negative for human immunodeficiency virus infection on her routine pregnancy testing.

On examination the infant had signs of severe multi-lobar pneumonia, chronic hypoxia, severe malnutrition with edema and microcephaly.

The patient was admitted to the ward, given supplemental oxygen and commenced on broad-spectrum antibiotics. TK's full blood count showed a leukocytosis, but her blood cultures did not obtain any growth. The chest x-ray showed bilateral airspace disease suggestive of

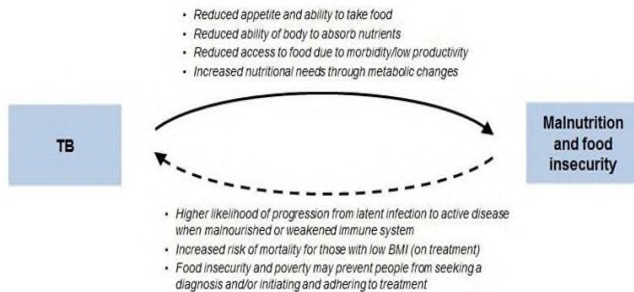
pulmonary TB secondary to aspirated bacteria from the amniotic fluid when in utero:

The gene Xpert MTB/RIF assay of TK's gastric washings came back positive and alcohol and acid fast bacilli were also detected confirming the diagnosis of congenital TB. The child was commenced on the combination therapy of rifampicin, isoniazid, ethambutol and pyrazinamide with addition of pyridoxine. She also

underwent nutritional rehabilitation with the breastfeeding being supplemented with therapeutic feeds (F-75). TK made a gradual improvement on above regimen and was discharged home after one month. Infection control services were involved in the contact tracing and TK has been followed up throughout her treatment on an outpatient basis.

This case illustrates the challenge of managing pulmonary TB in a very young child with severe malnutrition. The two conditions are synergistic and represent a vicious cycle:

Of a particular importance is that both of above conditions have long term pulmonary complications when acquired early in life. Severe malnutrition results in smaller lung volumes and decreased lung function, whilst pulmonary TB can potentially cause bronchiectasis, bronchial stenosis and lung fibrosis. In addition, malnutrition perpetuates TB progression and therefore increases the likelihood of abovementioned complications.

Therefore a combination of severe malnutrition and pulmonary TB in our patient can have detrimental effects on her lungs, which can progress into adulthood affecting her quality of life, schooling and future employment opportunities.

ЕКОЛОГО-ЕПІДЕМІОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ УМОВ ВПЛИВУ ПОШИРЕНOSTІ ТА ВІДНОВЛЕННЯ ШЛЯХІВ ПЕРЕДАЧІ МАЛЯРІЇ

Алієв С.П., Усенко С.Г., Усенко С.А.

**Таджицький НДІ профілактичної медицини Міністерства охорони здоров'я та соціального захисту населення
Харківський національний медичний університет
Харківська медична академія післядипломної освіти**

Метою нашої роботи було провести епідеміологічний аналіз умов, що впливають на поширення і відновлення місцевої передачі малярії в Таджикистані.

Встановлено, що хворі малярією реєструються в республіці протягом усього року, але передача інфекції найбільш інтенсивно відбувається з червня по жовтень у зв'язку з масовим виплід різних видів малярійних комарів. Значне збільшення числа випадків малярії спостерігається з квітня - це весняна хвиля проявів заражень триденною малярією минулого року, потім в червні починається сезон передачі при середньодобовій температурі +25°C і вище, та число випадків продовжує зростати, досягаючи максимуму в серпні-вересні, після чого в жовтні-листопаді знижується при більш низьких середньодобових температурах. На першому місці по ураженості малярією знаходиться Хатлонська область, яка включає дві зони: Курганську і Кулябську. Ця область належить до долинно-пустельному типу ландшафту Південного Таджикистану.

У Хатлонській області кількість річних опадів коливається в межах 800-1000 мм. Дощі йдуть з березня по квітень і з листопада по грудень. В результаті зливових дощів потоки води утворюють водойми, біля витоків більшості з яких утворюються струмки, повноводні тільки в сезон дощів, а під час сухого сезону (з травня по жовтень) вони міліють. Ця зона є найбільш сприятливою для виплоду малярійних комарів. На її території мешкають два основних переносника малярії: *Anopheles Pulcherrimus* та *Anopheles superpictus*. Підвищення захворюваності на малярію в даній області можна пояснити близькістю афганських селищ, неблагополучних по малярії. Основними місцями виплоду *Anopheles* на цій території є численні струмки - арики, уздовж яких утворюються

розгалуження, заповнюються стоячою або повільно проточною водою, а також водойми, утворені при затопленні ям і занедбаних іригаційних споруд.

У центральній, південно-східній, північній і північно-західній частинах республіки переважає ущелинно-річковий і гірничо-річковий типи ландшафтно-маляріогенних зон. З огляду на швидку течію річок, а також порівняно низьку температуру повітря, райони, розташовані на даній території, епідеміологічну небезпеку не уявляють (крім населених пунктів, які межують з несприятливими по малярії територіями). У поширенні малярії важливу роль відіграє спосіб життя і сільськогосподарська діяльність людини. Так, наприклад, жителі Хатлонської області (Курганська зона) займаються рисівництвом, в результаті чого виникають додаткові місця виплоду малярійних комарів, що сприяє зростанню чисельності комарів *Anopheles*. З кожним роком в цій області збільшується площа бавовняних полів, ведеться будівництво іригаційних систем, що призводить до погіршення маляріологічної ситуації.

Низький соціально-економічний рівень життя населення, практично повна відсутність каналізації, наявність водних площ навколо будинків створюють сприятливі умови для розмноження комарів. Інтенсивна міграція населення ускладнює ситуацію щодо малярії, як на території тимчасового перебування трудових мігрантів, так і по поверненню їх в місця постійного проживання. Маляріологічна ситуація в Таджикистані, незважаючи на проведені заходи, залишається тривожною, тому що відбувається завезення малярії внаслідок міграційних процесів і зальоту заражених малярійних комарів з певних близько розташованих населених пунктів Афганістану, де є стійкі осередки малярії.

Таким чином, основними факторами, що негативно впливають на маляріологічну ситуацію в Таджикистані є продовження інтенсивної передачі малярії в зонах афгано-таджицького кордону; дефіцит ефективних інсектицидів і обмежений обсяг проведення противолічкових заходів; недостатня кваліфікація медичних працівників з клінічної та лабораторної діагностики малярії; відсутність оперативної інформації щодо маляріологічної ситуації в прикордонних районах Афганістану і синхронності в проведенні протималярійних заходів; недостатні знання населення про заходи профілактики малярії та боротьби з нею.

ВПРОВАДЖЕННЯ «ІНТЕГРОВАНОГО ВЕДЕННЯ ХВОРОБ ДИТЯЧОГО ВІКУ» (ІВХДВ) ТА КОМП'ЮТЕРНОЇ ПРОГРАМИ «ІКАД» В НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИЙ ПРОЦЕС

Афанасьєва О. І., Маренченко М.П.

КЗ «Бахмутський медичний коледж»

Одним із важливих завдань у реформуванні охорони здоров'я в Україні є вдосконалення первинної медико-санітарної допомоги та підвищення якості підготовки спеціалістів. Сучасний розвиток медицини передбачає постійне вдосконалення заходів щодо діагностики, лікування та профілактики хвороб з урахуванням вимог доказової медицини. Система стандартизації медичної допомоги орієнтована на розробку медико-технологічних документів, які допомагають медичному працівнику ефективно діяти в конкретних клінічних ситуаціях, уникаючи неефективних та помилкових втручань. З цією метою за рекомендацією ВООЗ/ЮНІСЕФ був впроваджений уніфікований клінічний протокол первинної медичної допомоги «Інтегроване ведення хвороб дитячого віку» - наказ МОЗ України від 12.05.2016р. №438.

Мета протоколу: вдосконалення організації надання первинної медичної допомоги дітям віком до 5-ти років, зниження рівня захворюваності, необґрунтованої госпіталізації, поліпрагмазії та попередження смертності.

Стратегія ІВХДВ включає 3 основних компоненти:

1. Покращення навичок медичних працівників у клінічному веденні хвороб дітей.
2. Покращення системи охорони здоров'я.
3. Покращення практики догляду і харчування дітей, сприяння розвитку дитини на рівні сім'ї та громади.

У даному протоколі розглядається посиндромний підхід для ведення найбільш поширених патологічних станів у дітей віком до 5-ти років, а також питання профілактики захворювань та догляду з метою розвитку дитини(загальні ознаки небезпеки, кашель, розлади дихання, діарея, проблеми з горлом, проблеми з вухом, лихоманка, анемія, порушення харчування, наявність дуже важкого захворювання та місцевої бактеріальної інфекції, жовтяниця, оцінка вигодовування).

Принципи «Інтегрованого ведення хвороб дитячого віку»:

- всі хворі діти віком до 5-ти років мають бути оглянуті на виявлення загальних ознак небезпеки, а всі немовлята - на ознаки дуже тяжкого захворювання. Наявність цих ознак вказує на термінову госпіталізацію;

- всі діти оглядаються на наявність основних симптомів: для дітей від 2-х місяців до 5-ти років - кашель, діарея, лихоманка, інфекція вуха та горла. Діти від 0 до 2-х місяців оглядаються на місцеву бактеріальну інфекцію, діарею та жовтяницю;

- всі хворих рутинно оглядають на предмет стану їх харчування та імунізації, а також інших потенціальних проблем.

За комбінацією окремих симптомів захворювання класифікують у одну чи більше групи, а не виставляють діагноз.

Класифікація захворювання базується на системі кольорового кодування:

- **«рожевий»** означає, що дитину необхідно терміново направити до стаціонару;

- **«жовтий»** вказує на необхідність початку специфічного амбулаторного лікування;

- **«зелений»** вказує на можливість догляду вдома.

Лікування призначається за протоколом згідно із встановленою класифікацією з чітко вказаними дозами та способами введення. В процес лікування та догляду за дитиною активно залучаються батьки. Студенти навчаються ефективно спілкуватися та консультувати осіб, які доглядають за дитиною, щодо питань догляду, годування та вживання рідини, а також станів, що потребують негайного звернення за медичною допомогою

Для покращення якості навчання по впровадженню ІВХДВ була створена комп'ютерна програма «IKAD» для відпрацювання клінічних навичок з основних симптомів хвороб дітей. Ця програма дає можливість читати нову інформацію, дивитись відеоматеріали і фотографії, а також виконувати вправи та ситуаційні клінічні задачі. «IKAD» допомагає при відсутності хворих дітей в лікарні бачити клінічні прояви захворювань, що потребують негайної медичної допомоги. Дивлячись відеоматеріали, студенти за допомогою викладача визначають основні симптоми хвороби, ставлять класифікацію та призначають лікування, надають консультацію по подальшому догляду з метою розвитку дитини. Комп'ютерний курс дає можливість перевіряти засвоєння окремої

теми та весь курс навчання. Для використання нових навичок необхідна обов'язкова практика в умовах медичного закладу.

Таким чином ІВХДВ та комп'ютерної програми «ІКАД» підвищує якість підготовки студентів та покращує навчальний процес, допомагає майбутнім фахівцям бачити різні симптоми захворювань у відеоматеріалах (за відсутності клінічних хворих у лікувальному закладі). Студенти швидше навчаються навичкам ефективного спілкування, мають чіткий алгоритм обстеження та надання допомоги відповідно до стану дитини. Володіють навичками із забезпечення подальшого догляду та консультування батьків.

ВПЛИВ ФАСТ-ФУДА НА ОРГАНІЗМ

Бичкова Ю.О., Туз Є.О., Туз-Благовісна О.Ю.

КЗ «Бахмутський медичний коледж»

Швидке харчування фаст-фуд, такий популярний засіб перекусу в сучасному світі – зовсім не нова ідея. Протягом багатьох століть, люди знаходили способи готувати і продавати їжу на придорожніх стендах або в кіосках. Швидко приготовлена їжа з'явилася, щоб мандрівники і робітники могли перекусити на швидку руку.

Асортимент продукції фаст-фуду складається з висококалорійних блюд, до складу яких входять дуже багато жирів і цукру та мало корисних речовин і вітамінів, необхідних організму. Підступність швидкої їжі складається ще в тому, що вона насичена швидкими вуглеводами та жирами, але дуже бідна на клітковину, яка зберігає відчуття насиченості. Страва фаст-фуду вкрай бідна на білок, необхідний для нормальної роботи організму. З'ївши традиційний сендвич, ви отримуєте лише 9 грамів білка, тоді як необхідна його кількість має складати для людини приблизно 100 грамів на день.

Харчові добавки (їх відомо декілька сотень) – простий і дешевий спосіб надати продукту привабливий вигляд та колір, посилює смак, а також продовжує термін його зберігання. Харчові добавки вказують на упаковках однією буквою (індекс Е) з цифровими кодами.

З чого складається фаст-фуд: калорії, трансгенні жири, надмірне додавання солі, діоксиди, консерванти і ліпіди. Проблеми з зайвою вагою далеко не єдина неприємність, яка може трапитися з людьми, які люблять швидкі перекуси. Жир, що міститься у фаст-фуді, складається переважно з насичених жирних кислот, які при потраплянні в організм відкладаються на стінках судин і сприяють розвитку атеросклерозу, підвищенню рівня холестерину в крові. Ці речовини пошкоджують мембрани клітин серця, печінки та судин, змінюють склад крові та порушують ліпідний обмін, що, в зрештою, призводить до уражень серцево-судинної системи, змін з боку ендокринної системи, жовчно- кишкового тракту та незворотні порушення у печінці. Разом з фаст-фудом кожен українець за рік поглинає близько 3 кілограмів хімічних елементів. Фаст-фуд перенасичений харчовими добавками і консервантами. Для його приготування використовують найдешевше масло і рідко його зливають після приготування тієї чи іншої страви. При нагріванні масло виділяє велику кількість канцерогенів і може стати причиною ракових захворювань. У промислових масштабах вони стають небезпечними.

Фаст-фуд має такі наслідки: депресію, розвиток астми і аутизму, погіршує пам'ять, викликає передчасне старіння, викликає залежність, ожиріння, захворювання жовчно- кишкового тракту, прогресуватимуть хронічні недуги – наприклад, відбуватиметься загострення гастритів, холециститів.

Українські вчені виявили, що вже через 3 місяці харчування фаст-фудом відмічаються суттєві зміни функції печінки, змінна імунного статусу та різкі відхилення в аналізі крові від норми. Гастроентерологи стверджують, що така їжа особливо небезпечна для підростаючого покоління, так як, організм ще тільки формується. Дослідження Британського Фонду психічного здоров'я довели, що фаст-фуд є причиною збільшення кількості страждаючих на психічні відхилення. Був установлений тісний зв'язок між виникненням депресії, хвороби Альцгеймера, шизофренії з частим уживанням напівфабрикатів та «швидкої їжі».

У ході написання статті було проведено соціологічне дослідження в Бахмутському медичному коледжі.

Опитано 285 студентів.

Було проведено анкетування за такими питаннями:

1. Ви вживаєте фаст-фуд ?
2. Якщо вживаєте, то як часто?

3. Чи маєте ви хронічні захворювання та які?
4. Причини вживання фаст-фуду.
5. Чи спостерігаєте ви зв'язок між вживанням фаст-фуду та загостреннями хронічних захворювань?
6. Як ви почуваєте себе останнім часом?
7. Які пропозиції до шляху здорового харчування ви маєте?

Результати такі:

29% - не вживають фаст-фуд;

71% - опитуваних знають, що таке фаст – фуд, а також знають, яку шкоду організму людини він наносить, але вживають.

Вибіркові результати відповідей:

- 25% студентів часто бувають у місцях харчування, аналогічних фаст – фуду;

- 18% часто вживають фаст – фуд;

- 29% студентів обирають здорове харчування;

- 63% студентів вживають фаст-фуд через нехватку часу;

- 18% студентів вживають фаст-фуд, тому-що він смачніший за домашню їжу;

- 69% студентів, що вживають фаст-фуд, мають хронічні захворювання;

- 73% студентів, що мають хронічні захворювання, неодноразово помічали загострення захворювань після вживання фаст-фуду;

- 38% студентів, що вживають фаст-фуд мають проблеми з пам'яттю, втому, здоровим та спокійним сном;

- 29% студентів після проведеної з ними роботи категорично відмовились від вживання шкідливої їжі;

-18% студентів після проведеної з ними роботи обмежили вживання фаст-фуду.

На основі висновків соціологічного опитування були надані рекомендації щодо місця харчування студентів у коледжі, щодо зміни меню у бік більш здорового харчування, проведені бесіди серед студентів про шкідливість фаст-фуду та харчових домішок, виготовлена презентація для проведення профілактичної роботи у «Школі здоров'я».

Своїм соціологічним дослідженням ми підтвердили, що між здоров'ям людини та вживанням фаст-фуду існує прямий зв'язок. Ця їжа дійсно негативно впливає на організм. Необхідно зовсім відмовитись або вживати як можна рідше, так як вона призводить до таких захворювань як атеросклероз, діабет, загострення

гастритів, ожиріння, захворювання нирок, нервових порушень та багато інших хвороб. Тому відмова від порції такої їжі збереже не тільки фізичне, але і психічне здоров'я.

ПРАВИЛЬНЕ ХАРЧУВАННЯ – ЗАПОРУКА ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

Білоха Н. М.

КЗ «Бахмутський медичний коледж»

Їжа грає життєво важливу роль у підтримці міцного здоров'я, лікуванні і запобіганні різних захворювань. Як говорив Роберт Мак-Гаррисон, один з найвідоміших дієтологів : "Правильно підібраний раціон є єдиним найважливішим чинником у збереженні здоров'я; неправильне харчування - найважливіший чинник в розвитку хвороби". Ці слова особливо актуальні нині, коли багато хронічних хвороб (такі, як діабет, гіпертонія, інсульт, інфаркт та ін.) набули статусу справжніх епідемій. Усі вони - плата сучасної цивілізації за досягнення технічного прогресу, що абсолютно змінив характер харчування. Вже до середини ХХ століття в харчуванні населення технічно розвинених країн сталися три корінні зміни:

- Украй збузвився набір необроблених харчових продуктів,
- Були відпрацьовані процеси очищення, рафінування природних продуктів від, як здавалося, зайвих, "баластних", речовин.

- На зміну природним продуктам прийшли численні хімічні добавки: консерванти, барвники, емульгатори, а окрім них ще безліч отруйних для людини речовин із забрудненого довкілля. Ну, а результати, як бачимо, не забарилися позначитися....

Біди сучасної цивілізації, що знищує воду і повітря, рослини і тварин, примушують із зростаючою увагою придивлятися до методів природного оздоровлення, а не до тих, які ґрунтуються на досягненнях фармацевтів. Жоден лікар не може зробити для людини того, що людина може і повинна зробити для себе сама. Ніхто краще нас самих не може постійно підтримувати свій організм у хорошому стані, потрібно тільки дотримуватися законів Природи. І сьогодні видатні лікарі - натуропати

(представники одного з сучасних напрямів медицини - натуральної гігієни, або натуропатії) пропонують нам шляхи природного оздоровлення людського організму. Усі вони бачать головну причину руйнування здоров'я в самоотруєнні організму шкідливими речовинами, що накопичилися в ньому - шлаками, токсинами, джерелом яких, в першу чергу, вважають неправильне харчування.

Самозцілення, за переконанням натуропатів, ґрунтується на природному способі життя відповідно до законів Природи. І так для багатьох з нас настала пора замислитися про "дієтичну реформу". З чого ж слід почати? Передусім, необхідно вирішити для себе декілька головних питань, які завжди стояли перед дієтологами : як, коли, скільки, як часто і що потрібно їсти?

Питання: "Як потрібно їсти"? є, мабуть, найважливішим, оскільки грамотне, логічне поєднання харчових продуктів - це один з перших кроків до здоров'я без ліків. Наукове підтвердження питання про правильне поєднання їжі отримало після фундаментальних робіт лауреата Нобелівської премії, академіка Івана Петровича Павлова, що присвятив більше 20 років своєї наукової діяльності дослідженням в галузі фізіології травлення. В ході цих досліджень І.П. Павлов встановив, що на кожен вид їжі (хліб, молоко, м'ясо тощо) виділяються різні за кількістю і якістю травні соки. Обробка і переварювання кожного виду їжі протікає у відповідному відділі травного тракту і займає також визначений, властивий тільки йому час. Пряма дорога від наукових розробок І.П. Павлова в галузі фізіології травлення веде до сучасних теорій і практик таких вчених, як Г.Шелтон, К.Джефрі, А.Чейз, П.Брег.

Декілька практичних рекомендацій з правильного вживання їжі від лікарів - натуропатів.

Як споживати білок?

З білковими продуктами усіх видів краще за все поєднуються усі зелені і некрохмалисті овочі, а також деякі крохмалисті: капуста, цибуля, усі види свіжих кабачків. Погане поєднання з білками дають наступні крохмалисті овочі: картопля, горох, буряк, морква, гарбуз, а також всілякі крупи. Суворе правило: прийом будь-якої білкової їжі обов'язково повинен супроводжувати овочевий салат.

Як споживати крохмаль?

Краще за все вживати один крохмаль (один вид каші без хліба), але не через те, що існує протиріччя цих продуктів, а тому,

що споживання двох і більше крохмалів (наприклад, каші і хліба) практично обов'язково призводить до переїдання.

Як споживати фрукти?

Фрукти разом з горіхами і зеленими овочами, є ідеальною їжею для людини. Проте краще за все вживати фрукти окремо від інших продуктів.

З іншими продуктами (білками, крохмалю) вони надовго затримуються в шлунку, поки не перетравиться інша їжа, піддавшись бактерійному розкладанню.

Як споживати воду або інші напої?

Споживати воду або інші напої слід незадовго до їжі. Вода, випита пізніше чим за 10 хв. до їжі, "розбавляє травні соки", і їжа, не переварена повністю, швидко покидає шлунок. Під час їжі або після неї пити також не слід, оскільки в шлунку не повинна уриватися ферментативна обробка продуктів харчування.

Коли, скільки і як часто потрібно їсти?

Відносно того, як часто харчуватися, коли приймати їжу і в якій кількості, існує декілька правил, які підтримують як лікарі - натуропати, так й інші гігієнічні системи (наприклад, йога). Одже, перше правило будь-якої природної системи харчування - їсти тільки при відчутті голоду, але не апетиту! Ці два відчуття потрібно уміти розрізняти.

Голод - це голос Природи, який говорить нам, що організму потрібна їжа. Апетит - пряма протилежність голоду. Справжній голод з'являється через тривалий час після останнього вживання їжі.

Якщо постежити, як снідають службовці великого міста - поспіхом, не прожовуючи, - можна зрозуміти, чому серед них так поширені млявість і хвороби. Натуропати рекомендують приймати їжу тільки тоді, коли для цього є досить часу, оскільки будь-який інший підхід суперечить законам фізіології. А у тому випадку, коли немає достатнього часу для їжі, краще зовсім не сідати за стіл, навіть пропустити одну їду. Вони не радять їсти і при погіршенні здоров'я, болях, підвищеній температурі, оскільки хворий організм потребує голодування.

Оскільки процес травлення віднімає енергію, натуропати не радять їсти перед початком або після важкої фізичної або розумової роботи, а також безпосередньо під час неї. ("Повний шлунок не може думати", - говорить римське прислів'я.) Резюмувати усе вище викладене можна висловлюванням Г.Шелтона: "Якщо ретельно

проаналізувати практику харчування цивілізованих людей, то можливо помітити, що люди їдять у стані втоми і за відсутності голоду, їдять при лихоманці, болі, серйозному запаленні, їдять замерзлі і перегріті, заклопотані і повні страху, їдять безпосередньо перед початком роботи. Їда за усіх цих умов різко уповільнює процеси травлення і сприяє бактерійному розкладанню з'їденої їжі."

Натуропати вважають - набагато краще перетравлюється і засвоюється їжа, що не відрізняється великою різноманітністю. Г.Шелтон ввів термін "монотрофічна їжа" для позначення практики прийому усього одного продукту в один прийом. Він зовсім не заперечував проти різноманітності їжі. Навпаки, вважав, що така різноманітність потрібна. Він лише вказував на шкідливість поширеної практики харчування, що забезпечує таку різноманітність в один прийом їжі, оскільки у такому разі практично не можливо уникнути переїдання.

Усі ми звикли до триразового харчування в одні і ті ж години, і це співпадає з ритмом життя і роботи, який встановився у нас. Проте це не є істиною. В основі смаків людини лежать швидше соціальні звички, ніж фізіологічні потреби. На триразове харчування людство перейшло в результаті зростання добробуту населення і бажання отримувати фізіологічну насолоду. А що говорять із цього приводу натуропати? Передусім, вони не згодні з тим, що сніданок має бути щедрим. Їх аргументи такі. У нормальних умовах на засвоєння їжі вимагається від 10 до 16 год. Отже, їжа, що приймається вранці, не встигає забезпечити організм енергією для роботи.

Саме тому відношення натуропатів до сніданку, як правило, однакове - сніданок має бути легким (складатися з фруктів, соків, напоїв з шипшини або цукорію, а також салатів зі свіжих овочів і фруктів). Вдень натуропати радять їсти помірно (бажано вуглеводну їжу), а ось важку (білкову) їжу з'їдати увечері (звичайно, за 1,5-2 год. до сну). Підсумувати усе сказане можна, мабуть, таким чином:

1. Три щедрі трапези за день - це надто багато.
2. Теорія ранкового навантаження не представляється переконливою, і останнім часом набуває поширення теорія вечірнього навантаження - максимальної вечері. При цьому близько 50% добової норми відводиться на вечірню їжу (не менше ніж за 2-3 год. до сну і не пізніше 18-20 год.).

Як же радять лікарі - натуропати переходити на новий режим харчування? Нині ними розроблені декілька раціональних систем такого переходу. Як приклад наведемо рекомендації Г.Шелтона.

1. Переходьте на природну дієту настільки відразу і повно, наскільки дозволяють вам обставини. Найлегшим шляхом переходу від старої і нездорової практики харчування до нової і гігієнічної є, на думку Г.Шелтона, голодування, оскільки саме під час голодування швидше відбувається очищення організму і перебудова нервової системи від звички неправильного харчування.

2. Їжте просту їжу з небагатьох видів продуктів.
3. Розпочинайте денний прийом з соковитих фруктів.
4. З'їдайте за день хоч би одну велику порцію салату.
5. Вживайте горіхи як головне джерело білків.
6. Вживайте жири в помірній кількості.
7. Пийте тільки чисту воду.

8. Виключайте шкідливі і некорисні харчові продукти (білий цукор, біле борошно, полірований рис, сіль).

Щоб здолати стереотипи, що склалися, в галузі харчування, від людини потрібно велике бажання, наявність достатніх знань і сили волі. Але усі ці зусилля окупляться сторицею - людський організм дістає можливість вилікуватися від багатьох страшних хвороб. Хочеться сподіватися, що людство, нарешті, прислухається до порад натуропатів по природному оздоровленню і майбутні покоління будуть жити, дотримуючись законів Природи.

КЛІНІЧНЕ І КЛІПОВЕ МИСЛЕННЯ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ЗА НАПРЯМКОМ «ЛІКУВАЛЬНА СПРАВА»

Болдарєва В.М.

КЗ «Бахмутський медичний коледж»

Кліпове мислення - це відповідь на підвищення обсягу інформаційного простору. За результатами тестової методики, проведеної серед студентів медичного коледжу за напрямком підготовки «Лікувальна справа», ми не відзначали статистично достовірної залежності і діагностованого кліпового мислення від бюджетної або контрактної форми навчання, але категорія тривалого мислення у студентів, які навчаються на бюджетній основі, вдовічі перевищувала цей показник у контрактній групі.

Кліпове мислення в системі медичної освіти відтісняє клінічне, а також принципи медичної деонтології, сприяє розвитку «поверхневого фельдшерізма» і тому сучасна медична освіта вимагає формування якісно нового підходу до навчального процесу, заснованого на формуванні і розвитку клінічного мислення, з урахуванням психологічних особливостей сучасної молоді - так званого покоління – Z. На сучасному етапі розвитку освіти в Україні тестовий контроль інтенсивно розвивається і поширюється, а використання тестових технологій посідає особливе місце до оцінки досягнень студентів та виявлення рівня знань, невдоволення та веде до зниження професійної підготовки. Застосування тестів в освіті знижує критичні, аналітичні можливості студентів. У зв'язку з вищевикладеним ми бачимо необхідність створення альтернативних освітніх програм, зміни структури надання інформації, перекладу підручників в цифрову форму з багаторівневою структурою.

І як його тільки не називають це мислення – і кліповим мисленням, і мережевим мисленням, і інтернет - свідомістю, і дефокусованістю, і винуватцем цих змін зазвичай виставляють або інтернет, або саму появу і поширення комп'ютерів.

Термін «кліпове мислення» був запропонований американським футурологом Елвіном Тоффлером і набув широкого вживання у фаховій літературі кінця ХХ століття.

Одним із плюсів кліпового мислення є вбудований «фасервол», який працює за принципом «8 секунд»: якщо за цей часовий період інформація не здалася цікавою, то людина її пропустить і, швидше за все, забуде. Також до восьми секунд додається характеристика «потрібне і цікаве»: для якісної роботи з молодим поколінням важливо, щоб контент був корисним.

У покоління – Z багатозадачність перейшла на якісно новий рівень. Писати, читати, спілкуватися та слухати музику одночасно – мало. Їх мозок заточений на ще більш складну багатозадачність: коли фахівець поєднує в собі кілька профілів або спеціальностей, як результат – здатність молодих блискавично перемикає увагу, з теми розмови на каву, потім знову на розмову.

Спеціальності, що вимагають «багаторуконості», - якраз і є лікувальна справа. Різка і часта зміна діяльності сприймається позитивно у молоді, а у представників старшого покоління від двох – трьох справ одночасно падає швидкість прийняття рішень.

На сучасному етапі розвитку освіти в Україні тестовий контроль інтенсивно розвивається і поширюється, а використання тестових технологій посідає особливе місце в розробці і впровадженні в навчальний процес нових підходів до оцінки досягнень студентів та виявлення рівня знань. При підготовці до ліцензійних інтегрованих іспитів (КРОК) досить часто студенти, йдучи по шляху найменшого опору, заучують і запам'ятовують правильні відповіді до тестових завдань з «кроківських» буклетів, на підставі яких у більшості випадків і формуються вибірки для перевірки вихідного, проміжного і кінцевого рівня знань на практичних заняттях, а також при контролі, що дозволяє студентам отримати високий відсоток вірних відповідей при письмовому тестуванні. Однак, коли справа доходить до усної відповіді щодо теоретичних питань або інтеграції клінічної ситуації, вміння її пояснити, визначити ключові патогенетичні ланки тощо, викликає багато труднощів.

При підготовці до КРОК буквально з першого практичного заняття повинна проводитися систематична робота, спрямована на поступове формування у студентів вміння всебічно розглядати клінічну ситуацію, аналізувати її, робити висновки, прогнози і рекомендувати заходи, спрямовані на рішення поставленої проблеми.

Рішення клінічного завдання вимагає не тільки певного рівня теоретичної підготовки, але й аналітико - синтетичної, творчої

діяльності, є необхідною складовою формування клінічного мислення.

Нагальною проблемою сучасної вищої медичної освіти є тенденція підмінити клінічне мислення кліповим, і зупинити цей процес практично неможливо.

Вітчизняними дослідниками розроблена тестова методика, яка дозволяє діагностувати наявність кліпового мислення у певних осіб. Методика характеризується критеріальною і категоріальною валідністю і відповідає критерію надійності. Отримані нами результати з використанням пропонованого опитувальника наведені в таблиці 1.

Таблиця 1.

Форма навчання	Середній результат ключових відповідей	Діагностовано, %		
		Кліпове мислення	Група ризику	Тривале мислення
Бюджетна	12,3+0,7	21,1	26,3	23,7
Контрактна	12,4+0,9	22,2	26,6	12,8

Цікавим фактором подібного типу сприйняття є початкове розуміння співвідношення можливостей зі швидкістю доступного інтернету. Мозок автоматично видає список дій, які можна зробити за нинішньою швидкістю з'єднання. При наявності п'ятихвилинного доступу до мережі Z відразу вибудує справи і завдання за принципом «встигнути за 5 хвилин». Мозок автоматично відокремлює потрібне від можливого – і розставляє пріоритет виконання.

Крім того, у Z добре розвинена пам'ять: через високі динаміки пізнавального процесу кліпове мислення дозволяє запам'ятовувати яскраві образи, уривки. В цьому випадку процес згадування йде швидше, так як наштовхнувши на потрібну інформацію може будь – який колір або звук.

Не можна забувати і про змагальний аспект. Навіть найнудніше завдання студент із покоління – Z може виконати блискуче, якщо зіграти на його бажанні виділитися на тлі інших. Іноді бонусом служить просто статус «студента, який зможе все».

Професійна характеристика молодшого лікаря – є розумінням патогенезу клінічних станів і дії лікувальних методів на глибокому біохімічному рівні. Особливо згубним є проникнення «фельдшерізму» у лікарське середовище: « від

голови – пірамідон, від живота – бесалол». Небезпека цього явища в медичній практиці полягає в поданні певної клінічної ситуації в формі «початок – результат», при цьому випадають з поля зору індивідуальні особливості організму, супутні захворювання, соціальні умови. Тому в медичній освіті завжди пальма першості належала клінічному мисленню.

Висновки. Тільки здатність до прийняття самостійного рішення в конкретній клінічній ситуації, тобто вміння використовувати теоретичні знання у практичній діяльності, є основним критерієм готовності випускника до практичної діяльності. Це означає перехід на особистісно – орієнтоване, професійно – спрямоване навчання, не тільки відображає в навчальному процесі провідні тенденції вищої медичної освіти та вимоги суспільства до нього, але і забезпечує виконання державних стандартів, орієнтує на стратегічні цілі сучасності.

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДИК ДЛЯ ВИКЛАДАННЯ ТЕМИ «АНТИБІОТИКИ» У СТУДЕНТІВ КОЛЕДЖУ НА УРОКАХ З ФАРМАКОЛОГІЇ

Васильєва М.А.

КЗ «Бахмутський медичний коледж»

Актуальність. Антибіотики широко представлені в аптеках України, що пов'язано з поширеністю інфекційних захворювань серед населення України. За законом України (наказ МОЗ України від 19 липня 2005 р. №360 “Про затвердження Правил виписування рецептів на лікарські засоби і виробу медичного призначення, Порядку відпуску лікарських засобів і виробів медичного призначення з аптек та їх структурних підрозділів, Інструкції про порядок зберігання, обліку та знищення рецептурних бланків” та наказ МОЗ України від 23.06.2017 № 697 "Про внесення змін до Наказу МОЗ України від 19 липня 2005 р. №360") антибактеріальні препарати повинні відпускатися за рецептом, але в дійсності будь-який антибактеріальний препарат можливо придбати в аптеці без рецепта лікаря. Недосконалість сучасної системи охорони здоров'я в Україні веде до розповсюдженості самолікування серед хворих. Крім того, за даними системи дослідження ринку «Фармстандарт» компанії «МОРІОН» антибіотики є лідерами за обсягом продажу (у

грошовому та натуральному еквіваленті). Саме тому, для подальшої роботи студентів у якості медичних працівників потрібні знання про фармакобезпеку застосування антибіотиків, шляхи зниження побічних реакцій, що тісно пов'язано з механізмами дії цих препаратів, механізмами розвитку толерантності, фармакологічними ефектами, включно побічними реакціями, показаннями та протипоказаннями до застосування.

Мета роботи. Покращення процесу засвоєння знань з фармакології антибіотиків шляхом впровадження інтерактивних методик викладання у студентів.

Завдання дослідження:

1) провести опитування студентів 3-го курсу спеціальності 223«Медсестринство», спеціалізації «Сестринська справа»;

2) визначити і впровадити інтерактивні методи засвоєння знань з фармакології антибіотиків.

Результати дослідження. Серед студентів було проведено опитування. Встановлено, що при опануванні теми “Антибіотики” 90% студентів визначили, що найважче запам'ятати механізм дії різних груп антибіотиків, і стільки ж студентів (90%) назвали дуже важким для запам'ятовування механізм розвитку резистентності (толерантності) бактерій до окремих груп. 100% студентів показали, що важким є запам'ятовування перелік препаратів, їх міжнародні непатентовані назви, генеричні назви.

Були визначені і впроваджені такі інтерактивні методи навчання фармакології антибіотиків, як презентація, мозковий штурм, заповнення таблиці «Німі графи», опрацювання наочного матеріалу, робота з довідковою літературою (при виписуванні рецептів) і, так звана, театралізована постановка з участю студентів групи 4/6 СС, яка проводилася на загальному заході коледжу «Тиждень циклових комісій».

Підсумкове заняття, проведене після використання інтерактивних методик навчання, показало, що студенти краще пам'ятають саме той матеріал, що був поданий у вигляді презентації, наочного матеріалу, довідкової літератури та театралізованої постанови.

Висновки.

1. 90% студентів визначили дуже важким для запам'ятовування механізм дії окремих груп антибіотиків та механізм розвитку толерантності до них; 100% студентів назвали важким для запам'ятовування перелік препаратів, їх міжнародні

непатентовані і генеричні назви.

2. 100% студентів показали добре запам'ятовування тих аспектів фармакології антибіотиків, що були подані на практичному занятті у вигляді презентації, наочних матеріалів, довідкової літератури та театралізованої постанови.

ОЦІНКА ДОСТУПНОСТІ ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄКТІВ М. КРЕМІННА ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТІ ДЛЯ МАЛОМОБІЛЬНИХ ГРУП НАСЕЛЕННЯ

Виноградов О.О, Володіна В.С.

ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

У роботі представлено результати оцінки доступності громадських об'єктів м. Кремінна Луганської області для маломобільних груп населення. Встановлено, що більшість об'єктів мають низький рівень доступності.

За результатами дослідження створено електронну карту доступності громадських об'єктів м. Кремінна Луганської області для маломобільних груп населення.

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я у світі понад один мільярд осіб, або 15% населення, мають інвалідність. При цьому, у зв'язку зі стрімким старінням населення і поширенням хронічних захворювань, кількість осіб з інвалідністю постійно збільшується (ВООЗ, 2014).

За прогнозами експертів до 2050 року понад два мільярди осіб потребуватимуть щонайменше один допоміжний засіб; багатьом людям похилого віку буде необхідно два і більше таких пристроїв. Сьогодні доступ до допоміжних засобів має тільки один з 10 осіб, яким вони потрібні. Так, інвалідне крісло мають лише від 5 до 15% з майже 75 млн. нужденних (ВООЗ, 2014).

В Україні за останні 30 років кількість осіб з інвалідністю зросла майже у двічі – з 1,5 млн., або 3,0% від загальної чисельності населення, у 90-х роках минулого століття (Кравченко М. В., 2010), до 2,64 млн., або 6,26%, у 2018 році (Статистичний збірник «Соціальний захист населення України», 2018).

У Луганській області кількість осіб з інвалідністю становить 50,35 тис., або 22,94 у розрахунку на 1000 населення (Статистичний збірник «Соціальний захист населення України», 2018).

Сьогодні в Україні на заміну традиційної медичної моделі, що розглядала інвалідність як порушення структури і функції, активно впроваджується біопсихосоціальна модель, відповідно до якої інвалідність «є результатом взаємодії, яка відбувається між людьми, які мають порушення здоров'я, і відносницькими та середовищними бар'єрами і яка заважає їхній повній та ефективній участі в житті суспільства нарівні з іншими» (Конвенція про права осіб з інвалідністю, 2006). У такому розумінні, причинами інвалідності є не власне захворювання, як такі, а фізичні, організаційні та відносницькі бар'єри навколо людини, що призводять до обмеження її активності та участі.

Відповідно до Конвенції про права осіб з інвалідністю (ратифікована в Україні 16.12.2009 р., набрала чинності – 06.03.2010 р.), одним із головних принципів якої є доступність, для забезпечення особам з інвалідністю можливості «вести незалежний спосіб життя й усебічно брати участь у всіх аспектах життя» необхідно постійно вживати належних заходів для «забезпечення особам з інвалідністю доступу нарівні з іншими до фізичного оточення, ... як у міських, так і в сільських районах. Ці заходи ... включають виявлення й усунення перепон і бар'єрів, що перешкоджають доступності».

У зв'язку з вищенаведеним **метою дослідження** була оцінка доступності громадських об'єктів м. Кременна Луганської області для маломобільних груп населення.

Під час дослідження було обстежено 72 громадських об'єкта м. Кременна, з яких закладів торгівлі – 20 (27,78%), закладів та органів керування – 15 (20,83%), закладів охорони здоров'я – 10 (13,89%), закладів побутового обслуговування та комунального господарства – 10 (13,89%), закладів громадського харчування – 5 (6,94%), закладів культури та відпочинку – 4 (5,56%), закладів освіти – 4 (5,56%), фізкультурно-оздоровчих і спортивних об'єктів – 2 (2,78), закладів соціального захисту населення – 1 (1,39%), об'єктів транспорту – 1 (1,39%). Критерієм доступності встановлена можливість самостійного потрапляння особи, яка відноситься до маломобільних груп населення, у середину будівлі; за рівнем доступності об'єкти розподілялися на «об'єкти з високим рівнем доступності» та «об'єкти з низьким рівнем доступності».

Встановлено, що у м. Кременна високий рівень доступності мають 16 (22,22%) громадських об'єктів, з яких закладів охорони здоров'я – 4 (25,0%), фізкультурно-оздоровчих і спортивних об'єктів – 1 (6,25%), закладів торгівлі – 4 (25,0%), закладів громадського харчування – 1 (6,25%), закладів побутового обслуговування та комунального господарства – 2 (12,5%), закладів соціального захисту населення – 1 (6,25%), об'єктів транспорту – 1 (6,25%), закладів та органів керування – 2 (12,5%); низький рівень доступності мають 56 (77,78%) громадських об'єктів, з яких закладів освіти – 4 (7,14%), закладів охорони здоров'я – 6 (10,71%), фізкультурно-оздоровчих і спортивних об'єктів – 1 (1,79%), закладів культури та відпочинку – 4 (7,14%), закладів торгівлі – 16 (28,58%), закладів громадського харчування – 4 (7,14%), закладів побутового обслуговування та комунального господарства – 8 (14,29%), закладів та органів керування – 13 (23,21%).

Отже, за результатами аудиту встановлено, що кількість безбар'єрних об'єктів у м. Кременна становить 22,22%. Найнижчий рівень доступності мають заклади освіти (0%), культури та відпочинку (0%), керування (13,3%), торгівлі (20%), громадського харчування (20%), побутового обслуговування та комунального господарства (20%).

За результатами дослідження створено електронну карту доступності громадських об'єктів м. Кременна Луганської області для маломобільних груп населення.

ДОСЛІДЖЕННЯ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ БАХМУТСЬКОГО МЕДИЧНОГО КОЛЕДЖУ ДО НАВЧАННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ СИМУЛЯЦІЙНИХ МЕТОДІВ

Вяла Г. В., Манукалова О.П.

КЗ «Бахмутський медичний коледж»

Застосування дидактичних підходів до клінічної освіти через симуляційні методи може належним чином допомогти в підготовці студентів до практичної діяльності через необхідність поєднувати основні знання з клінічною майстерністю. У статті доведена висока мотивація студентів до використання засобів симуляційного навчання під час вивчення дисциплін на старших курсах коледжу. У той же час є необхідність знаходження балансу між використанням сучасних фантомів і манекенів та традиційних підходів до навчання майбутніх медиків, які реалізуються шляхом курації хворих.

Проект Національної стратегії побудови нової системи охорони здоров'я в Україні на період 2015–2025 рр. передбачає подальший розвиток вищої медичної освіти, який тісно пов'язаний із впровадженням сучасних галузевих стандартів, системи ліцензування та сертифікації фахівців. Якісне викладання клінічних предметів стає надзвичайно актуальним. Очевидна необхідність значного посилення практичного аспекту виховання майбутніх фахівців разом зі збереженням якісної теоретичної підготовки фельдшерів та медсестер.

Основним завданням практично орієнтованого навчання студентів-медиків на заняттях з клінічних предметів є освоєння ними методів обстеження та діагностики хвороб, а також формування в майбутніх фельдшерів клінічного мислення, у майбутніх медсестер – навичок догляду за хворими, що передбачає курацію пацієнтів кожним студентом. Однак в умовах реального педагогічного процесу на практичних заняттях з клінічних дисциплін спостерігається дефіцит хворих із певною нозологічною формою, яка відповідає темі практичного заняття, для кожного студента, що призводить до курації одного хворого групою студентів. Безумовно, подібний підхід знижує ефективність

навчання та набуття практичних навичок. Потенційним доповненням до курації хворих є використання фантомів, манекенів та інших засобів симуляційного навчання студентів. Переваги цього методу полягають у можливості численних повторень методик з метою відточування практичних навичок, об'єктивній оцінці здобутих навичок викладачем та попередження психологічних втрат з боку пацієнтів, що можуть бути пов'язані з помилками під час курації та недостатнім рівнем комунікативної компетенції майбутніх медпрацівників.

Беручи до уваги визначальну роль мотиваційної складової в ефективності педагогічного процесу, особливої уваги заслуговує зацікавленість студентів-медиків у використанні засобів симуляційного навчання та їх ставлення до використання фантомів і манекенів під час навчання на практичних заняттях з клінічних дисциплін. Симуляція – це навчання, яке дозволяє замінити реальний досвід або розширити його за допомогою керованого досвіду, передбачає інтерактивне занурення у природу процесів, процедур та явищ моделювання реальних ситуацій. Основні освітні цілі симуляційного навчання:

- знання (діагностика відповідно до стандартів (настанов, протоколів);

- технічні навички (психомоторна компетенція – виконання правильно та вчасно);

- нетехнічні навички (професійна поведінка із залученням знань та технічних навичок).

Орієнтовна класифікація типів симуляційних методик, що використовуються у медичній освіті, запропонована Грицун Т.О.:

- комп'ютеризовані манекени, екранні стимулятори – дозволяють імітувати відповідну реакцію;

- анатомічні моделі – використовуються для навчання окремим умінням і навичкам;

- фантом – модель людини або його частини в справжню величину, що заміщає оригінал, який зберігає тільки деякі важливі його властивості (сприяє формуванню системи взаємопов'язаних умінь і навичок);

- манекен – фігура, на якій можна формувати систему взаємопов'язаних умінь і навичок;

- тренажер – пристрій для штучного створення (імітації) різних ситуацій або об'єктів, що дозволяє формувати окремі навички та вміння;

– стандартизований пацієнт – людина, навчена грати роль хворого з певним анамнезом захворювання і з певними патологічними станами; використовується головним чином для практики зі збору анамнезу і спілкування з пацієнтами;

– система ситуаційних завдань;

– навчальні ігри клінічного типу (дозволяють формувати вміння клінічного мислення);

– навчальні ігри організаційно-діяльнісного типу (сприяють формуванню професійних умінь і навичок організаційного характеру).

Основні форми симуляційного навчання:

– майстер-класи;

– мультидисциплінарні тренінги;

– командні заняття (командні тренінги);

– змагання;

– дискусія;

– рольові та ділові ігри;

– «стандартизований пацієнт».

Метою дослідження є вивчення ставлення студентів Бахмутського медичного коледжу, які не мають досвіду роботи із засобами симуляційного навчання, до використання манекенів і фантомів, а також їх індивідуальних переваг під час вибору пацієнтів або симуляційних методів на старших курсах навчання.

У дослідженні брали участь 114 студентів I курсу медсестринського та лікувального відділень Бахмутського медичного коледжу, яким після роз'яснення особливостей симуляційного навчання ставилося запитання про їх ставлення до цього методу. На вибір пропонувалися три варіанти відповіді: «позитивне», «негативне», «важко відповісти». Потім студентам ставилося запитання щодо пріоритетного вибору засобів навчання – пацієнти або фантоми. Також було запропоновано обрати один з трьох можливих варіантів: використання фантомів, курація і догляд за реальними пацієнтами або доцільність обох методів у навчальному процесі. У результаті проведеного дослідження встановлено, що 88 % студентів - медиків позитивно ставляться до застосування симуляційних засобів навчання й готові їх використовувати в освітньому процесі для набуття практичних навичок на старших курсах коледжу. У той же час 8 % опитуваних студентів не бачать перспектив використання симуляційних методів і ставляться до подібних засобів негативно. Чотири

відсотки респондентів не замислювалися над питаннями доцільності запровадження манекенів та фантомів як засобів навчання й не змогли чітко відповісти на поставлене запитання.

Так, можемо зробити висновок про зацікавленість студентів у використанні симуляційних методів навчання на старших курсах під час проходження клінічних дисциплін. Щодо питання про вибір курації (догляду) хворих чи фантомів як засобів навчання, то більшість респондентів (92 %) визнає доцільність комбінованого підходу. Чотири відсотки надають перевагу безпосередній комунікації з пацієнтами, а 4 % хотіли б навчатися, використовуючи виключно симуляційні методи навчання.

Таким чином, незважаючи на очевидні позитивні аспекти застосування різних форм симуляційного навчання, студенти вбачають необхідність класичного спілкування в системі «фельдшер/медсестра–пацієнт». Отримані дані дозволяють зробити висновки про наявність високої мотивації студентів до використання засобів симуляційного навчання під час вивчення клінічних дисциплін на старших курсах коледжу. У той же час вимальовується необхідність знаходження балансу між використанням сучасних фантомів і манекенів та традиційних підходів до навчання майбутніх фельдшерів, медсестер, які реалізуються шляхом курації хворих, догляду за хворими.

РОЛЬ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «НЕВІДКЛАДНІ СТАНИ У АКУШЕРСТВІ ТА ГІНЕКОЛОГІЇ»

Гвоздецька Г.С., Жукуляк О.М.

Івано – Франківський національний медичний університет

Симуляційне навчання є однією із важливих ланок при навчанні студентів медичного профілю. З цією метою в університеті створені міжкафедральні симуляційні тренінгові центри, де студенти відпрацьовують практичні навички та удосконалюють свої практичні вміння. Одним із таких є створений центр на базі кафедри акушерства та гінекології ім І.Д.Ланового. В контексті викладання дисципліни «Невідкладні стани у акушерстві та гінекології» для студентів спеціальності 223.Медсестринство спеціалізації « Лікувальна справа» велика увага звертається на оволодіння практичними навичками надання невідкладної допомоги на догоспітальному етапі. Дані навички і вміння студенти засвоюють у стимуляційному центрі.

Розвиток сучасної медичної освіти в Україні, перехід на нові стандарти вищої освіти вимагають удосконалення методик навчання студентів, особистісного підходу до студента. Велика роль відводиться практичному навчанню. Згідно вимог сучасності, кількість практичних навичок і вмінь, якими має володіти фельдшер, стрімко зростає, а при здійсненні навчального процесу для відпрацювання практичних навичок не завжди є можливим забезпечити студентів тематичними пацієнтками. Для вирішення даної проблеми в університеті створені міжкафедральні симуляційні тренінгові центри, де студенти відпрацьовують практичні навички та удосконалюють свої практичні вміння. Одним із таких є створений центр на базі кафедри акушерства та гінекології ім І.Д.Ланового, де удосконалюють та відпрацьовують свої практичні навички студенти спеціальностей «Лікувальна справа», «Стоматологія», «Педіатрія», «Фізична реабілітація та ерготерапія», студенти медичного коледжу спеціальності 223.Медсестринство спеціалізації «Сестринська справа» та «Лікувальна справа». У перелік навиків включені маніпуляції з методів обстеження вагітних, ведення пологів післяпологово

періоду, акушерські маніпуляції та проведення реанімаційних заходів та надання невідкладної допомоги при критичних станах у акушерстві та гінекології (еклампсія, маткові кровотечі, дистопія плечиків, розрив матки, септичні ускладнення, ектопічна вагітність). У давньому центрі наявні сучасні манекени, інструментарій. Одночасно у симуляційному центрі можуть відпрацьовувати свої навички і вміння 12 студентів. Центр оснащений стендами, сучасними алгоритмами виконання навичок згідно міжнародних стандартів та вимог, інструкціями виконання навичок.

Для вдосконалення симуляційного навчання та покращення практичної майбутніх фельдшерів, розширено перелік навичок із надання невідкладної допомоги на догоспітальному етапі, алгоритми виконання адаптовані до протоколів у відповідності до наказу МОЗ України від 01.06.2013 №460 «Про затвердження протоколів медичної сестри (фельдшера, акушерки) з основних медичних процедур та маніпуляцій». Для покращення засвоєння навичок та вмінь і контролю їх рівня, розроблено та надруковано наскрізний щоденник практичної підготовки студента (затверджений Вченою Радою ІФНМУ 15.12.2016 року протокол №19). У даному щоденнику зібрано перелік практичних навичок з основних клінічних дисциплін. Всі ці навички студенти спеціальності 223.Медсестринство спеціалізації «Лікувальна справа» відпрацьовують у центрах симуляційного навчання. На кожному практичному занятті із дисципліни «Невідкладні стани у акушерстві та гінекології» студент оволодіває певним навиком згідно навчального плану та методичних рекомендацій і відпрацьовує його у симуляційному центрі. Контроль рівня засвоєння та володіння практичними навиками здійснюється шляхом проведення зрізів практичних навичок у навчально – практичному симуляційному центрі кафедри згідно графіку (вкінці вивчення дисципліни). Рівень володіння практичними навиками і вміннями є обов'язковим. До підсумкового контролю (диференційованого заліку) по завершенню вивчення дисципліни у VIII семестрі студент може бути допущений тільки тоді, коли засвоїв усі практичні навички із даної дисципліни і отримав про це відповідну відмітку у щоденнику. Студенти, які не засвоїли практичні навички, визначені у щоденнику, вважаються такими, що не виконали навчальну програму і навчальний план із даної дисципліни.

Висновок. Впровадження симуляційного навчання та постійний облік засвоєння практичних навичок дає можливість підготувати висококваліфікованого конкурентноспроможного фельдшера, що досконало володіє своїми професійними вміннями та відповідає сучасним вимогам стандартів вищої освіти.

ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ЗМІЦНЕННЯ ЗДОРОВ'Я В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ЗАНЯТТЯХ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Грабельников О.М.

Бахмутський індустріальний технікум ДВНЗ «ДонНТУ»

У статті розглянуто актуальні питання зміцнення та збереження здоров'я студентів закладів вищої освіти на сучасному етапі розвитку. Проаналізовано поняття здоров'я та вплив його основних компонентів на стан здоров'я студентів. Встановлено основні причини погіршення стану здоров'я сучасної молоді. Визначено доцільність застосування сучасних занять фізичною культурою у навчально-виховному процесі закладів вищої освіти України.

На сучасному етапі розвитку системи вищої освіти України одним з актуальних питань є пошук дійових чинників оздоровчого впливу на здоров'я студентів закладів вищої освіти. На сьогоднішній день здоров'я молоді має важливе значення як для сучасності, так і для майбутнього нашої країни. Студенти є майбутніми творцями матеріального і духовного благополуччя нашої держави, її розумовим потенціалом, в яких закладена найголовніша репродуктивна функція людства.

У зв'язку із погіршенням стану навколишнього середовища, поганим та нераціональним харчуванням, зловживанням комп'ютерними іграми та інтернетом поряд із малорухливим способом життя та напруженим розумовим та психічним навантаженням, а також із зростанням молодіжної залежності від тютюнопаління та зловживання алкогольними напоями, все це призвело до погіршення стану здоров'я сучасної студентської молоді, яке має негативний вплив не тільки на навчальний процес, а також й на подальшу репродуктивну функцію їхнього організму.

Отже, зміцнення, збереження та поліпшення здоров'я студентів закладів вищої освіти є найважливішим завданням на сучасному етапі розвитку системи освіти України. Як свідчить аналіз наукових досліджень, важливість збереження й покращення здоров'я студентів закладів вищої освіти і роль оздоровчої фізичної культури у вирішенні цих питань, розглядалась такими авторами, як А.В. Лотоненко, 1996; Н.А. Агаджаняном, 1997; В.І. Ільничем, 1999; Т.В. Бондаренко, 2001 та інші.

На сучасному етапі розвитку системи вищої освіти основним завданням оздоровчого фізичного виховання є постійне зміцнення здоров'я, підвищення рівня фізичного й духовного розвитку студентів України, розширення їхніх знань у галузі фізичної культури за рахунок появи новітніх оздоровчих занять, з метою підвищення мотивації та ефективності оздоровчо-тренувального процесу. Як відомо, здоров'я є головним критерієм доцільності та ефективності усіх сфер життя, найвищим показником повноцінної якості життя людини і являє собою об'єктивну необхідність розвитку сучасного суспільства. Відомо, що від обраного людиною способу життя залежить стан її здоров'я в майбутньому. На різних етапах розвитку суспільства вивченню проблеми здоров'я завжди приділялася значна увага.

Недарма поняття здоров'я беззаперечно входить до переліку вищих цінностей людини. Отже, сучасна система фізичного виховання у ЗВО та методика організації і проведення навчальних занять потребують подальшого вдосконалення, розробки й наукового обґрунтування сучасних шляхів покращення та зміцнення як стану здоров'я студентів, так і інтенсифікації навчального процесу. Це покладає зобов'язання на науковців і викладачів сучасної вищої школи шукати новітні засоби, форми і методи проведення ефективних занять, що викликає необхідність переорганізувати навчальний процес таким чином, щоб мінімальна кількість щотижневої фізичної культури давала максимальний ефект кожному студенту. Тому, пріоритетним необхідно вважати програму зміцнення та покращення стану здоров'я студентської молоді, а також попередження та профілактику різних видів захворювань засобами сучасних фізкультурних занять на сучасному етапі розвитку системи вищої освіти України. Для того, щоб студенти були здатні витримати всі розумові й фізичні навантаження в сучасних умовах навчання, вони повинні бути добре тренуваними та здоровими. Саме тому фізичну культуру

широко використовують для зміцнення здоров'я, фізичного розвитку, підвищення адаптаційного потенціалу студентів закладів вищої освіти, оскільки вона є ефективним засобом її всебічного та гармонійного розвитку. Отже, зростає значимість фізичної культури в структурі освітньої і професійної підготовки студентів ЗВО яка постає не тільки як навчальна дисципліна, але і як засіб ефективного шляху зміцнення та збереження здоров'я сучасної молоді на сучасному етапі розвитку системи вищої освіти України.

У системі фізичного виховання студентів за останні десятиріччя відбулися значні зміни. Стосовно збереження здоров'я ефективність традиційних занять фізичною культурою низька. Саме тому, традиційна система навчання, як правило, негативно позначається на стані здоров'я студентів. Рухова діяльність у формі новітніх занять з фізичної культури дозволяє не тільки ефективно покращити загальний фізичний розвиток, але й зміцнити та значно покращити стан здоров'я молоді. На сьогодні вкрай терміновим є удосконалення системи сучасних занять фізичної культури для студентів ЗВО, з урахування їх індивідуальних потреб, мотивацій, віку та рівня фізичної підготовленості, за рахунок сучасних оздоровчих занять, оскільки саме вони значно підвищують рівень мотивації та зацікавлення сучасної молоді до занять спортом.

Висновки. Як свідчить аналіз наукової літератури, здоров'я сучасної студентської молоді закладів системи вищої освіти є актуальним й важливим питанням на державному рівні, при цьому відзначається, що сучасні новітні заняття з фізичної культури є найбільш ефективним способом зміцнення й збереження здоров'я студентів. Таким чином, на сучасному етапі розвитку системи вищої освіти постала необхідність терміново зміцнити та покращити стан здоров'я студентів за рахунок розробки сучасних ефективних занять для закладів вищої освіти, з урахуванням вікових та морфо-функціональних особливостей розвитку молодого організму, а також індивідуальних особливостей адаптації організму студентів до занять.

ВИХОВАННЯ Й НАВЧАННЯ ЗДОРОВОЇ ОСОБИСТОСТІ, ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ЧЕРЕЗ РЕАЛІЗАЦІЮ ЗАГАЛЬНОКОЛЕДЖНИХ ПРОГРАМ

Донцова Т.В.

КЗ «Старобільський медичний коледж»

Проблема формування здорового способу життя підростаючого покоління України належить до найактуальніших проблем, вирішення якої обумовлює майбутнє держави та подальше існування здорової нації. Сьогодні сферою формування здорового способу життя дітей та підлітків є система освіти. Робота демонструє вирішення валеологічних проблем у медичному коледжі.

Найдорожчим скарбом, яким нагороджує людину природа від народження і на довгі роки життя, є здоров'я. Згідно державної програми «Освіта» (Україна XXI століття) та «Національної доктрини освіти України у XXI столітті» стратегічним завданням освіти є виховання освіченої, творчої особистості, всебічний розвиток людини, становлення її духовного, психічного та фізичного здоров'я. Тому обов'язковим компонентом національної системи освіти мають бути знання про формування, збереження та зміцнення здоров'я.

На сьогоднішній день фахівці виокремлюють два стратегічних напрямки зміцнення здоров'я студентів:

- вдосконалення та посилення позитивного, що є в кожній особистості, розширення життєвих ресурсів, зміцнення фізичного, психічного і духовного потенціалу людини;
- боротьба, подолання та усунення негативного: хвороб, обмежень, проблем, поганих звичок.

Формування ЗСЖ здійснюється шляхом надбання і накопичення певних знань та вмінь на навчальних заняттях не тільки з фізичного виховання, а і під час вивчення усіх дисциплін, які передбачені програми медичного коледжу. Освіченість дає більш широкий діапазон для розвитку загальнолюдської культури молодій людині. Важливим є озброєння майбутніх фахівців необхідними теоретичними знаннями щодо ЗСЖ, навчання самостійному складанню індивідуальної програми ведення ЗСЖ і

використання її в професійній діяльності і повсякденному житті, опанування навичками самоконтролю, самовиховання і самовдосконалення, виховання в студентів потреби у веденні ЗСЖ як основи фізичного, психічного і морального благополуччя.

Одним із компонентів здорового способу життя та правильного його формування є фізичне виховання. Фізичне виховання стимулює не лише стан здоров'я, але пробуджує в людях прагнення жити, рухатись, робити добро, бути активним членом здорового суспільства. В процесі навчання молоді потрібно постійно виробляти не лише потреби, але й навички здорового способу життя. У програмі з фізичного виховання поставлене завдання виховувати у студентів звичку самостійно займатися фізичними вправами, озброювати їх знаннями, уміннями й навичками, необхідними для цього. Це завдання послідовно здійснюється протягом усього періоду навчання у коледжі.

Невід'ємним компонентом освітньої структури у формуванні здорового способу життя стає позааудиторна виховна робота, яка сприяє всебічному, гармонійному розвитку особистості студента соціальної адаптації та самореалізації людини в суспільстві. У коледжі проведено ряд відкритих виховних годин на актуальні теми ЗСЖ, створено збірку санітарно-освітніх буклетів на різноманітну тематику ЗСЖ, у гуртожитку діє кінолекторій, де демонструються відеофільми і інші матеріали, які прищеплюють студентам навички раціонального режиму дня та харчування, переконують у шкідливому впливі тютюнопаління, алкоголю та наркотиків на організм людини.

Одним із завдань навчального закладу є просвітницька робота з метою попередження шкідливих звичок. Студенти коледжу створюють мультимедійні презентації виступів на теми ЗСЖ та проводять санітарно-освітні бесіди у школах міста та інших навчальних закладах, читають бесіди для пацієнтів у відділеннях районної лікарні.

У профілактиці вживання шкідливих звичок відіграє важливу роль сім'я, але студенти I-III курсів нашого коледжу – це діти 14 - 17 років, які проживають у гуртожитку коледжу, з батьками спілкуються на вихідних. Для підвищення рівня освіченості батьків під час проведення батьківських зборів куратори груп читають санітарно-освітні лекції на актуальні теми ЗСЖ для батьків.

Таким чином формування нової ідеології та культури зміцнення здоров'я студентів постає як завдання, без вирішення

якого суспільство може понести досить помітні й невідворотні втрати людського потенціалу, що поза сумнівом, негативно позначиться на виробничій інфраструктурі, добробуті, якості життя та культурі. Ця проблема є актуальним і невідкладним завданням сучасної педагогічної думки і освітньої практики, тому що здоров'я належить до першочергових, непересічних цінностей людини. Збереження здоров'я, дотримання здорового способу життя вважається найбільш ваговою нормою загальної культури людини цивілізованого суспільства.

ЕПІДЕМІОЛОГІЯ НЕІНФЕКЦІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ЯК НАУКОВА ДИСЦИПЛІНА

*Карабан О.М., Тимошенко Л.В.,
Усенко С.А., Лоскутов М.Ф.,
Лобойко Л.І., Радзівєвська І.Ю.*

Харківська медична академія післядипломної освіти

Епідеміологія неінфекційних захворювань як наукова дисципліна сформувалася в другій половині ХХ століття. Предметом її вивчення є дослідження причин виникнення чинників ризику і закономірностей розвитку захворювань неінфекційного характеру, розробка заходів профілактики і планів дій із запобігання захворювань серцево-судинної системи, онкологічної, ендокринної патології, а також захворюваності і смертності від злоякісних новоутворень.

Щорік від хронічних неінфекційних захворювань вмирає більше 36 мільйонів чоловік, при цьому, близько 80% випадків смерті відбувається в країнах з низьким і середнім рівнем доходу, більше 9 мільйонів людей входять до вікової групи до 60 років.

Основними типами неінфекційних хвороб є серцево-судинні, онкологічні, хронічні респіраторні та діабет. Вони мають такі загальні чинники ризику: вживання тютюну, недостатня фізична активність, шкідливе вживання алкоголю і нездорове харчування. Хронічні неінфекційні захворювання зазвичай мають тривалий інкубаційний період і симптоми проявляються через 5-30 років після впливу факторів ризику.

В Україні впродовж останніх десятиліть відзначають виражене і стале зростання смертності від серцево-судинних

захворювань, що стосується практично всіх віково-статевих груп населення.

У країнах з високим рівнем доходу більше двох третин всього населення живе більше 70 років і вмирає переважно від хронічних хвороб: серцево-судинних захворювань, хронічної обструктивної хвороби легенів, ракових захворювань, діабету або деменції. У країнах з середнім рівнем доходу близько половини населення живе до 70 років і хронічні хвороби також є основними причинами смерті. Проте, на відміну від країн з високим рівнем доходу, основними причинами є також туберкульоз, ВІЛ/СНІД і дорожньо-транспортні аварії. У країнах з низьким рівнем доходу до 70 років доживає менш, ніж один з кожних п'яти чоловік, а більш за одну третину всіх випадків смерті відбувається серед дітей у віці до 15 років. Люди вмирають переважно від інфекційних хвороб: легеневих інфекцій, діарейних захворювань, ВІЛ/СНІД, туберкульозу і малярії. Урбанізація, старіння населення і глобальні зміни образу життя в сукупності висувають хронічні неінфекційні захворювання, а також травми в число основних причин захворюваності і смертності. Зростає число жертв дорожньо-транспортних випадків; число смертей, що є наслідком тютюнопаління, найближчими роками перевищить число смертей, пов'язаних з ВІЛ/СНІД. Заходи органів охорони здоров'я по усуненню найбільш серйозних чинників ризику, що приводять до таких захворювань, частіше ігноруються, навіть коли вони є найбільш рентабельними. Розробка і впровадження інтегрованих підходів до профілактики, діагностики і лікування хронічних неінфекційних захворювань є важливим напрямом на шляху до збільшення тривалості життя населення.

На сьогодні існують три стратегії профілактики хронічних неінфекційних захворювань: популяційна група (стратегія високого ризику) і вторинної профілактики. Найбільший медичний і соціально-економічний ефект досягається поєднанням вживання всіх трьох профілактичних стратегій. Основна роль в реалізації стратегії високого ризику і вторинної профілактики належить медичним працівникам первинної ланки охорони здоров'я, яка постійно контактує з пацієнтами і може впливати на образ життя своїх хворих. Ефективність профілактичних заходів в клінічній практиці підвищується при навчанні медичних працівників методам профілактики захворювань в рамках післядипломної освіти.

ВПЛИВ РЕМІНЕРАЛІЗУЮЧИХ ЗАСОБІВ У ПРОФІЛАКТИЦІ КАРІЄСУ У ДІТЕЙ

Кусакіна О.Л.

КНП «Бахмутська стоматологічна поліклініка м. Бахмут»

Карієс зубів - це багатофакторний патологічний процес, що характеризується місцевою демінералізацією твердих тканин зуба з подальшим утворенням дефекту у вигляді порожнини.

На даний час карієс є найпоширенішим захворюванням. В економічно розвинених країнах ураженість їм населення досягає 95-98%. До того ж захворюваність карієсом у всьому світі проявляє тенденції до зростання, особливо серед дітей і підлітків.

Так, вже до 6-7 років 80-90% дітей мають каріозні зуби.

Сучасна концепція виникнення карієсу включає:

1. Загальні фактори: неповноцінність дієти і питної води; наявність соматичних захворювань; екстремальні дії на організм; спадковість.

2. Місцеві фактори: зубний наліт; порушення складу і властивостей ротової рідини.

Оскільки демінералізація твердих тканин зуба є основною ознакою захворювання, проведення профілактичних заходів з використанням ремінералізуючих засобів досить актуальне у наш час.

Мета дослідження: встановити ефективність екзогенної профілактики карієсу ремінералізуючими засобами.

Основна частина.

У рамках дослідження було обстежено дві групи дітей у віці 11-12 років: експериментальна група – 32 дітей; контрольна група – 30 дитина.

Виявлена інтенсивність карієсу в експериментальній групі – 28%, у контрольній групі – 30%.

Після проведеної планової санації в обох групах в експериментальній проведена профілактична робота у вигляді:

- бесіди щодо догляду за порожниною рота;
- рекомендовано користуватися Кальцій – вмісними зубними пастами («SPLAT – біокальцій»);

- Проведено обробку зубів Фтор – вмісним засобом «Фтороплен»;

- Проведено герметизацію других постійних молярів герметиком «Денталекс»

Повторне обстеження обох груп дітей проводилось через 6 місяців.

Виявлено:

в експериментальній групі інтенсивність карієсу – 28,5 %,

у контрольній групі інтенсивність карієсу – 34,6%.

Відповідно приріст інтенсивності буде в експериментальній групі – 0,5%, а в контрольній групі – 4,6%.

Таким чином, виходячи з результатів проведеного дослідження, можна зробити наступні висновки:

1. Кальцій – вмісні зубні паста можуть бути використані для профілактики карієсу.

2. Проведення герметизації фігур постійних зубів герметиком «Денталекс» та обробка «Фторопленом» ефективно знижують приріст інтенсивності карієсу.

Рекомендації. Для ефективної профілактики карієсу батькам та вчителям рекомендовано впроваджувати комплекс заходів:

- навчання гігієні ротової порожнини;

- використання лікувально – профілактичних Кальцій – вмісних зубних паст;

- ремінералізуюча екзогенна профілактика з використанням Фтор – вмісних засобів («Денталекс», «Фтороплен»)

ЕФЕКТИВНІСТЬ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ХВОРИХ НА ПЕРИСТУЮЧУ БРОНХІАЛЬНУ АСТМУ СЕРЕДНЬОЇ ВАЖКОСТІ.

Логвинюк Р.П., Грабельников О.М.

**КЗ «Бахмутський медичний коледж»,
Бахмутський індустріальний технікум ДВНЗ «ДонНТУ»**

Постановка проблеми. Людина, яка не хворіє на астму, легко може уявити собі відчуття астматика, спробувавши подихати через вузьку трубочку бодай хвилину, закривши при цьому ніс. Нажаль, дихання «мов крізь вішко голки» далеко не єдине обмеження, спровоковане цією хронічною недугою. Людина,

хвора на астму відчуває втому і має вигляд втомленої. Одним словом, «астма – це коли думаєш у пів думки, ходиш у півроку й лише задихаєшся – що сили» (К. Паустовський).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Перегляд міжнародного узгоджувального документа GINA (Глобальна стратегія ведення і профілактики астми), і інші джерела та матеріали пропонують вважати визначальним моментом для класифікації та корекції терапії при БА контрольованість хвороби. Іншими словами, запропонована нова класифікація, розроблена на підставі оцінки ступеня контролю астми, тобто пропонується виділяти контрольовану, частково контрольовану і неконтрольовану БА.

Аналіз спеціальної науково-методичної літератури свідчить про те, що існує об'єктивна необхідність вдосконалення процесу фізичної реабілітації хворих на БА, сучасного підходу до застосування її у хворих молодого віку, як найбільш соціально активної і працездатної частини населення, для досягнення належного контролю над захворюванням.

Мета роботи - перевірити ефективність комплексної програми фізичної реабілітації в ВУЗах I-II р. а. студентів м. Бахмут та відновлення хворих на перистуючу бронхіальну астму легкої та середньої важкості на протязі останніх 3- років.

Матеріали та методи досліджень. Дослідження проводилося на базах навчальних коледжів та технікуму м. Бахмута (Донецької області). Накопичення результатів експерименту проводилося в міру надходження пацієнтів на стаціонарне лікування в пульмологічні відділення м. Бахмут. Всі хворі студенти віком від 15 до 20 років. Всі хворі були обстежені в лікарнях (згідно мед. довідки), визначені ступені рухових можливостей, функція зовнішнього дихання, проведена експрес-оцінка рівня здоров'я, також обстежені студенти практично здорові віком 15-19 років (згідно мед. довідок). Дозування фізичних навантажень робили на підставі визначення методом ергометрії індивідуальної толерантності до фізичного навантаження хворого.

Результати дослідження та їх обговорення. Складаючи індивідуальні програми фізичної реабілітації для кожного студента, ми керувалися наступним принципом: «Досягнення контролю над астмою повинне поєднуватися з безпекою, малою вірогідністю побічних ефектів й прийнятною вартістю необхідного лікування.»

Лікувальний масаж студенти проводили в лікарнях за класичною методикою в положенні сидячи. При побудові занять з хворими студентами на БА дотримувалися визначеної послідовності призначення фізичних тренувань, вони склалися з вступної, основної і заключної. У першій частині студенти хворі на БА навчаються вольовому керуванню своїм диханням, регулюванню своїм диханням, регулюванню тривалістю вдиху, правильної поведінки і вправам при наближенні нападу задишки і під час неї.

Застосовується ранкова гігієнічна гімнастика та самостійні заняття індивідуально і в малих групах. У комплекси ЛГ включали дихальні і загально-розвиваючі вправи, вправи на розслаблення з вихідних положень лежачи, сидячи і стоячи. Взагалі комплекс ЛГ тривалістю до 30 хвилин складався з 30-35 вправ, виконували в середньому та повільному темпі. Постійно акцентували увагу студентів на подовження видиху і підсилення його додатковими рухами. У вступній частині проводили розминку перед виконанням навантаження основної частини. Основна частина займала 60-70% загального часу занять. Доповненням до попередніх форм у другій частині була ходьба. У заключній частині поступово знижували фізичне навантаження. Заняття фізичними вправами проводили не раніше, ніж через 1,5- 3 години після останнього прийому їжі, в інтервалі з 9 до 11.30 години і з 13 до 16 години. У хворих основної групи (II ступінь рухових можливостей) РГТ тривалістю 10-15 хвилин включала 12-15 вправ.

Одним із загальнодоступних способів тренування додатково (як домашнє завдання) була ходьба по сходах, та лижна ходьба. Для хворих основної групи темп підйому становив 20-25 сходинок за хвилину, а спуску 50-60 сходинок за хвилину. Тривалість кожного тренування була до 25-30 хвилин. В основній групі ми також пропонували застосування в лікарнях аероіонотерапію, яку дозують за кількістю іонів, що вдихав пацієнт за період проведення процедури (10-15 процедур). Оцінку ефективності лікування з фізичної реабілітації проводили за комплексом клінічних показників: приступи затрудненого дихання, кашель, іноді хрипи, частота використання бронхолітиків, зміни ФЗД і стану здоров'я.

Наприкінці дослідження ті студенти, які постійно займались вправами та аромоіонотерапією значно покращили своє здоров'я, астма в них стала контрольованою. У хворих основної групи за

допомогою засобів фізичної реабілітації був досягнутий контроль над проявами астми, студенти змогли вести активний спосіб життя, не обмежуючись у звичайних фізичних навантаженнях або вправах.

Висновки. Застосування комплексної програми фізичної реабілітації хворих на перистуючу бронхіальну астму середньої важкості сприяло підняттю рівня фізичного здоров'я, нормалізації показників функції зовнішнього дихання, збільшенню рухомості нижніх рухомих країв, зменшенню задишки, кашлю і частоти приступів, зменшенню гостроти проявів патологічних змін у системі дихання, що дозволило добитися контролю над астмою.

ОСОБЛИВОСТІ ЕПІДЕМІЧНОГО ПРОЦЕСУ КОРУ НА ПРИКАЛАДІ ОКРЕМОЇ ТЕРИТОРИАЛЬНОЇ ОДИНИЦІ У ЗОНІ ПРОВЕДЕННЯ ООС

Манжула Т.В.

КЗ «Бахмутський медичний коледж»

Кір – небезпечне дуже заразне вірусне захворювання, що швидко поширюється. 9 із 10 людей, з якими контактувала інфікована людина, теж захворіють, якщо вони не були щеплені. Вірус кору поширюється при кашлі та чханні, тісних особистих контактах. Вірус залишається активним і живе в повітрі або на інфікованих поверхнях протягом 2 годин. Інфікована людина може передавати вірус ще за 4 дні до і за 4 дні після появи у неї висипу.

Спеціального лікування від кору нема. Найкращий захист від кору - вакцинація. В Україні використовується комплексна вакцина від кору, паротиту і краснухи (КПК). Для найкращого захисту дитина повинна отримати дві дози КПК вакцини.

В Україні у 2018 році реєструється епідемія кору. Так, якщо за період 2017 року було зареєстровано 4782 випадки захворювання (11,2 на 100 тис. населення), то за період 2018 року – захворіла 54481 особа (129,5 на 100 тис. населення), у тому числі 20204 дорослих та 34277 дітей. Тобто зареєстровано зростання у 11,56 рази. Від ускладнень кору померли 16 осіб (4 дорослих і 12 дітей).

Кількість осіб, що захворіли на кір корелює з станом вакцинації на відповідній території. Так, найбільший рівень

кору зареєстровано у Львівській (11873 особи), Івано-Франківській (5617 осіб), Закарпатській (4733 особи), Тернопільській (3658 осіб), Вінницькій (3422 особи), Чернівецькій (3284 особи), Одеській (2835 осіб) областях, у м. Києві (3097 осіб). У той же час виконання плану щеплень вакциною КПК серед дітей до 1 року в Україні становить 84,1%, дві дози КПК – 83,9%. У рамках посиленої імунізації частка дітей, які отримали пропущену першу дозу КПК, становить 54,5% (найменше у Чернівецькій, Тернопільській, Івано-Франківській, Закарпатській областях). А частка тих дітей, які надолужили дві дози, іще менша – 44,7% (найменше у Львівській, Тернопільській, Чернівецькій, Закарпатській, Івано-Франківській областях).

Для формування колективного імунітету необхідно, щоб рівень вакцинації досягав 95-98%.

Відсоток щеплених дітей до 1 року у Донецькій області становить 87,4%, ревакцинація проведена на 89,8-99,6%, а кількість осіб, що захворіли у 2018 році – 517 (300 дорослих та 217 дітей).

У м. Бахмут та Бахмутському районі за 10 місяців 2018 року, як і в попередні роки, не реєструвались випадки захворювання на кір. Відсоток щеплених дітей у м. Бахмут складає 86,4%, а у Бахмутському районі – 55,1%

(у тому числі Соледарській міській територіальній громаді), а відсоток ревакцинованих – 61,9 - 66,0%.

У листопаді-грудні 2018 року на території Бахмутського району було зареєстровано перший випадок і перший спалах кору. У проміжок інкубаційного періоду захворіло чотири дитини шкільного віку. Всі діти, що захворіли, учні однієї школи та члени однієї спортивної команди. Наприкінці жовтня виїжджали на змагання у інші області країни, у яких реєструється дуже високий рівень захворюваності на кір. Своєчасно проведені заходи оперативного плану по локалізації та ліквідації не дозволили розповсюдженню спалаху у колективі школи. Але спалах продовжився за рахунок сімейних вогнищ – захворіло дві дитини шкільного віку (брат та сестра хворих дітей), дитина одного року (сестра хворої дитини) та доросла жінка, яка відвідувала дві сім'ї де діти хворіли на кір. Жінка, що захворіла, працювала на промисловому підприємстві, у зв'язку з

чим виникла необхідність проводити протиепідемічні заходи у виробничому колективі.

У грудні захворіли ще три дорослих мешканця м. Соледар, контактів з особами, що хворіли, виявлено не було.

Лабораторні дослідження для підтвердження діагнозу кору були виконані частково у зв'язку з відсутністю таких можливостей на території Донецької області.

На цьому прикладі можна зробити ряд висновків, щодо особливості епідемічних процесів, у том числі кору, на території де проводиться ООС.

Стримуючими розвиток епідемічного процесу факторами є:

- Зменшені за інтенсивністю міграційні процеси (територію відвідує незначна кількість осіб з інших регіонів країни), але, на той же час, відвідують мешканці непідконтрольних територій. Так, місто Бахмут щоденно відвідує до 10 тис. осіб з непідконтрольних територій. Місцеві мешканці рідше відвідують інші регіони країни. То б то передача інфекцій повітряно-крапельним шляхом мінімізується.

Факторами,сприяючими розвитку епідемічного процесу є:

- Невиконання в повному обсязі вакцинації та ревакцинації населення.

- Виїзд з території проживання не вакцинованих осіб та їх контакт з хворими (завезення інфекції).

- Недостатні можливості лікувальних закладів для ізолювання хворих.

- Відсутність лабораторної бази для ідентифікації збудників інфекційних хвороб та визначення напруженості імунітету.

Таким чином, визначена проблема є на сьогоднішній день особливо актуальною на територіях у зоні проведення ООС, де присутня значна кількість сприятливих для розповсюдження інфекції факторів та які значно збільшують можливість розвитку епідемічного процесу.

ЕТИОЛОГІЯ І ПРОФІЛАКТИКА СИНДРОМУ СУХОГО ОКА

Петренко Т.А., Дабіжжа І.І.

КНП «Багатопрофільна лікарня інтенсивного лікування м. Бахмут» КЗ «Бахмутський медичний коледж»

Нині синдром сухого ока стає усе більш значимою проблемою в офтальмології. Як говорив Гераклит, що всяке явище з часом перетворюється на свою протилежність: життя в смерть, тепле в холодне, добро обертається злом ... Дуже хотілося б, щоб розвиток медицини не спричиняв за собою негативних наслідків. Але з розвитком науки, комп'ютеризації установ, з розвитком техніки, поширеності кондиціонерів, з поліпшенням корекції зору за допомогою контактних лінз одночасно збільшується кількість пацієнтів з синдромом сухого ока.

Синдром "сухого ока" - це комплекс симптомів, пов'язаних зі зміною фізико-хімічних властивостей слізної плівки, зменшення слезопродукції та інших причин. Цей вид патології прийнято відносити до числа "хвороб цивілізації". Сухість очей загрожує тим, хто багато часу (не менше 4-5 годин в день) проводить перед екраном комп'ютера або смартфона, - тобто практично усім нам. У нормі очі мають бути повноцінно зволожені - за це відповідає слеза, яка омиває око. Крім того, в зволоженні не останню роль грає якість слези. У складі слези є два компоненти: водний і жировий (ліпідний). Якщо цей баланс порушується, виникає сухість очей.

Причини синдрому сухого ока.

1.Екрани гаджетів Маються на увазі будь-які екрани - комп'ютера, планшета, телефону, ігрових приставок та інших електронних носіїв. Річ у тому, що яскраве світло примушує нас зосередитися і вдвлятися уважніше. Ми занадто захоплені, і очі попросту "забувають" блимати.

Спеціальними дослідженнями встановлено, що здорова людина в хвилину робить у середньому 18 миготливих рухів. Дослідники показали, що у користувачів комп'ютерів їх частота знижується до 4 за хвилину. Щоб по справжньому усвідомити, що

це число означає для очей, спробуйте уявити собі власний стан в умовах, коли замість щоденного сну ви спатимете всього двічі в місяць.

Необхідно визначити, що частіше моргання зусиллям волі також не представляється можливим - сконцентрувавши усю увагу на очах, людина просто не зможе продуктивно працювати.

2. Сухе повітря Сухе повітря висушує сльозу, яка повинна омивати око. І воно ще небезпечніше, ніж екран комп'ютера. Наша рогівка не має кровоносних судин і живиться за рахунок сльози. Чим менше кисню і поживних речовин отримує рогівка, тим гірше її стан.

А сухе повітря у нас скрізь. У офісі та вдома взимку працюють батареї, обігрівачі, а влітку - кондиціонер. Спочатку порушення носять тимчасовий характер, але навантаження, які щодня повторюються, можуть привести до розвитку рогівково-кон'юнктивального ксерозу ("офісний синдром").

3. Гормони Це причина чисто жіноча. Естроген впливає на обмін жирів і таким чином зменшує кількість жирової складової сльози. Консистенція сльози змінюється, вона стає рідшою і не може утриматися в оці. Під час клімаксу в організмі жінки зменшується кількість естрогену. У таких випадках у жінок може початися безпричинна сльозотеча.

4. Контактні лінзи Контактні лінзи порушують шари сльози, погіршують її якість, висушують око і перекривають доступ кисню до рогівки. В ідеалі слід носити лінзи тільки за потреби, але для людини з поганим зором це неможливо. Тому таким пацієнтам слід попросити лікаря приписати їм штучну сльозу і постійно капати її в очі.

5. Лазерна корекція зору У тому разі, якщо хворого неправильно підготували до операції, то в післяопераційному періоді можлива поява або загострення синдрому сухого ока.

6. Ліки Сухість очей здатні викликати і деякі лікарські препарати. До них належать антидепресанти, діуретики, антигістамінні препарати, гіпотензивні засоби і оральні контрацептиви, які впливають на гормональний фон, що, у свою чергу, впливає на жирову складову сльози. Тому паралельно з прийомом цих препаратів краще застосовувати і штучну сльозу.

7. Хронічні захворювання: ревматоїдний артрит, патологія щитовидної залози, цукровий діабет, кон'юнктивіт, блефарит

Симптоми, що найчастіше зустрічаються при синдромі сухого ока:

- Періодичне "затуманення" зору
- Сухість і паління в очах, відчуття стороннього тіла, що наростає впродовж дня
- Рефлекторна слюзотеча
- Слизові, нитчасті виділення з очей
- Видимі розширені судини кон'юнктиви повік і склер
- Посилення перерахованих симптомів при сильному вітрі, зменшенні вологості повітря, тривалому читанні, роботі за монітором

Мета нашого дослідження - аналіз поширеності синдрому сухого ока і поліпшення його профілактики. Дослідження засноване на аналізі 98 медичних карт пацієнтів з синдромом сухого ока в Центральній районній лікарні міста Бахмут, які зверталися до офтальмолога за період з жовтня 2017 року по липень 2018 року. Середній вік пацієнтів $47,0 \pm 7,0$ років. Чоловіків - 50(51,0%), жінок - 48(48,9%).

Під час вивчення і аналізу анамнеза пацієнтів, їх було розділено на чотири основні групи залежно від етіології синдрому сухого ока у групи досліджуваних : після оперативних втручань на рогівці 19 (19,4%) пацієнтів, прийом деяких лікарських засобів, таких як антигістамінні засоби, антидепресанти, деякі препарати для зниження артеріального тиску і порушень серцевого ритму, тривалий прийом оральних контрацептивів 8(8,2%), пацієнти, що тривало працюють за комп'ютером - 28(28,6%), пацієнти, що носять контактні лінзи - 43(43,8%) .

Наше дослідження показало, що найбільший відсоток (43,8%) пацієнтів, що страждають синдромом сухого ока, в групі пацієнтів, що носили контактні лінзи. Лінзи зручні, дозволяють не втрачати активність способу життя і не впливають на зовнішній вигляд. Проте, з появою лінз, з'явилися і неприємні наслідки, з якими можуть зіткнутися їх носії. Одним з таких наслідків є сухість ока, яка може привести до серйозних ускладнень на рогівці, таким як кератити, ерозії і виразки. Тому варто замислитися про пріоритети, скоротити час перебування в лінзах, а можливо і повністю віддати перевагу окулярам, якщо в таких є потреба .

Крім того, треба виконувати профілактику синдрому сухого ока : частіше блимати, робити перерви при роботі за комп'ютером,

у приміщенні з сухим повітрям користуватися очними краплями по типу штучної сльози без консервантів і без фосфатів (хіло-комод, офтагель, відсік, оковірин, сістейн тощо).

При появі перших тривожних симптомів необхідно якомога раніше звернутися до офтальмолога, який проведе огляд, зробить потрібні тести та визначиться з тактикою лікування.

ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА РЕАБІЛІТАЦІЯ СТУДЕНТІВ З ПОСЛАБЛЕНИМ ЗДОРОВ'ЯМ ЗАСОБАМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Скородумова Л.Б.

Бахмутський коледж мистецтв ім. І. Карабичя

У статті розглядаються методи фізичної реабілітації такі, як ЛФК, РГГ та форми домашніх занять зі спеціальними фізичними вправами при серцево-судинних захворюваннях для студентів спеціальної медичної групи. Ці види є важливим чинником для включення механізму адаптаційних функцій хворого організму студента.

У сучасній вищій школі темп життя студентів дуже насичений, тому треба говорити о навантаженні на нервову вегетативну систему, яка потерпає від стресів нашого насиченого міського життя.

Основними чинниками, що викликають захворювання можуть бути гострі і хронічні інфекції, інтоксикації, авітамінози, фізичні та психічні травми, ендокринологічні порушення в організмі. Вегетосудинна дистонія (ВСД), що виникає у підлітків і студентської молоді найчастіше спричинена невідповідністю фізичного розвитку та ступеню зрілості нейроендокринної системи. Вегетосудинна дистонія може виникнути у наслідок гострих і хронічних захворювань, недосипання, перевтоми на роботі, нерациональне харчування, тощо. Головною причиною цього захворювання є нервовий стрес. Спалах гормонів і невідповідність розвитку м'язової та серцево-судинної системи у студентської молоді накладаються на інтенсивне навчання у ЗВО, особливо під час екзаменів. Під час сесії у студентів йде загострення

захворювання, що має наслідки, як у поганому фізичному так і емоційному стані організму студента.

Основним завданням фізичного виховання є: зміцнення здоров'я, поліпшення психоемоційного стану хворих студентів, сприяння правильному фізичному розвитку і загартуванню організму, підвищення фізіологічної активності органів і систем, послаблених хворобою, а також підвищення фізичної і розумової працездатності, освоєння рухових умінь і навичок. Форми ЛФК різноманітні і тому їх застосовують не тільки в умовах стаціонару, але і в домашніх умовах, а також і в умовах навчальних закладів.

Головною метою є розроблення методики навчально-виховного та оздоровчо-тренувального процесу за допомогою різних форм і методів фізичної реабілітації студентів: включаючи ЛФК, РГГ, форми самостійних домашніх занять, які студент зможе використовувати за допомогою комплексу фізичних вправ, створеного для покращення стану здоров'я студента з вегетосудинною дистонією. Основними задачами фізичного виховання є: сприяння правильному фізичному розвитку і загартування організму, підвищення фізіологічної активності органів і систем, послаблених хворобою, освоєння базових рухових умінь і навичок.

Необхідно відзначити, що при вегетосудинній дистонії, особливу роль у ЛФК відіграють вправи дихальної гімнастики. Спеціальні дихальні вправи відіграють роль у відпочинку серця, у зменшенні його скорочень, швидше ліквідують задишку, впливають на розслаблення м'язів, також під час роботи додають необхідного кисню клітинам та тканинам організму.

У закладах вищої освіти сучасна методика передбачає використання гімнастики, легкої атлетики, плавання, спортивної гри.

Під час виконання фізичних вправ необхідно дотримуватися певних вимог:

1. Характер вправ, фізіологічне навантаження, дозування і вихідні положення мають відповідати загальному стану, віку і ступеню тренуваності.

2. Фізичні вправи мають впливати на весь організм.
3. У занятті слід використовувати вправи, як загальнорозвиваючі, так і спеціальні.
4. При підготовці до заняття слід дотримуватись принципів поступовості та послідовності у підвищенні і зниженні фізичного навантаження, дотримуючись оптимальної фізіологічної

кривої навантаження. 5. При доборі і виконанні вправ необхідно зберігати черговість роботи м'язових груп, що залучаються до їх виконання. На занятті потрібно вводити 15- 20% нових вправ, а вже відомі повторювати для того, щоб забезпечити закріплення рухових навичок у процесі занять.

Висновки. Отже, можна зробити висновок, що оздоровлення та реабілітація студентів з послабленим здоров'ям на заняттях фізичного виховання один із головних пріоритетів викладачів. Фізична реабілітація це комплекс, який вміщує збалансований режим дня і відпочинку, адекватну фізичну активність, раціональну дієту, методи психотерапії. Таким чином, фізична реабілітація це масштабний, творчий процес, який вимагає терпіння, уміння і старання для досягнення успіху. Реабілітація – це суспільно необхідне функціональне і соціально-трудове відновлення хворих студентів ЗВО, що здійснюється комплексним проведенням медичних, психологічних, державних, суспільних та інших заходів за допомогою яких можна відновити повністю або частково втрачені у зв'язку з хворобою, функції організму. Фізичне виховання одна із важливих дисциплін у навчальному закладі, яка оздоровлює та реабілітує студентів з послабленим здоров'ям даючи шанс на здорове життя.

Узагальнюючи сказане вище, зазначимо, що повноцінність, добробут та тривалість життя кожної особистості й цілих поколінь залежить від трьох ключових моментів здорового способу життя – знань, умінь використовувати їх на практиці та сформованих цінностей.

2. НОВІТНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ВИКЛАДАННІ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

СИНЕРГЕТИЧНИЙ ПІДХІД ДО ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Бубенцова Л.В.

КЗ «Бахмутський медичний коледж»

Один мудрець сказав, що освіта це те, що пам'ятаєш, коли все забув. Це у вищому ступені належить до освіти через синергетику. Термін “синергетика”(англійське *synergetics*, від гр.- “син” – “спільне” і “ергос” – “дія”. Цей термін акцентує увагу на узгоджувану взаємодію, це комплекс сучасних інформаційних, дидактичних і методичних термінологій для створення освітнього комунікативного середовища. Самоосвіта, самоорганізація – одне із ключових понять синергетики. Синергетичний підхід спонукає дорослих до надання дитині якнайбільше можливостей для самореалізації. Якими шляхами це здійснюється? Навчання і виховання здійснюється у процесі колективної діяльності студентів. Сенса роботи викладача не в тому, щоб домінувати, а в тому щоб спрямувати і регулювати цю спільну діяльність.

Синергетична освіта стимулює власні можливості, ще не проявлені, скриті. Це спосіб відкриття реальності, постійного пошуку.

Система методик викладання іноземних мов має два аспекти: *комунікативно-практичний і свідомо-порівняльний*. При вивченні іноземної мови треба спиратися на рідну мову, створити умови для синергетичного обмеження комунікативних кодів рідної та іноземної мов за допомогою засобів трансформації лексики англійської мови. Будь-яка мова в цілому має чотири рівня: *звук, склад, слово, речення*. Опанувати *звуковим ладом* мови, який містить 30-40 звуків, відносно просто, це дозволяє зблизити звуковий лад англійської і української мов. Оволодіння *складовим ладом* англійської мови також не викликає труднощів. Тут можна говорити про 100-150 основних складів, оволодіння якими за принципом їх зближення з елементами рідної мови означає одночасно й оволодіння орфографією й правилами читання

англійської мови, що є досить різноманітними та мають безліч винятків.

Наступний «поверх» англійської мови – *слово*. Слів у будь-якій мові – сотні тисяч. Однак, словотвірних елементів усього близько 150-200. Знання словотвірних елементів збільшує запас володіння англійськими словами приблизно на один порядок – 5000 слів, що дозволяє при читанні англійських текстів розуміти до 95% тексту.

Що стосується *речення* – наступного “поверху” мови – якщо слів в англійській мові десятки й сотні тисяч, то речень вже нескінченна кількість, однак тут усього 500-600 синтаксично-граматичних моделей. Ними вичерпуються всі основні типи речень, оволодіння якими також не є складним.

Таким чином, вичленивши базові елементи мови, які складаються з чотирьох її “поверхів”, використовується метод зближення лексичного корпусу англійської й рідної мов. Усе це дозволяє досягти пристойного рівня володіння мовою усього за 6-12 місяців. На основі зближення лексики англійської та рідної мови базові елементи всіх слів і речень вивчаються швидко і досить легко. За одну годину заняття можна засвоїти не менш ніж 100 англійських слів і досягти ефективності, яка наближається до такої, що має місце під час застосування *новітніх нетрадиційних методів* вивчення іноземних мов.

Приклади основних “каналів” зближення вербальних сіток рідної та англійської мов засобами мотивації англійської мови:

1)Прямі фонетичні відмінності (class – клас; caravan – (car+van) – караван; canal), а також непрямі фонетичні відмінності, які мають різне буквене чи морфологічне оформлення (gigant – гігант, banal – банальний)

2)Непрямі фонетичні асоціації: listen – слухати “як падає листя”; pigeon – “пижон” голуб; prominent- ... “промінь”

3)Прямі фонетичні асоціації: brave (bravo, bravado, bravery...) – “бравий”; courage – “кураж”, хоробрий → rage – “раж”, гнів → encourage, discourage, courageous.

4)Словозмінні трансформації на основі переусвідомлення значення: budget – бюджет (у значенні потенції до росту) → bud – брунька (у тому ж значенні); sweater – светр (“в якому потієш”) → sweat – піт → wet – вологий (від поту) : [A man is a sweater Sooner or later Begins to sweat, Which makes him wet].

5)Словотвірний аналіз: basketball – баскетбол = basket (корзина) + ball (м'яч); cock – tail –коктейль = cock (півень) + tail (хвіст)

6)Переусвідомлення власних імен та географічних назв: Broadway – Бродвей = broad (широкий) + way (шлях); Richard – Ричард = rich (багатий); Пушкін – Pushkin – to push the kin.

7)Асоціативні трансформації: corridor – коридор = core (серцевина) + door (двері); Commune – комуна →common – загальний → competition – “common petition” – “загальна петиція” → змагання. Magnet – “magic net” → magician, magnificent.

8)Використання кореневих словників: pose, position, poser, propose, proposition, dispose, impose, compose, repose, suppose...etc

Таким чином, процедура використання “каналів” зближення вербальних сіток рідної та англійської мов дозволяє мотивувати велику кількість лексичних одиниць англійської мови, які при цьому стають зрозумілими та набувають смислової прозорливості.

Асоціативно-аналітичний канал зближення вербальних сіток може полегшити засвоєння близько 3-5% слів англійської мови, наприклад:

puddle – калюжа, лужа – (падав у калюжу, ПАДал в лужу)

crime –злодіяння – крайня міра (за злодій)

new – новий, другий, інший Newton – НьюТон (відкрив новий закон)

Треба відзначити що слово, яке засвоюється має бути вживане у сфері 4 видів мовленнєвої діяльності, тобто має бути *почуте, побачене, написано та вимовлене*. Оволодіння іноземною мовою – це, насамперед, оволодіння “духом”, почуттям цієї мови. Синергетика – це теорія *самоорганізації*. Такий підхід до вивчення англійської мови передбачає *міждисциплінарність*, що означає *співробітництво*. Кожному викладачу англійської мови зрозуміло що існує дещо невовиме, деяка мовна “аура”, яка має першорядне значення в процесі оволодіння мовою.

ФЕНОМЕН «КЛІПОВОГО МИСЛЕННЯ» В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ

Вірченко В. І.

КЗ «Бахмутський медичний коледж»

Збільшення ролі інформаційних технологій привели до того, що сучасне суспільство існує на новому етапі розвитку - інформаційному. Інформаційні технології широко застосовуються в побуті, виробництві, установах, системі освіти в цілому. Глобальна інформатизація призводить до зміни в ментальному плані людини. Під впливом телебачення, комп'ютерних ігор, Інтернету і навіть сучасної літератури у більшості представників молодого покоління формується особливий тип мислення - «кліпове».

Проблема сучасності - «кліпове мислення» (процес відображення безлічі різноманітних властивостей об'єктів, без урахування зв'язків між ними, що характеризуються фрагментарністю інформаційного потоку, алогічністю, високою швидкістю перемикання між фрагментами інформації, відсутністю цілісної картини сприйняття навколишнього світу

В даний час ЗМІ досить часто застосовують слово «кліп» в контексті мислення. Термін «кліпове мислення» з'явився ще в кінці 90-х р.р. ХХ ст. Він позначав особливість людини сприймати світ за допомогою короткого, яскравого посилу, втіленого у формі або відеокліпу (звідси і назва), або теленовини. Саме ЗМІ виробили універсальний формат подачі інформації - послідовність актуальних кліпів - це короткий набір тез, що подаються без визначення контексту. Таким чином, людина здатна вільно сприймати і інтерпретувати кліп в силу того, що занурена в цю саму дійсність. На справді не все так прекрасно, як виглядає на перший погляд, мозок просто не може усвідомлювати зв'язок між подіями. І, як результат, кліп перетворюється в інформаційний шум. (людина, постійно читає новини, тішить себе ілюзією того, нібито вона має уявлення про процеси, що відбуваються в світі, в той час як в дійсності має у своїй голові набір розрізнених фактів, які практично неможливо об'єднати в загальні ланцюжка подій і зв'язати між собою. Формат ЗМІ змушує мозок вважати події пов'язаними, якщо вони мають тимчасову близькість. Тому не

дивно, що поява кліпового мислення - це відповідь на зростання кількості інформації.

Вперше «кліпове мислення»(від англ. «To clip» - обрізати, обривати, робити вирізки), було відзначено американським футурологом Е. Тоффлером. Воно не вимагає підключення уяви, рефлексії, осмислення, тут весь час відбувається «перезавантаження», «оновлення» інформації, коли все спочатку побачене без тимчасового розриву втрачає своє значення, застаріває. Основна проблема кліпового мислення - відсутність контексту. Контекст (від лат. «Contextus» - тісний зв'язок, з'єднання) – змістовна завершеність. У статті «Google робить нас дурніше?» Н. Карр пише: «Останнім часом у мене з'явилося відчуття, що хтось або щось колупається в моєму мозку, перерозподіляючи нейронні схеми і перепрограмує пам'ять. Мій мозок змінюється. Я вже не думаю так, як думав раніше. Особливо це помітно при читанні. Раніше я з легкістю занурювався в книгу або довгу статтю. Мозок захоплювався розповіддю або поворотами дискусії, і я годинами бродив по довгих дорогах прози. Тепер таке рідко трапляється. Після двох-трьох сторінок увага починає розсіюватися, з'являється якась метушливість, починаю шукати, чим би ще зайнятися. Таке відчуття, що мені постійно доводиться підтягати свій неслухняний мозок назад до тексту. Глибоке читання, яке раніше відбувалося цілком природно, перетворилося в боротьбу».

Кліпове мислення - це розвиток одних когнітивних навичок за рахунок інших. Про це, зокрема, сказано в книзі американського психолога Л. Розен «Я, моє простір і я: виховання мережевого покоління» («Me, MySpace, and I: Parenting the Net Generation»). Автор зазначає, що зросла здатність до багатозадачності. Діти Інтернет-покоління одночасно можуть слухати музику, спілкуватися в чаті, бродити по мережі, редагувати фотки, роблячи при цьому уроки. Але, зрозуміло, платою за багатозадачність стають неуважність, гіперактивність, дефіцит уваги тощо.

Таким чином, можна зробити висновок, що кліпове мислення, стаючи масовим явищем в сучасному суспільстві, є своєрідним захистом від інформаційних перевантажень, людина, відчуваючи потребу швидкого засвоєння інформації на різноманітні теми, не має іншої альтернативи крім сприйняття за зразками.

Кліпове мислення - це нове у розвитку відносин людини з інформацією, тому мережеві комунікації виявляються важливими для сучасної людини.

Отже, загальноприйнятого визначення поняття «кліпове мислення» немає, проте, на основі основних характеристик можна сформулювати наступне: «кліпове мислення» - це процес відображення безлічі різноманітних властивостей об'єктів, без урахування зв'язків між ними, що характеризується фрагментарністю інформаційного потоку, алогічністю, повною різноманітністю інформації, що надходить, з високою швидкістю перемикавання між фрагментами інформації, відсутністю цілісної картини сприйняття навколишнього світу. Основними характеристиками кліпового мислення є: конкретність мислення; фрагментарність (відсутність цілісного сприйняття); алогічність, лабільність.

Психолого-педагогічні аспекти навчання студентів, що володіють кліповим мисленням.

Останнім часом в середовищі педагогів, психологів з'явилося стійке думка про те, що сучасна молодь не має властивості глибоко замислюватися і сприймає навколишній світ надто поверхнево. Видатний психолог сучасності О.Г. Вронський вважає, що вся їх система цінностей та ідеалів занадто одноманітна і базується виключно на тому потоці інформації, який буквально «сиплется» з екранів телевізорів і з Інтернету. Здатність формулювати думку зрозумілу для оточуючих і передавати основні її положення стали великою рідкістю. Викладачі впевнені, що вміння сучасних студентів уважно слухати і конспектувати лекцію значно знижені. Пов'язано це з тим, що - інформаційний простір - сьогодні укладає в собі величезні обсяги текстових, візуальних і аудіо матеріалів. Перенасичення інформаційного середовища спричинило потребу людини в засвоєнні якомога більшого обсягу інформації за меншу кількість часу, а з іншого - якісні зміни в форматі самої інформації. Виникла стійка тенденція до фрагментарного поданням інформації, що спричинили за собою потребу зміни підходу до навчання молоді. Чи сприяє кліпове мислення ефективному засвоєнню інформації в навчальному процесі? Однозначної відповіді на це питання немає. Застосування кліпового мислення в навчанні дозволяє людині запам'ятовувати великі обсяги інформації без сприйняття її змістовності, тобто швидко і просто запам'ятовування набору слів, фраз або чисел в певній послідовності на основі деяких

образів, які відповідають інформації, що запам'ятовується. Подібні методи зручні при їх використанні, наприклад, у вивченні іноземних мов, де якомусь образу слова з рідної мови може відповідати іноземна назва. Однак застосування подібного способу в фізиці призведе тільки до заучування будь-яких термінів, правил, визначень, формул, але при цьому саме розуміння фізичного процесу буде втрачено. Мова образів і жестів значно давніший спосіб, ніж мова символів, тому людині легше сприймати інформацію у вигляді образів, ніж у вигляді букв, цифр, формул. Класичною (традиційною) формою організації навчання у вищій школі є лекція. Система образів - найбільш ефективний спосіб запам'ятовування матеріалу на лекції. Найбільш ефективним засобом запам'ятовування лекційної інформації є застосування сучасних мультимедійних технологій. Останнім часом багато літератури і статей присвячено правилам складання і компоновання так званих електронних підручників. Однак, досі не вироблено чіткої позиції з даного питання, що електронний підручник не повинен повторювати звичайний паперовий варіант, тобто не бути простим передруком тексту. Електронний підручник повинен містити окремі розділи з досліджуваних тем, анімацію, особливо це стосується вивчення фізичних основ будь-яких процесів. Формування в процесі навчання образів з використанням сучасної комп'ютерної техніки не представляє великої складності. Ці образи можуть бути представлені у вигляді слайдів або короткометражних анімаційних картинок. Такий спосіб подачі інформації - являє собою кліп. Важливо пам'ятати, що послідовність кліпів повинна бути не дуже об'ємною і досить добре асоціюватися у студентів з цілком певними образами, тобто не мати абстрактного змісту.

Запропонований спосіб застосування дозованої (кліповою) подачі інформації дозволяє не тільки запам'ятовувати її, але й засвоювати усвідомлено і в належній мірі .

Висновок, сучасним педагогам, психологам необхідно враховувати суттєві особливості феномену «кліпове мислення» при побудові освітнього процесу, в навчальній і позанавчальній діяльності. Необхідно переглянути змістовну складову навчального матеріалу. З урахуванням індивідуально-психологічних особливостей студентів потрібно структурувати інформацію у вигляді кліпів, видозмінювати формат викладу - пріоритетними стануть яскраві, чіткі та наочні презентації зі зрозумілими образами, що запам'ятовуються формулюваннями. Актуальним

завданням стане створення вузько-тематичних фільмів (відеороликів) з наочними прикладами, експериментами. Застосування відомих методів навчання спільно з новими розробками в тому числі і e-learning технологіями підвищить ефективність процесу навчання і значно поліпшить рівень професійної підготовки студентів. Отже, в результаті аналізу досліджень з проблеми кліпового мислення виявлено наступне: кліпове мислення - це процес відображення безлічі різноманітних властивостей об'єктів, без урахування зв'язків між ними, що характеризується фрагментарністю інформаційного потоку, алогічністю, повною різноманітністю, високою швидкістю перемикання між кліпами інформації, відсутністю цілісної картини сприйняття навколишнього світу; феномен кліпового мислення за своєю сутністю багато в чому стикається з індивідуальними особливостями розуміння навчального матеріалу, наприклад, необхідністю розподіляти матеріал на короткі змістовні фрагменти і пред'являти конкретні робочі вимоги.

Враховуючи феномен сучасності – «кліпкове мислення» необхідно переглянути змістовну складову навчального матеріалу, структурувати інформацію у вигляді кліпів, видозмінювати формат викладання матеріалу, застосовувати яскраві, чіткі та наочні, образні презентації, що запам'ятовуються формулюваннями. Застосування відомих методів навчання спільно з новими розробками, повинно підвищити ефективність процесу навчання і значно поліпшити рівень професійної підготовки студентів. Слід пам'ятати, що кліпове мислення не дозволяє засвоїти систему предметних знань і як наслідок - неможливість усвідомити роль людини в природі і суспільстві. Розрізнені, фрагментарні, мозаїчні знання, отримані з ЗМІ та Інтернету, створюють видимість обізнаності і не сприяють включеності мислення при засвоєнні основ наук, фізики, математики в тому числі.. Дж. Харіс писав: «Небезпека не в тому, що комп'ютер одного разу почне мислити як людина, а в тому, що людина одного разу почне мислити як комп'ютер»

Потрібно розуміти, що фрагментарне, кліпове мислення - це інструмент управління. Інструмент дуже дієвий. Адже людина, що не володіє цілісним мисленням - не може приймати самостійні рішення. Така людина завжди буде робити те, що їй говорять, буде вдячна і покірنا. Тому не дозволяйте розривати свій мозок «засобом мозкового виснаження». Збільшуйте цілісність і зв'язність

своїєї свідомості. Шукайте взаємозв'язок між фактами, процесами і явищами. Мислите ширше. Не слід погоджуватися на готові рішення, слід шукати свої.

ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ МАТЕМАТИКИ

Волошко О.А.

КЗ «Бахмутський педагогічний коледж»

Проблема соціалізації особистості завжди знаходиться в центрі уваги педагогічної науки і освітнього процесу, вирішення якої передбачає засвоєння людиною конкретних елементів соціального досвіду, що вивчається в рамках окремого предмета, - знань, умінь, навичок, досвіду вирішення проблем і творчої діяльності.

Результати навчання повинні застосовуватися в реальних життєвих ситуаціях. Тому освітні установи зорієнтовані на створення умов для розвитку особистості, здатної до соціально - прогресивної самореалізації в суспільстві, яке виражається в прагненні людини реалізувати себе як частини соціуму, на основі соціальної компетентності. Робота присвячена розвитку соціальної компетентності студентів при вивченні математики як у навчальному процесі, так і в творчій роботі.

Соціальна компетентність — це особливий навик, вміння знаходити компроміс між самореалізацією і соціальним пристосуванням, вміння домагатися максимуму здійснення власних бажань, не обмежуючи при цьому права інших на здійснення їх власних бажань.

Формування соціальної компетентності студентів при вивченні математики вирішується за рахунок наступних завдань:

- організація групової роботи для створення ситуації партнерства і взаємної поваги в навчальному процесі;
- надання можливості проживання різноманітних ролей для оволодіння нормами спілкування з однолітками і дорослими;
- використання проектного методу навчання;
- систематична пропозиція завдань на вибір для накопичення досвіду усвідомленого вибору;

- обов'язкове проведення різних видів рефлексії для оволодіння цим умінням як механізмом розвитку самосвідомості.

Групова та парна форма роботи — ефективна організація діяльності студентів, тому що підвищується навчальна і пізнавальна мотивація студентів, знижується рівень тривожності, страху опинитися неуспішним, некомпетентним у вирішенні якихось завдань.

Загальні навчальні завдання привчають до колективного характеру діяльності в суспільстві. Взаємодія студентів сприяє розвитку звички до об'єктивності і чесності. Позитивна взаємозалежність відповідає сформованому типу взаємин між людьми. Співпраця в групі націлює на кооперативну мотивацію діяльності і взаємодопомогу. Індивідуальна підзвітність і відповідальність виробляють громадянську позицію, важливу в процесі соціалізації. Для такої форми роботи підходять завдання, що мають декілька способів рішення певного тригонометричного рівняння, завдання з неповною умовою або з зайвими даними. Групова форма роботи може бути ефективною при перевірці домашніх завдань, при виконанні проблемних завдань.

Проведення занять в формі навчальної ділових ігор також сприяє формуванню соціальної компетентності студентів завдяки моделюванню наближених до реального життя ситуацій і відносин та обов'язкової спільної діяльності учасників гри, що виконують передбачені сценарієм ролі.

Важливим завданням на всіх етапах навчання є формування у студентів умінь добувати і застосовувати знання, планувати свої дії, ретельно зважувати прийняті рішення, співпрацювати з однокласниками та викладачами. Введення в навчальний процес методів і технологій проектної діяльності допомагають студентам придбати вище перераховані навички. Виконуючи проектну роботу, студенти стають більш ініціативними і відповідальними, підвищують ефективність навчальної діяльності, набувають додаткову мотивацію.

Результати роботи над проектами «Математичний калейдоскоп», «Відсотки в житті» сприяли формуванню у студентів перших та других курсів вмінь та навичок співпрацювати, планувати і реалізовувати план дій, приймати відповідальність на себе, вибирати ефективні шляхи вирішення завдань, здійснювати рефлексію пошукової та оціночної діяльності, менеджерських, комунікативних якостей.

Для успішної соціалізації студентів на заняттях з математики використовуються наступні методичні засоби:

- діалог, в ході якого набуваються навички ділового спілкування, вміння формулювати питання, вести дискусію;
- створення ситуацій вибору, що стосується вибору домашнього завдання, конкретної ролі при проведенні гри, обсягу та рівня складності контрольного завдання, лінії поведінки в пропонуваній ситуації;
- створення ситуації успіху — навмисне поєднання певних умов, що дозволяють студенту досягти власної успішності для подальшої активної діяльності.

Великі можливості для формування соціальної компетентності студентів при вивченні математики розкриваються також і в позааудиторній діяльності, яка включає підготовку до турнірів і олімпіад, інших інтелектуальних заходів.

Студенти нашого коледжу приймають досить активну участь у науково-практичних студентських конференціях.

Стосовно питання національного виховання молоді на культурно-історичному досвіді свого народу, його звичаях, традиціях та багатовіковій мудрості, духовності, студентка дошкільного відділення Анастасія Муравьова в своєму виступі «Виховання патріотичних почуттів у студентів засобами математики» дослідила як в українській вишивці за допомогою математичних форм, побудові орнаменту, гармонії кольорових поєднань яскраво й повно розкривається душа народу.

Розкриваючи поняття «інформаційної компетентності», студентка дошкільного відділення Лієнко Людмила висвітлила питання про необхідність та доречність використання інформаційно-комунікаційних технологій для формування та розвитку ціннісно-сміслової, комунікативної, навчально-пізнавальної та інформаційної компетенцій студентів.

Досліджуючи проблему інноваційних підходів до впровадження медіа освітніх технологій при вивченні інформатики та математики, студентка дошкільного відділення Діхтяренко Ганна в своїй статті розповіла про нові можливості, які відкриваються на заняттях перед викладачами та студентами, про значне розширення та урізноманітнення змісту навчання, методів та організаційних форми навчально-виховного процесу.

Після свого виступу за темою «Використання електронних засобів для формування функціонально-графічної компетентності

студентів при вивченні математики» студентка дошкільного відділення Уварова Валерія отримала сертифікат за «Актуальність дослідження».

Сприяє розвитку соціальної компетенції студентів участь у регіональних олімпіадах з математики та інформатики, де наші студенти є не тільки постійними учасниками, а й призерами. Так, в 2015-2016 н.р. призові місця в регіональних олімпіадах з математики та фізики серед студентів ВНЗ I – II рівнів акредитації посіли наші студенти дошкільного та музичного відділень.

В рамках тижня природничих наук в Бахмутському педагогічному коледжі був проведений інтегрований інтелектуальний конкурс «Математичні лабіринти», який підготували разом студенти другого та третього курсів дошкільного відділення з предметів «Математика» та «Методика формування елементарних математичних уявлень».

За обраними темами учасники конкурсу підготували виступи, де в цікавій формі розповіли глядачам про зв'язок математики з обраною майбутньою професією та прийняли участь у змаганнях на імпровізоване краще та найпростіше пояснення дітям дошкільного віку деяких математичних понять з курсу старшої школи (симетрія, об'ємні фігури, ймовірність). При проведенні заходу за допомогою інтернет-ресурсів ([/learning.ua/matematyka/doshkilniata/](http://learning.ua/matematyka/doshkilniata/)) в цікавій формі всі конкурсанти та бажаючі мали змогу пройти тестування.

Отже, соціальна компетентність, яку студенти набувають при вивченні математики, - це не специфічні предметні вміння і навички, навіть не абстрактні розумові дії або логічні операції, а конкретні, життєві, необхідні людині будь-якої професії і будь-якого віку. Головним є не предмет, а сучасна особистість, яка в подальшому орієнтована на знання та використання нових технологій, активну життєву позицію, установку на раціональне використання свого часу і проектування свого майбутнього, активну фінансову поведінку, ефективне соціальне співробітництво, здоровий і безпечний спосіб життя [2, с. 17]. Тут доречні слова Конфуція «Успіх залежить від попередньої підготовки, без підготовки вас обов'язково чекає провал».

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ОРФОГРАФІЧНОЇ ГРАМОТНОСТІ УЧНІВ

Гамій І.О.

Бахмутська загальноосвітня школа І-ІІ ступенів № 4 Бахмутської міської ради Донецької області

У статті розглядаються найефективніші сучасні інноваційні технології для формування орфографічної грамотності особистості компетентної, діяльної, творчої, самостійної у своїх вчинках.

Розвиток освіти ХХІ століття спонукає до оновлення методів та прийомів навчання, запровадження в освітній процес інноваційних технологій, сучасних концепцій та способів формування в учнів предметних та життєвих компетенцій.

Однією зі складових загальної культури людини є її орфографічна та пунктуаційна грамотність. Уміти грамотно писати – життєва необхідність. Грамотна людина без труднощів напише заяву чи листа, занотує почуте або прочитане. Вона, безперечно, скрізь працюватиме краще, продуктивніше. А це те, чого потребує сучасна Україна, якій потрібні грамотні фахівці в усіх галузях державної діяльності. Тому вчителям, а словесникам передусім, треба домагатися, щоб наші учні були освіченими, грамотними людьми, достатньою мірою ознайомленими з багатими скарбами української мови і могли практично використовувати їх. Запорука успіху вчителя-словесника в цій справі-вироблення системи грамотного письма.

Впровадження в освітній процес інноваційних технологій дозволить вирішити основне завдання сучасної освіти – навчити дітей вчитися за формулою «шукаю знання – розумію – запам'ятовую – засвоюю – застосовую – стаю компетентним випускником».

Найефективнішою формою навчання є використання сучасних технологій в поєднанні з традиційними засобами. Інноваційні технології (інтерактивні технології навчання, технологія проектного навчання, особистісно зорієнтована технологія, комп'ютерна технологія) шляхом взаємодії удосконалюють урок в цілому, підвищують його ефективність.

Інформаційно-комунікаційні технології здатні стимулювати пізнавальний інтерес до навчального предмету, надати уроку проблемного, творчого, дослідницького характеру, розвивати креативність, самостійну творчу діяльність учнів. Інтерес учнів до навчання постійно формую за допомогою різних ігрових ситуацій, які дають можливість мені поєднати в одне нерозривне ціле два процеси: засвоєння знань та їх застосування. Це такі види завдань, як : мовна гра «Коректор» ,«Відшукай ключик», «Третій зайвий». Щоб виробити свідоме письмо, на уроках я використовую інтерактивні методи навчання – це методи "Два-чотири-всі разом", "Карусель", "Акваріум", робота в парах, "Мікрофон", "Мозковий штурм", "Навчаючи - вчусь", "Незакінчені речення", "Прес", "Дерево рішень". Але перше сприймання нового не має цілісного характеру, тому велику роль я приділяю добре продуманим правам навчальним, а потім творчим.

Доцільно на уроках використовувати елементи інноваційних технологій разом із традиційними, що дозволяє урізноманітнити діяльність учнів, а саме:

- навчає здобувати знання самостійно;
- акумулює вміння користуватися здобутими знаннями для рішення нових завдань;
- сприяє набуттю комунікативних навичок і умінь (тобто умінь працювати в різноманітних групах, виконуючи різні соціальні завдання і ролі);
- надає можливість широких людських контактів в знайомстві з різними точками зору на одну проблему;
- навчає користуватися дослідницькими методами: збирати інформацію, факти, уміти їх аналізувати з різних точок зору, висувати гіпотези, робити висновки;
- надає можливість висловлювати свої власні думки.

Одна із моделей інноваційного навчання – навчально-ігрова, де на перший план виходить нетрадиційний інтерактивний урок. Саме нестандартні вправи, нетрадиційно побудовані заняття можуть викликати інтерес навіть при вивченні найскладнішого теоретичного матеріалу, а „живинка” на уроці активізує найпасивніших.

Застосування технології розвитку критичного мислення під час вивчення навчальних дисциплін, як на уроках, так і в позакласній роботі, створює додаткову мотивацію до навчання. Учні добре засвоюють матеріал, тому що це їм цікаво. Зазначена

технологія стимулює загальну активність учнів, сприяє створенню плідного освітнього середовища, й утвердження системного характеру навчання та самонавчання. За своєю сутністю технологія формування критичного мислення має інноваційний характер: вимагає від учнів застосовувати нові знання, спираючись на засвоєний раніше матеріал; виробляє вміння діяти і приймати рішення самостійно чи в складі команди та розв'язувати конфлікти; шукати, компонувати і застосовувати нову інформацію з різноманітних джерел, використовуючи сучасні технології для виконання конкретних завдань; розвиває критичне мислення і прагнення до творчості та саморозвитку; формує бажання і здатність самостійно вчитися.

На жаль, залишається проблема, яку не вдається вирішити власними силами, - недостатня комп'ютеризація класів, забезпечення Wi-Fi зон, обмежений термін роботи батареї комп'ютерного обладнання. Адже уроки набули б більш пізнавального, цікавого, продуктивного характеру, якби діти мали змогу кожен попрацювати з мультимедійною дошкою, комп'ютером, фліпчартом тощо.

Окрім того, не слід забувати, що набагато результативнішим є навчання, що проходить у співробітництві вчителя та учня. Саме таке навчання, з використанням інноваційних технологій, сприяє формуванню ключових компетентностей учнів, стимулює активність і творчість, підвищує інтелект дитини, зміцнює її віру у власні здібності. Тому взаємоповага, взаєморозуміння, доброта, підтримка, сучасні інноваційні методи і прийоми – невід'ємні супутники уроків.

Інноваційні аспекти викладання української мови та літератури дозволяють:

- формувати мовні компетенції учнів, тобто системні знання про мову як засіб вираження думок і почуттів людини;
- виробляти практичні навички володіння культурою мови, додержання мовних норм, уміння користуватися словниками та іншою літературою довідкового характеру;
- прищеплювати мовний смак, розширюючи філологічний кругозір;
- формувати загальні мовленнєві компетенції;
- виробляти лінгвокультурознавчу компетенцію, формуючи цілісне уявлення про мову як національно-культурний феномен,

розуміння національної своєрідності української мовної картини світу, знання констант української національної культури тощо;

- формувати дослідницьку компетенцію, вдосконалювати вміння й навички самостійної філологічної роботи з навчально-науковим текстом.

Для реалізації цих завдань застосовується текстоцентричний підхід, зосереджується увага на інтегруванні теоретичних та прагматично зорієнтованих розділів курсу сучасної української літературної мови (фоностилістики, стилістичної лексикології, граматичної стилістики, стилістики і культури мовлення, риторики).

Таким чином, навчання у середній школі забезпечить належний рівень готовності випускників до зовнішнього незалежного тестування, високий рівень опанування предмета і подальше його вивчення в ВНЗ на належному рівні.

Ми дуже раді, що надаємо нашим випускникам якісну освіту, яка дозволяє їм продовжувати навчання в Бахмутському медичному коледжі.

ЗДІЙСНЕННЯ ПРОЕКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Гераськіна В.А.

КЗ «Бахмутський педагогічний коледж»

Сьогодні в Україні система освіти проходить етап реформування та вимагає створення умов ефективної реалізації концепції підготовки майбутніх спеціалістів, необхідної для розробки принципово нових підходів, форм, технологій та методів навчання. Одним із шляхів вирішення цього завдання є впровадження в зміст освітнього процесу проектних технологій навчання та здійснення дослідницької діяльності студентів, які спрямовані на розвиток творчих здібностей, самоосвіту та саморозвиток. Робота містить досвід здійснення проектної діяльності під час вивчення соціально-економічних дисциплін.

Сьогодні в Україні система освіти проходить етап реформування та вимагає створення умов ефективної реалізації концепції підготовки майбутніх спеціалістів, необхідної для

розробки принципово нових підходів, форм, технологій та методів навчання. Одним із шляхів вирішення цього завдання є впровадження в зміст освітнього процесу педагогічних технологій, спрямованих на його вдосконалення, підвищення пізнавальної активності та самостійності. Розвиток особистих якостей сприяє активному залученню студентів до творчої діяльності, самоосвіти та саморозвитку.

Для реалізації поставлених завдань освіта повинна бути націленою на майбутнє, на розв'язання проблем сучасності, розвивати предметні та фахові компетентності. Ефективним засобом формування цих компетентностей у майбутніх фахівців в процесі їх підготовки є проектна та дослідницька діяльність, яка широко використовується при викладанні соціально-економічних дисциплін у педагогічному коледжі.

Соціологія – це наука, яка вивчає суспільство, суспільні явища та соціальні зв'язки у ньому. Так, до переліку проектно-дослідницьких робіт із соціології входять, наприклад, такі: «Проблема моралі у сучасному суспільстві», «Дозвілля як сфера життєдіяльності сучасної молоді», «Проблема використання вільного часу» та ін. В проектній діяльності беруть участь студенти четвертих курсів. Особливістю реалізації цих проектів є провєлення анкетування серед студентів інших курсів за обраними темами. Іншим виконавцям проектів необхідно провести відео-опитування серед студентів коледжу та мешканців міста Бахмут. В ході проектів використовувалися інтернет-опитування у різних соціальних мережах, де респондентам необхідно було відповідати на питання.

При дослідженні тем «Вся правда про сухарики» та «Соки різні важливі, а які нам потрібні?» необхідно було вивчити склад соків та сухариків, виявити, які складові є шкідливими для нашого здоров'я, приготувати їх у домашніх умовах, зробити підрахунок витрат на використані інгредієнти. В результаті даного дослідження студенти зробили висновок, що сухарики та соки власного приготування – це смачно, корисно та економно.

Реалізуючи проект «SMART – бюджет» студентам було запропоновано розрахувати свій бюджет та контролювати витрати протягом місяця за допомогою мобільного додатку «Гранжир».

Узагальнюючи вищевикладене, можна зробити висновок, що сьогодні проектні технології вважаються одними із перспективних видів навчання, тому вони створюють умови для творчої

самореалізації студентів, підвищуюють мотивацію для отримання нових знань, сприяють розвитку їхніх інтелектуальних здібностей. Студенти набувають досвіду вирішення реальних проблем, які проєктують у навчання. Необхідність застосування цієї технології зумовлена тим, що сьогодення освіта є учасником процесу нового світового освітнього простору. Ті, хто проводить цю роботу, вважають її однією із складових освітньої політики майбутнього, тому що передбачає всебічну освіту особистості студента й глибоке педагогічне оновлення системи професійної діяльності викладачів.

ПОГЛИБЛЕННЯ МОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ ЗАСОБАМИ СУЧАСНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Говорун Р.А.

КЗ « Бахмутський медичний коледж»

Освіта в умовах сьогодення є каталізатором прогресу та могутнім чинником розвитку інтелектуальних та продуктивних сил суспільства. Компетенція студентів розглядається сьогодні як складова їхньої конкурентоспроможності. А модернізація мовної освіти в Україні, спричинена необхідністю підвищення якості освітніх послуг, актуалізує компетентнісний підхід до навчання української мови. Тому основна мета навчання української мови студентів-медиків полягає у формуванні національно свідомої, духовно багатой особистості, яка володіє вміннями й навичками вільно, комунікативно доцільно користуватися засобами української мови в усіх видах її діяльності, спроможна вільно, переконливо і логічно висловлювати свої думки щодо життєвих ситуацій у процесійній діяльності. Студент повинен бути наділений компетентностями, а викладач не може сприяти формуванню компетентного студента тільки традиційними методами, так само не може бути панацеєю застосування самих лише інновацій. Тому навчальний процес, що модернізується, повинен базуватись як на сучасних інтенсивних методах навчання, так і на основах традиційної освіти.

Актуальність проблеми зумовлена тим, що студенти мають проходити ЗНО з української мови. Це суттєво підвищує вимоги до форм і методів навчання, використання сучасних педтехнологій. Важливим у роботі викладача української мови є переведення

процесу викладання мови на технологічний рівень, що передбачає проектування процесу навчання з урахуванням дидактичних цілей і заданого рівня засвоєння, оптимальне поєднання на заняттях фронтальної, групової, індивідуальної форм організації процесу.

На нинішньому етапі розвитку освіти викладач і студент – це партнери, які зацікавлені у результатах спільної праці. В умовах професійного навчання ефективність розвитку мовних компетенцій залежить від цілеспрямованого пошуку шляхів удосконалення мовної освіти, як було вище зазначено, шляхом поєднання традиційних та інноваційних педагогічних технологій.

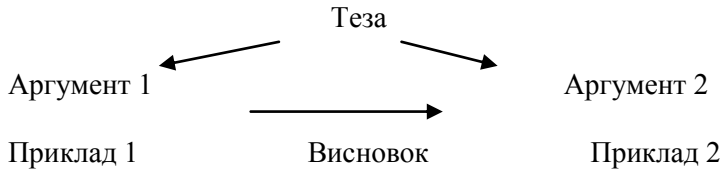
Так до інтерактивних методів відносять такі, що стимулюють студентів до міжособистісної взаємодії, забезпечують їхню активну участь у навчальному процесі. Як наголошують мовознавці О.Пометун, Л.Пироженко, сутність інтерактивних методів навчання полягає в організації навчального процесу таким чином, щоб практично всі студенти залучалися до процесу пізнання, мали змогу дискутувати з приводу того, що вони знають і думають.

У Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти зазначено, що компетенції формується у результаті досвіду користування мовою і дають змогу стати незалежними в їх думках, бути відповідальнішими і готовими до співробітництва з іншими людьми.

Хочу відзначити, що на заняттях зі студентами з метою розвитку мовної компетентності все більшої актуальності набувають проектні технології, які адаптують навчання до умов реального життя: роботи в парах, малих групах, «акваріум», «карусель», діалог, пошук інформації; робота з електронними носіями знань.

Водночас при плануванні занять з української мови викладач має право раціонально розподілити години на вивчення окремих розділів, при цьому передбачивши додатковий час на поглиблення знань з деяких тем. Досвід і практика переконує, що студенти, закінчивши основну школу, не мають достатніх знань для виконання тестових завдань. Ось чому на кожному практичному занятті з української мови слід практикувати тестову перевірку рівня засвоєння теми. Окрім цього, слід навчати студентів алгоритмам виконання тестових завдань різних форм. І обов'язково після тестування аналізувати результати, звертаючи увагу на формування вмінь виконувати завдання різних типів.

Особливої уваги заслуговує підготовка до написання власних висловлювань. Як відомо, цей вид роботи спрямований на перевірку вмінь студента (учня) володіти мовою, аргументувати свою життєву позицію чи власний погляд на проблему. Головне, чому повинен навчити викладач, це вміння студента будувати власне висловлювання за чітко засвоєною схемою:

Позитивний результат досягається також організацією курсів підготовки до ЗНО (або факультативу), де є можливість повторити, узагальнити вивчене і відпрацювати технологію виконання тестових завдань.

Неоціненна роль у формуванні мовної компетенції належить інтернет – ресурсам. Тому викладач повинен націлити студента на виконання тестів у режимі онлайн на сайті «ЗНО онлайн», де розміщені тести минулих літ.

Дуже важливо заохочувати студентів виконувати завдання не лише правильно, але й швидко, щоб максимально наблизити їх до умов, у яких вони працюватимуть під час ЗНО.

Отож, така система роботи сприяє формуванню мовної компетентності особистості, здатної володіти рідною мовою, користуватись нею у подальшому житті.

УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ДИТИНИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Гордієнко О.В.

Бахмутська загальноосвітня школа І – ІІІ ступенів № 10

Концепція «Нової української школи» наголошує: «Сучасний світ складний. Дитині недостатньо дати лише знання. Ще необхідно навчити користуватися ними. Знання та вміння, взаємопов'язані з ціннісними установками учня, формують його життєві компетентності, необхідні для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці».

Робота висвітлює сутність формування освіченої, творчої особистості, становлення її фізичного та морального здоров'я, що є основними завданнями, які стоять перед загальноосвітнім навчальним закладом на сьогоднішній день.

У матеріалі акцентовано увагу на перевагах використання на уроках української мови та літератури різноманітних завдань творчого характеру, інтерактивних вправ, проектної діяльності, що дає можливість уникати перевантаження якогось одного виду сприйняття.

Місія Нової школи – допомогти розкрити та розвинути здібності, таланти й можливості кожної дитини на основі партнерства між учителем, учнем і батьками. Творча діяльність дозволяє учасникам навчально-виховного процесу повною мірою розкрити природні здібності, знайти своє місце в житті, ставити значущі цілі й досягати їх. Ранній початок занять з розвитку творчих здібностей робить усе подальше навчання в школі та ВНЗ усвідомленим, вибір фахового шляху не випадковим, обдуманим, виробляє потребу у творчій і дослідницькій роботі. Завдання педагога — управляти процесами творчого пошуку, йдучи від простого до складного: створювати ситуації, що сприяють творчій активності та спрямованості школяра, розвивати його уяву, асоціативне мислення, здатність розуміти закономірності, прагнення постійно вдосконалюватися, розв'язувати дедалі складніші творчі завдання.

І єдиним, на нашу думку, найефективнішим засобом досягнення мети є інноваційні технології навчання.

Часто в роботі вчителі – словесники надмірно захоплюються використанням якоїсь однієї педагогічної технології, не помічаючи її «мінусів», не враховуючи індивідуальні особливості своїх учнів, їх готовність до навчання за певною технологією. Експеримент не приносить бажаних результатів, і вчитель розчаровується у всіх нововведеннях, продовжує працювати за «старою системою».

Вважаємо, що сучасному педагогові необхідно вибрати те «зерно», що дасть змогу створити свою міні-методику. А у творчого вчителя й учні прагнути будуть до творчості.

У своїй педагогічній практиці апробуємо спосіб інтеграції окремих елементів таких сучасних технологій навчання: проектне навчання, інтерактивна технологія, особистісно зорієнтоване навчання.

Для того, щоб така інтеграція принесла бажаний результат, намагаємося зануритись у теоретичну базу кожної з освітніх технологій і використовувати їх на своїх уроках залежно від теми, мети матеріалу, що вивчається, а також типу уроку та навчального предмета.

Важливою проблемою є те, що учні розглядають знання, як щось застигле, що треба просто вкласти в голову. Такі учні не будуть мислити критично, доки учитель не створить творчої атмосфери, яка сприятиме їх активному залученню до процесу навчання. А для цього треба дозволити дітям вільно розмірковувати, робити припущення, встановлювати їхню очевидність або безглуздість.

Дієвим є використання різноманітних форм і методів роботи на уроці: кросворди, ребуси, загадки, лінгвістичні ігри, написання творів-мініатюр (особливо учні полюбляють писати твори-перевтілення типу «Я – шкільна дошка», «Я – квітка у полі», «Я – промінчик сонця» та ін.)

Важливим є спілкування, співпраця вчителя й учнів на уроці. Учитель не повинен нав'язувати учням своїх світоглядних норм, позицій, догм. Дитина має право на власне сприйняття світу, а вчитель лише дає інформацію та вчить робити вибір. Сьогодні світ стає все складнішим, і це вимагає вміння учнів вирішувати різні проблеми, критично ставитися до обставин, порівнювати альтернативні точки розу та приймати виважені рішення. На допомогу приходять інтерактивні технології «Робота в малих групах», «Дерево рішень», проектні технології, зокрема спільні STEAM-проекти.

Доросла людина сприймає художній твір, життя і зовнішній світ у цілому аперцептативно, тобто свідомо, уважно, зосереджено на основі попереднього життєвого досвіду. Дитина ж - перцептативно, тобто несвідомо, автоматично сприймає явища дійсності взагалі й художній твір зокрема, тому їй набагато важче прилаштуватися до різноманітних обставин й орієнтуватися в сучасних проблемах. Задача вчителя, педагога і полягає в тому, щоб якнайефективніше підготувати підлітка до життя за допомогою глибокого, всебічного аналізу твору художньої літератури.

Обов'язковим, на наш погляд, є проведення моніторингових досліджень щодо виявлення творчого потенціалу учня. Для цього

вчитель має оволодіти новими психолого – педагогічними знаннями та навичками.

Найважливішим вважаємо особисту готовність до творчого пошуку разом з учнями, уміння створювати атмосферу продуктивного пізнання на уроці.

Готуючись до уроків, слід реалізувати власні педагогічні здібності, розвивати внутрішній потяг до самовдосконалення. Водночас вбачаємо сенс у колективному пошуку разом з учнями.

Творчо осмислюючи з вихованцями текст художнього твору на уроках української літератури, вчитель сприяє вихованню підлітків і юнацтва, формує світогляд, інтереси, моральні цінності молоді. Тож не дарма Ш. Амонашвілі зазначав: *«Заохочуйте бажання дітей до оновлення, якщо ви хочете виховати в них риси нової людини».*

У НОВІЙ ШКОЛІ – НОВИЙ УЧИТЕЛЬ

Донченко Т.Л.

Завідувач міського методичного кабінету Управління освіти м. Бахмута

Учитель – ключова фігура освітніх реформ. На цьому неодноразово наголошувала Лілія Гриневич, Міністр освіти і науки України. Про це відверто говорять з екранів, обговорюють у соцмережах, навіть учителі між собою сперечаються, чи є вони «агентами змін».

Дійсно, усе починається з учителя, бо його робота – це постійний творчий пошук, неспокій душі, які неможливі без натхнення та любові до власної справи.

Чому сьогодні необхідно підвищувати спроможність учителя? Заради майбутньої освіченої та конкурентної молоді.

Де знайти резерви розвитку? У впровадженні сучасних методик, застосуванні нових технологій.

Які шляхи підвищення професійного рівня? Це передусім постійне професійне зростання через відвідування конференцій, вебінарів, тренінгів, участь у цікавих проєктах, знайомство та спілкування з новими партнерами педагогічної справи. І врешті-решт – сертифікація як засіб саморозвитку, самоствердження задля

дитини, її комфортного та цікавого навчання, задля власного професійного зростання.

Ідеальний учитель, лідер освіти, агент змін? Чи людина, яка завжди допоможе, підтримає, зрозуміє учня? Погодьтеся, що роль учителя дещо змінюється в сучасному освітньому просторі нової української школи.

Нещодавно презентовано український переклад книги Андреаса Шлейхера, розробника і куратора міжнародного дослідження PISA, «Найкращий клас у світі: як створити систему освіти 21-го століття». Які ж ключові позиції автора?

На думку Андреаса Шлейхера, учитель, крім сумлінного виконання своїх обов'язків, розважливості та поваги до учнів, має насамперед перейматися результатами їх навчання, бо хороший педагог не може бути байдужим.

Учителі, що працюють із сучасними дітьми, без цифрових технологій - ніяк, оскільки повинні знайти, як допомогти учням вирішувати проблеми, що з'явилися у цифровому світі: інформаційне перевантаження, плагіат, захист від онлайн-шахрайства, порушення конфіденційності, онлайн-цькування. Хоч на даний момент багато педагогів не володіють ним на достатньому рівні – і це проблема для них завтрашніх. Технології – не панацея, проте вони зможуть допомогти, забравши на себе рутинні адміністративні та діагностичні завдання, які забирають цінний час.

На думку експерта, реальність значно відрізняється від «ідеальної картини». Парадоксально, але результати дослідження PISA також не показали значного поліпшення успішності в країнах, які вклали значні кошти в цифрові освітні технології. Також вони не допомогли подолати різницю в знаннях і навичках між учнями з багатих і бідних родин. Тобто пріоритетом є не оснащення шкіл найсучаснішими гаджетами, а забезпечення інтенсивної взаємодії між учителем та учнем. Причиною цього парадоксу експерти вважають те, що сьогодні педагоги ще не надто добре опанували педагогічні методи, які спираються на найсучасніші технології. Саме тому починати слід не з інтерактивних дошок, а чіткого плану підвищення кваліфікації педагогів.

Тож як мотивувати педагогів на постійне самовдосконалення? Як допомогти їм опанувати нові методики, актуальні для сучасності, для нової української школи вже сьогодні? Які компетентності необхідні вчителям? Відповідь на ці

питання допоможе знайти методична служба, покликана бути на крок попереду новацій.

Успішний старт Нової української школи, підготовка учителя до роботи в ній – ось пріоритет діяльності методичної служби Управління освіти Бахмута, тож науково-методична проблема ММК «Формування сучасного вчителя як лідера змін, орієнтованого на інноваційну діяльність у рамках Нової української школи» є і буде актуальною в найближчі роки реформування освітньої галузі.

Структура методичної роботи з педагогічними кадрами міста досить розгалужена й реалізується через діяльність науково-методичної ради, методичних об'єднань, творчих лабораторій, шкіл, постійно діючих семінарів, які забезпечували науково-методичну допомогу, спрямовану на постійну підтримку педагогічних кадрів у вирішенні актуальних завдань розвитку, удосконалення й підвищення професійної майстерності та рівня психологічної підготовки, на активізацію їхнього творчого потенціалу. Методисти впроваджували нові сучасні форми роботи (тренінги, креатив-лабораторії, STEM-проекти), зосереджували увагу на актуальності, практичній спрямованості та високому якісному рівні проведення всіх методичних заходів для педагогів різних категорій.

Ще одним потужним засобом оновлення вчителя є участь у EdCamp (не)конференції для педагогів Всеукраїнського та регіонального рівнів, обмін досвідом у рамках реалізації проєктів, співпраця у сфері освіти з Польшею, Литвою, Чехією.

Отже, методична підтримка вчителя, взаємонавчання, співнавчання, самонавчання – ось резерв забезпечення успіху вчителя сьогодні, і відповідно реформування освіти в цілому завтра, і в результаті – високоінтелектуальної молоді післязавтра, яка здатна до самоосвіти і саморозвитку, вміє критично мислити, володіє необхідними компетентностями для творчого розв'язання проблем, зможе змінити на краще своє життя й життя своєї країни.

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Жирков К.К., Жиркова Л.К.

КЗ «Бахмутський медичний коледж»

*«Бути у вічному пошукові –
це значить шукати енергію
слова в енергії душі».*
Олесь Гончар

У сучасній літературі точиться безліч дискусій з приводу того, що мультимедійні технології чинять негативний вплив на студентів. Потік інформації, яку отримують студенти з різних інформаційних джерел, не завжди можуть бути готові до її сприйняття. Звісно, що в час домінування в суспільному житті різноманітних інформаційних технологій є тенденція до відчуження молоді від книги.

За словами відомого французького просвітителя Дені Дідро, «коли люди перестають читати, вони перестають міркувати». У наш час спостерігається формування покоління, яке не читас книжок. Відбувається так звана заміна проведення дозвілля від читання до споглядання (телебачення, інтернет). Звичайно, найбільше нарікань отримує навчальний заклад на те, що не розвиває інтересу до книги, до серйозного читання. З огляду на це, не можна не пригадати слова видатного педагога В.О. Сухомлинського, який писав, що дитині необхідно щеплювати любов до книги з дитинства. І якщо читання не стане для неї духовною потребою, то у роки дозрівання душа підлітка буде безмістовною і порожньою. І якщо явно безглуздою і неможливою є відмова від мультимедійних технологій у сучасному суспільстві, а також обмеження доступу до них для молоді, то завданням сучасного викладача-словесника є залучення цих інформаційних технологій у навчальний процес з метою посилення інтересу студентів до читання творів. Мета, яку має ставити перед собою викладач зарубіжної літератури, – побудувати урок та поза аудиторну роботу так, щоб зацікавленість молоді комп'ютерними технологіями поєдналась із вимогами, які висуває сучасна освіта.

Оскільки провідним у сучасній педагогіці є діяльнісний метод у навчанні, який забезпечує перехід від механічного засвоєння фактологічних знань до оволодіння вміннями самостійно набувати нові знання, таким чином, студенти залучаються до сучасних методів роботи з інформацією.

Загальновідомим є той факт, що найефективніший вплив на людину має та інформація, яка впливає на кілька органів чуття, і запам'ятовується вона тим краще й міцніше, чим більше каналів було активізовано. К. Ушинський стверджував: «Педагог має подбати про те, щоб якомога більше органів чуття – око, вухо, голос і навіть, якщо можливо, нюх та смак, взяли участь в акті запам'ятовування... За такого дружнього сприяння всіх органів в акті засвоєння, ви переможете найлінійнішу пам'ять». І саме застосування мультимедіа, які посідають важливе місце серед інформаційних технологій, може значно підвищити ефективність засвоєння знань у процесі вивчення світової літератури. Мультимедіа – це сукупність комп'ютерних технологій, в якій одночасно використовується кілька інформаційних засобів: текст, графіка, відео, фотографія, анімація, звукові ефекти.

Моя практична діяльність як викладача зарубіжної літератури переконує у тому, що сьогодні викладач-словесник повинен володіти сучасними засобами навчання з метою забезпечення одного з головних прав студента – права на якісну освіту. Оснащення навчального кабінету комп'ютерною технікою і доцільне використання її на уроці зарубіжної літератури стає необхідним атрибутом сучасного навчального закладу.

Серед головних дидактичних функцій, які мають реалізуватися за допомогою комп'ютерних технологій у процесі вивчення зарубіжної літератури, визначають такі:

- пізнавальна;
- розвивальна;
- дослідницька;
- комунікативна.

Викладач має постійно знаходитися в творчому пошуку, підвищувати фахові знання, використовувати різні форми і методи в навчально-виховному процесі, Я дійшов висновку, що використання традиційних засобів навчання знижує ефективність навчального процесу, робить його одноманітним, мало емоційним. Тому особливу увагу я приділяю нетрадиційним формам і методам навчання, що дають можливість створити атмосферу зацікавленості

кожного в роботі, допоможуть проявити самостійність і нестандартність мислення, розвивають творчі здібності студентів. У нестандартних заняттях я поєдную елементи традиційних занять – сприймання нового матеріалу, засвоєння осмислення, узагальнення – але у незвичайних формах.

Я разом з Жирковою Л.К. проводив інтегровані заняття. Ми спільно здійснювали актуалізацію знань за двома напрямками опитування, виклад нового матеріалу.

Театральні вистави на уроках зарубіжної літератури були спрямовані на те, щоб викликати інтерес до навчання. Опірається на образне мислення, фантазію, уяву, збільшує самостійність студентів під час підготовки сценарію.

Ефективною може бути лише та інноваційна технологія, яка ґрунтується на потребах та інтересах студентів.

На дослідницьких заняттях студенти вчать працювати з історичними документами, підручниками, періодичною пресою.

В своїй практиці намагаюсь залучати студентів до проблемно-пошукової діяльності, застосовуючи дослідницький метод, використовуючи інноваційні технології навчання, де студент самостійно досліджує проблему, її обґрунтовує і робить висновки. Головне, щоб студенти не лише сприймали тему, а й аргументовано висловлювали власне бачення проблеми, переконливо обстоювали свої погляди. Адже ми вчимо майбутніх фахівців, бо здатність керувати своїм мисленням і мовою допомагає людині оволодіти обраним фахом, досягти професійної майстерності.

Висновки.

Реформування освіти вимагає по новому підходити до навчання. Як свідчать наукові дослідження, потрібно навчити студентів самостійно здобувати знання для подальшої адаптації в соціумі. Викладач зарубіжної літератури повинен не тільки сформувати у студентів уміння самостійно і критично аналізувати прочитаний твір, визначати проблеми, які в ньому порушуються, а й усвідомлювати, де в життєвих ситуаціях можна буде використати здобуті знання і вміння. Тому в умовах стрімкої інформатизації суспільства сучасний освітній процес важко уявити без використання комп'ютерних технологій.

Оскільки із розвитком комп'ютеризації, телебачення наше суспільство втрачає читача художньої літератури, проблема удосконалення уроку зарубіжної літератури дискутується стільки

ж, скільки існує ця дисципліна, бо урок є основною ланкою навчально-виховного процесу.

На уроках зарубіжної літератури у студентів формуються найважливіші соціально-моральні уявлення й орієнтири; вивчення літератури сприяє вихованню суспільно зрілої, активної, творчої особистості. Отже, одним із головних завдань нинішнього викладача зарубіжної літератури є формування особистості через виховання кваліфікованого читача.

На сучасному етапі розвитку освітньої системи в процесі викладання зарубіжної літератури зростає роль інноваційних технологій, використання яких сприятиме піднесенню якості та інтенсивності навчального процесу, привернення уваги студентів до найкращих надбань світової літератури. Одним із продуктивних напрямів такої роботи є використання можливостей комп'ютерної техніки, за допомогою якої, насамперед, якнайчастіше вирішується проблема забезпечення викладача й студента художніми текстами та науково-методичною літературою.

АКМЕОЛОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Жукова Г. В.

Бахмутська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №10 Бахмутської міської ради Донецької області

Освіта XXI століття – це освіта для людини. Її стрижень – розвиваюча домінанта: виховання відповідальної особистості, яка здатна до самоосвіти та саморозвитку протягом життя.

Концепція «Нової української школи» пропонує школам використовувати інноваційні методи навчання, пропонуючи перехід до інноваційної освіти європейського рівня, що передбачає підготовку фахівців нової генерації, здатних до сучасних умов соціальної мобільності, засвоєння передових технологій.

Робота висвітлює ефективні акмеологічні технології викладання зарубіжної літератури в умовах Нової української школи, аналізує раціональність їх використання на уроках сучасними вчителями.

У статті запропоновано короткий огляд сучасних Інтернет-сервісів, які значно підвищують мотивацію учнів до вивчення курсу

зарубіжної літератури, сприяють засвоєнню матеріалу, спонукають до ефективної самоосвітньої роботи.

Стан української системи освіти не задовольняє багатьох педагогів, які в ній працюють. Перед кожним із нас є два шляхи: жити минулими заслугами, закриваючи очі на кардинальні зміни у світі, прирікаючи своїх учнів на життєві невдачі, або намагатися щось змінити у своєму ставленні до новітніх освітніх технологій.

У контексті євроінтеграційних освітніх процесів особливої актуальності набуває питання щодо застосування ефективних методів навчання, спрямованих на формування компетентного школяра. Ще німецький соціолог Георг Зіммель зазначав, що людина освічена тільки та, яка знає, де знайти те, чого вона не знає, бо «навчання» стає категорією, яка супроводжує людину протягом усього життя.

Уроки зарубіжної літератури дають безмежні можливості для розвитку творчого потенціалу учнів, формування стійких навичок самоосвіти, прагнення досягнення успіху в соціумі. Будь-який учитель має право сумніватися, які інноваційні технології чи методи обрати, плануючи свій урок зарубіжної літератури, але при цьому варто чітко усвідомлювати, який має бути кінцевий результат. Якщо педагог зможе обрати правильний вектор навчальної діяльності, то відкриє учням можливості для розвитку, самоосвіти, самовдосконалення.

Плануючи схему чи «ментальну карту» уроку, обираючи ефективні методи та форми роботи з класом, варто враховувати ключові аспекти науки акмеології, які спрямовані на формування гармонійної особистості, здатної досягнути своїх найвищих результатів - власного акме. Творча діяльність на уроках літератури, використання дієвих методик дає педагогу можливість перетворити процес «засвоєння» знань учнями на процес «відкриття» необхідних знань.

Серед найефективніших акмеологічних технологій викладання зарубіжної літератури можна вважати використання «хмарних технологій». Google classroom є незамінним для дистанційної роботи з класом чи організації самоосвітньої траєкторії розвитку обдарованих дітей, а використання сучасних онлайн сервісів на уроці зарубіжної літератури дають можливість створити ситуацію успіху для кожного учня, не залежно від його можливостей та рівня знань.

Для реалізації «кейс-технології» та «технології перевернутого уроку» варто використати на уроці зарубіжної літератури онлайн сервіс Padlet, який нагадує віртуальну стіну, на яку можна прикріплювати фото, портрети письменників, ілюстрації до творів, аудіо та відео файли, посилання на сторінки в мережі Інтернет чи каналу You Tube. Дошка Padlet може стати певним віртуальним «майданчиком», який є незамінним для обміну інформацією про певного автора чи героя, створення відгуків про прочитані твори, для написання фанфіків чи творів наративів.

З метою підвищення інтересу учнів до вивчення курсу зарубіжної літератури варто звернутися до «технології гейміфікації», яка в ігровій формі дає можливість учням узагальнювати отримані знання, використовувати теоретичні відомості на практиці. Онлайнвий сервіс learningapps надає простір для розвитку креативності учнів, їх образного мислення, розкриття творчого потенціалу. Цей конструктор призначений для розробки, зберігання інтерактивних завдань: встановлення послідовності подій у творі, розподіл цитатного матеріалу між героями твору, перевірка знань з теорії літератури і т.і. За допомогою подібних вправ учні можуть перевірити і закріпити свої знання з теми чи певного твору в ігровій формі, що сприяє формуванню їх пізнавального інтересу.

Не варто забувати про одну з найрезультативніших технологій – проектну, яка одночасно вирішує декілька проблем актуальних для кожного філолога: полегшує організацію роботи в групах, забезпечує диференційований підхід до кожного з учасників освітнього процесу, полегшує впровадження інтеграції зарубіжної літератури та інших дисциплін, створює умови для застосування на уроках інноваційних прийомів STEM-освіти.

Сучасна школа має привчити своїх учнів до думки, що навчання не завершиться після отримання атестату чи диплому, а триватиме все життя. Слід зазначити, що саме акмеологічні технології навчання допоможуть майбутнім випускникам стати конкурентно спроможними, реалізувати свій творчий потенціал, стати свідомими громадянами європейської держави.

РОЛЬ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ПОРТФОЛІО В ЯКІСНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Земська О.Л.

КЗ «Бахмутський педагогічний коледж»

У педагогіці вищої школи намітилась очевидна тенденція пошуку ефективних методів оцінки навчальних та інших досягнень студентів для підвищення їх особистої активності. Тема портфоліо займає останнім часом важливе місце в освітніх дискусіях, воно є одним з прогресивних методів оцінки досягнень студента.

Дослідженням особливостей методу портфоліо в педагогічній діяльності займаються українські вчені та педагоги-методисти: Т.Кошманова, О.Шаленко, О. Карп'юк, В.Булгакова та ін.

Портфоліо – (від французького *porter* – викладати, формулювати, нести і *folio* – лист, сторінка) – досье, збірка досягнень. Його перевага перед усіма способами контролю та стимулювання навчальної і ділової активності в тому, що воно «потрібне» в першу чергу, не викладачам, а власне студентам. Портфоліо є необхідним дієвим методом самоорганізації, самопізнання, самооцінки, саморозвитку і самопрезентації студента у вузівському і, в подальшому, в професійному та діловому середовищі.

Прихильники, пропагандисти ідеї портфоліо відзначають, що воно може мати більшу сутність, ніж просто служити засобом оцінювання або зібранням студентських робіт. Це – новий підхід до навчання, новий спосіб роботи, що виражає сучасне розуміння процесу викладання і навчання, нову культуру навчання.

Викладачами предметної комісії окремих методик КЗ «Бахмутський педагогічний коледж» ведеться цілеспрямована підготовка студентів до оволодіння майбутньою професією — «Вихователь дошкільного закладу».

Ми постійно працюємо над формуванням позитивного ставлення студентів до майбутньої професії, прагнемо, щоб професійна спрямованість навчання, формування професійної компетентності забезпечувались новими технологіями освіти, щоб

у кожного студента було сформовано педагогічне кредо: «Глибинно знати і досконало вміти те, що відноситься до майбутньої професії».

Працюючи в цьому напрямку, ми вивчили і активно використовуємо технологію портфоліо. Створення портфоліо – творчий процес, що дозволяє за час навчання врахувати результати, досягнуті студентом у різноманітних видах діяльності (навчальній, науково-практичній, творчій, соціальній, комунікативній).

Переваги портфоліо в порівнянні з традиційними формами навчання:

- Зміщення акценту з того, що студент не знає та не вмє, на те, що він знає та вмє, здатен зробити сам.
- Інтеграція якісних та кількісних оцінок різноманітних продуктів навчально-пізнавальної діяльності в процесі всього періоду навчання.
 - Перенесення педагогічного впливу з оцінки на самооцінку.
 - Співробітництво викладача та студента з метою цілеспрямованої, систематичної та безперервної оцінки та самооцінки навчальних досягнень.
 - Інтеграція складових процесу навчання: викладання, навчання та оцінювання.
 - Розширення традиційних методів контролю та оцінки.

У сучасній вищій школі використовують різні види портфоліо. Ми обрали вид, який відповідає завданням навчання студентів нашого навчального закладу — ***«навчально-методичний портфоліо»***.

Створення портфоліо – процес творчий. Студент сам працює над портфоліо. Методика рекомендує створювати портфоліо у продовж всього періоду навчання.

Навчально-методичне портфоліо — документація робіт студентів у межах визначеного курсу, предмету. У такому разі портфоліо служить інструментом самого навчання, і оцінка цих етапів теж повинна займати визначне місце. Технологія портфоліо рекомендує створювати його з різних предметів. Дисципліни циклу професійної підготовки (методики) – основа створення предметного портфоліо.

Формуючи професійну компетенцію, ми дійшли висновку, що при вивченні методик нам необхідно приділити особливу увагу роботі над розробкою професійного напрямку портфоліо студента.

Над створенням методичного портфоліо викладачі працюють 3-й рік. Сьогодні можемо сказати про новий рівень та підхід у сучасному розумінні процесу викладання та навчання. Так, ідея портфоліо вимагає такого процесу навчання, в якому змінюються сутність взаємодії викладача і студента, цілі, ставляться нові засоби досягнення завдань.

Працюючи над методичним портфоліо, ми визначили, що така робота допомагає при вивченні навчальної дисципліни: підвищує інтерес до вивчення предмету; допомагає в написанні практичних робіт; допомагає підготуватись до практики; формує навички самостійної роботи; знайомить студентів з базою матеріалів, які зібрані в Інтернеті; демонструє особливості майбутньої професії; спонукає до творчості.

Викладач відіграє ключову роль у формуванні портфоліо. Він є радником у створенні портфоліо, допомагає визначити, який матеріал краще включити до портфоліо.

Аналізуючи роботу з методичним портфоліо студентів старших курсів, викладачі вирішили з'ясувати у студентів випускних груп коледжу, як метод методичного портфоліо впливає на підвищення професійних вмінь і навичок, як допомагає в підготовці до педагогічної практики. Провели опитування, зробили аналіз.

Аналіз роботи свідчить, що найважливіша мета складання портфоліо – підвищення саморефлексивності студентів у ставленні до процесу навчання, яке розглядається як передумова підвищення відповідальності студента, його самостійності в організації процесу навчання. Змінюючи процедуру оцінювання навчальних досягнень, ми суттєво впливаємо і на сам навчальний процес. Навчально-методичне портфоліо допомагає студентам змінити відношення до процесу навчання, підвищує їх відповідальність і самостійність, формує практичні уміння та навички.

Таким чином, введення портфоліо як методу оцінювання претендує не тільки на більш адекватне відображення дійсних досягнень, але й на те, щоб бути інструментом зміни якості навчання та підвищення професійних досягнень викладача.

ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД У НАВЧАННІ ФІЗИКИ У СВІТІ КОМПЕТЕНТНІСНООРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ

Іваненко В. І.

Бахмутська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №18
ім. Дмитра Чернявського Бахмутської міської ради Донецької
області

"Thinkglobally, worklocally"
Думай глобально, дій локально

Двадцять перше століття кидає виклик усьому, що нас оточує. Стрімко міняється техніка і технології, і щоб устигнути за запаморочливими новинками, щоб не відчувати себе викинутим за борт сучасного життя, треба постійно удосконалюватися. «Навчання» стає категорією, яка супроводжує людину протягом усього життя. Вчителі шукають нові підходи до навчання.

Одним із шляхів оновлення змісту освіти й узгодження його із сучасними потребами, інтеграцією до європейського та світового просторів є орієнтація на формування компетентностей та створення ефективних механізмів їх упровадження. Актуальність поняття компетентності визначається тим, що саме вони є тими індикаторами, які дають змогу визначити готовність учня-випускника до життя, його подальшого особистого й суспільного розвитку.

Освітня спільнота сьогодні ставить перед собою **нове завдання – сформувати в учня уміння вчитись**. Тому виховання такої соціально активної особистості вимагає від учителя застосування нових методів, прийомів і форм роботи, щоб сформувати компетентного випускника в усіх потенційно важливих сферах життєдіяльності.

Наскрізні змістові лінії, як і ключові компетентності, спільні для всіх навчальних предметів і є засобом інтегрування навчального змісту. Вони корелюються з окремими ключовими компетентностями і сприяють формуванню ціннісних і світоглядних орієнтацій учня, що визначають його поведінку в життєвих ситуаціях.

Діяльнісний підхід на уроках здійснюється через:

- Моделювання та аналіз життєвих ситуацій на заняттях

- Використання активних та інтерактивних методик
- Участь у проєктній діяльності, володіння прийомами дослідницької діяльності
- Залучення учнів в ігрову, оціночно-дискусійну, рефлексивну діяльність, експериментальну діяльність
- Розкриття талантів у невмотивованих школярів

Діяльнісний підхід поза уроками :

- Предметні вечори
- Участь у конкурсах
- Участь в олімпіадах
- Дні науки та мистецтва

І єдиним, найпотужнішим джерелом пізнавальної активності учнів, найефективнішим засобом досягнення мети, розвитку їхніх творчих здібностей, інтересів, умінь і навичок та інших інтелектуальних чинників є сьогодні **інноваційні технології**.

Створення ситуації успіху, сприятливих умов для повноцінної діяльності кожної людини – основна мета, що покладена в основу інноваційних технологій навчання.

Робота сучасного вчителя базується на таких інноваційних педагогічних технологіях:

- здоров'язберігаючих
- проблемного навчання
- інформаційно-комунікаційних
- інтерактивного навчання
- проєктно-дослідницьких
- індивідуального навчання
- диференційованого навчання
- рейтингової системи контролю та оцінки навчальних досягнень
- конструювання логіко-сміслових моделей

Будь-яка діяльність може бути або технологією, або мистецтвом.

Мистецтво засноване на інтуїції, технологія - на науці. З мистецтва все починається, технологією - закінчується, щоб потім початися знову.

У пошуках свого шляху у викладанні фізики я обрала концепцію своєї педагогічної діяльності, яка визначає ціннісні орієнтири, вибір моделі навчання та реалізацію її принципів у технологіях.

Сучасно модель роботи учителя спрямована на педагогічну підтримку самореалізації особистості в різних видах творчої діяльності.

Завдяки творчій діяльності в учня розвивається здатність самостійно реалізовувати власні можливості. Вважаю, що важливими з цього погляду є:

- постановка експерименту (дослідницька робота учнів);
- проблемно - пошуковий метод розв'язування задач з фізики;
- розв'язування задач з професійним змістом;

Для формування в учнів якостей, необхідних для майбутньої трудової діяльності, необхідно їх залучати до основних видів проектно – конструкторської діяльності.

Виділяють чотири етапи проектно–технологічної діяльності:

- організаційно–мотиваційний - «Для чого?»;
- конструкторський - «Як зробити, які матеріали використати?»;
- технологічний - «Процес виготовлення»;
- заключно – презентаційний - «Презентація виробу перед класом та випробовування».

Підчас уроків корисно використовувати: презентації, відеодемонстрації, комп'ютерні тренажери –віртуальну фізичну лабораторію <http://www.vitulab.net>; інтерактивні моделі <https://www.vasack.cz/physicsanimations.php?l=ua>; інтерактивна фізика й астрономія <https://accessmars.withgoogle.com/>

Головним принципом роботи учителяє інтерес до предмету. Тому значну увагу своїй роботі сучасний учитель приділяє розвитку потреб самостійної інформаційної та інноваційної діяльності учнів, навчає їх самостійно здобувати знання, добирати потрібну інформацію, вміти викласти її, проаналізувати, пояснити; привчає учнів співпрацювати в парах, групах, організовує спонтанні та підготовлені дискусії, орієнтує учнів до творчого пошуку.

Творча здібність – це здатність дивуватися й пізнавати, вміння знаходити рішення в нестандартних ситуаціях, спрямованість на відкриття нового і здатність глибокого усвідомлення свого досвіду. Завдяки творчій діяльності в учня розвивається здатність до самореалізації, що веде до особистісного зростання.

Вміле й вдале застосування сучасних технологій дає змогу активно впроваджувати методи інтенсивного навчання, значно

підвищувати ефективність уроків та поліпшувати рівень знань учнів.

Впровадження *інноваційних технологій* у вивченні фізики буде сприяти поліпшенню якості освіти та інтелектуальному і культурному розвитку особистості, формуванню у неї здатності швидко реагувати на запити часу.

І ключова роль у цьому належить учителю. Відомо, що найкращий учитель той, хто пробуджує в учнів бажання вчитися.

ДО ФАКТОРІВ ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ ВИКЛАДАЧІВ

Кокойло Т.М.

КЗ «Бахмутський медичний коледж»

*«Безсердечье к себе – это увечье
Не пора ли тебе отдохнуть?
Прояви, наконец, сам к себе
человечность,
Сам собою побудь.....*

Е. Евтушенко

Професійне вигорання-це синдром, що розвивається на тлі хронічного стреса і веде до виснаження емоційно-енергетичних і особистісних ресурсів працюючою людиною.

Інтенсивність праці педагога різко зросла з введенням ринкових відносин і зростанням обліково-звітної та методичної документації. Робота викладача часто оцінюється по цим критеріям. Едуардо Галено висловився наступним чином: «... Ми живемо в світі, де похорон важливіше покійника, весілля важливіше любові, зовнішність важливіше розуму. Ми живемо в культурі упаковки, що зневажає вміст».

Професійне вигорання виникає в результаті внутрішнього накопичення негативних емоцій без відповідної "розрядки" або «звільнення» від них.

Вперше про це широко заговорили в 70-х роках минулого століття і стосувалося це тієї частини населення, яка стикалася протягом робочого дня з великою кількістю людей в емоційно перевантаженому середовищі. Формування психологічного

вигорання найбільшою мірою проявляється в професіях соціальної сфери.

Будь-який навчальний заклад славиться своїми випускниками і педагогічним складом.

Іноді здається, що в сучасному навчальному закладі «папір» важливіше педагога і студента.

Як у будь-якій державі президент і уряд є менеджерами, які забезпечують процвітання народу, так і адміністрація навчального закладу є менеджер для створення умов виконання навчального процесу, де педагоги мають передавати знання, а студенти повинні сприймати знання.

Але в державі пішло не так і навчальні заклади повторили шлях держави. Навантаження на педагога зростає у всіх сферах.

Особливість медичного навчального закладу така, що викладачі основних клінічних дисциплін – є лікарі без педагогічної освіти, тому виникають у них додаткові ускладнення у педагогічній діяльності, від якого страждає навчальний процес і самі викладачі.

Від сучасних викладачів вищої школи вимагається не тільки компетентність у своїй галузі знань і педагогічна майстерність, але й високий рівень психологічних знань, що дозволяє їм зберегти професійну компетентність і ефективність діяльності.

Емоційне і психологічне навантаження на викладачів може бути різним в залежності від кількості студентів на заняттях перших і останніх курсах медичного навчального закладу.

Педагоги – клініцисти протягом робочого дня (2 зміни = 4 пари) працюють в основному з 10-12 студентами (1 бригада); педагоги базових клінічних дисциплін працюють цей же час з 60 студентами (1 підгрупа – 15 осіб), а педагоги - предметники з 120 студентами (1 група – 30 осіб). Інтенсивність емоційна, психологічна зростає, високі навантаження на зоровий, слуховий і голосовий апарат, гіподинамія робить групу фахівців ще більш вразливою щодо професійного вигорання. Адже за 80 хвилин необхідно, згідно з методичними рекомендаціями; оцінити вихідний рівень знань студентів; донести новий матеріал; закріпити знання; оцінити рівень засвоєння.

У багатьох навчальних закладах відсутні умови для відпочинку, психологічної, фізичного розвантаження педагога, виконання елементарних фізіологічних потреб, що так само веде до зростання професійного вигорання.

Біля входу в Стелленбоський Університет (ПАР) висить наступне звернення: «Знищення будь-якої нації не вимагає атомних бомб або використання ракет дальнього радіусу дії. Тільки потрібне зниження якості освіти і дозвіл обману на іспитах учнів:

Пацієнт помирає від рук таких лікарів,
Будівлі руйнуються від рук таких інженерів,
Гроші губляться від рук таких економістів і бухгалтерів,
Справедливість втрачається в руках таких юристів і суддів.
Крах освіти – це крах нації».

Всі педагоги відзначають абсолютизацію контролю знань студентів у бік тестового опитування; отримання інформації з інтернету уривчастих знань – «кліпове мислення» - великий обсяг інформації, яку центральна нервова система не в змозі переробити і запам'ятати, відсутність логічного мислення, невміння використовувати міжпредметні зв'язки. Крім цього підвищення вимог з боку суспільства до професійних якостей викладачів вищої школи, об'єктивне збільшення навчального навантаження, інтенсивність праці роблять дану групу фахівців ще більш вразливою щодо професійного вигорання.

Дослідники визначають такий феномен в сучасній освіті, як зниження результативності і якості впливу педагога на студентську аудиторію.

Отто фон Бісмарк висловлювався : «Ставлення держави до вчителя – це державна політика, яка свідчить або про силу держави, або про його слабкості».

Підбиваючи підсумки цього сказаного вище вирішувати проблему професійного вигорання педагогів треба тільки комплексно:

- залежить від педагога (його майстерності, освоєнні культури праці і відпочинку);
- адміністрації (вміння створити сприятливу психологічну атмосферу, умови праці та стимулювання співробітників);
- держави (політика у галузі оплати праці, відповідне законодавство і забезпечення заходів щодо підняття престижу професії педагога).

ГРОМАДЯНСЬКІСТЬ ЯК ЧИННИК СОЦІАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Копанишин Л.В.

КЗ «Бахмутський педагогічний коледж»

Стаття присвячена проблемі соціалізації студентів на заняттях з суспільних дисциплін. Зміст процесу соціалізації визначається зацікавленістю суспільства, щоб його члени були законотрухняними громадянами (політична соціалізація); могли захистити свою честь і гідність відповідно до існуючих норм і законів (правова соціалізація).

Процес соціалізації студентів завжди був і залишається актуальним. Початок студентського життя – це період адаптації до нових соціальних умов навчання. Студентам необхідно прийняти соціальну роль, засвоїти вимоги коледжу, звикнути до нового колективу, долучитися до професії. Це важливий етап професійного становлення особистості, коли відбувається розвиток інтересу до майбутньої професійної діяльності й формування уявлень про майбутню професію.

На заняттях з історії закладаються підвалини історичних уявлень про минуле українського народу, його мови, культури, ментальних рис характеру, державно-політичного життя, як невід'ємної складової європейської цивілізації. Тут студенти мають отримати базові наукові знання, що слугуватимуть фундаментом їх історичної свідомості, патріотизму, громадянськості. Національна ідея має стати основою виховання, національної свідомості, національної гідності, самодостатності студентів. Кожне заняття з історії України – це виховання патріотизму і громадянськості.

При цьому, одним із завдань викладача є максимальне використання потенціалу творчих здібностей та обдарувань студентів. Інтелектуальні ігри, дискусії, диспути, прес-конференції, засідання «круглого столу», тематичні діалоги, ділові ігри та інші інтерактивні форми роботи емоційно збагачують заняття. Широко використовувати документи, спогади, кіно- і фотоматеріали, художні твори, які допомагають створити на заняттях відповідну емоційну атмосферу, підкреслити виховний вплив навчального матеріалу. Студенти отримують завдання підготувати

повідомлення, реферати про видатних борців за українську державність, про забуті і маловідомі імена Другої світової війни з якими вони виступають на заняттях. При засвоєнні матеріалу студенти ставлять питання, дискутують. Це означає, що їм не байдужі факти про боротьбу за українську державність, вони стають більш впевнені у собі.

Громадянськість виступає особистою характеристикою, яка означає активне та свідоме включення у справи політичного співсусідства, відчуття себе громадянином, повноправним членом політичного суспільства. Громадянськість відображає визначену позицію щодо рідної землі, народу, держави; включає культурно-національні цінності, відповідальність за долю своєї країни. Формування громадянськості включає: формування почуття приналежності до країни й держави, ідентифікації з державою; розгляд цінностей держави як своїх власних; формування розвитої суб'єктності, що обумовлює визначений стан життєсприйняття під впливом таких чинників, як рідна земля, народ, природа, моя країна, національна гордість, державний порядок.

Сформоване із раннього віку в родині почуття громадянської людини, цілеспрямовано розвивається освітнім середовищем, всією системою суспільно-історичних і правових навчальних дисциплін, позааудиторною роботою.

Метою політичної соціалізації в сучасних умовах є не тільки становлення громадянина, але й виховання специфічних здібностей, необхідних для трансформації суспільства. Наприклад, потрібно підготувати молодь до того, щоб вона могла адаптуватися до нових проблем, була здатна відгукнутися на суспільну мобілізацію, мала високу культуру соціальної, у тому числі й політичної, участі.

Щоб вижити в соціальному й духовному відношенні молода людина повинна самовизначитися в непостійному світі суспільно-політичного життя, бізнесу, виробництва, комунікації, не загубивши своєї оригінальності й самобутності, моральних принципів, поваги до себе і людей, здатності до самопізнання й самовдосконалення.

У визначеному значенні, підлітки – самостійна політична сила. В екстремальних політичних ситуаціях діти відіграють активну роль. З історії ми знаємо багато прикладів самопожертви і відданості дітей під час світових війн, революцій. Приклад

політичної активності молоді демонструють нам ті, хто у 2013 вийшов на Майдан, а у 2014 добровільно пішов в АТО.

Політична соціалізація тісно пов'язана з правовою. Правова соціалізація передбачає, насамперед, знайомство підлітків із законами держави й формування в них правової свідомості, усвідомленого ставлення до закону, до прав людини, почуття відповідальності за свої дії. Мета правової соціалізації – забезпечення набуття підлітками й молоддю особистого досвіду реалізації прав і виконання обов'язків у моральних і правових взаєминах; попередження ситуацій соціальної дезадаптації особистості.

У процесі правової соціалізації в підлітків формуються: система знань з основ держави і права, інтерес до цієї галузі знань; повага до держави, до її владних органів; звички правової поведінки; усвідомленість зв'язку права з навколишньою діяльністю; нетерпимість до різних правопорушень; потреби й уміння активно захищати у встановленому законом порядку свої права й законні інтереси інших громадян.

Найбільш актуальні проблеми щодо протиправної поведінки неповнолітніх тісно пов'язані з сьогодишньою соціально-економічною й політичною нестабільністю в суспільстві, конкретною ситуацією й умовами виховання в родині, недоліками в організації навчально-виховного процесу в навчальних закладах, поганою організацією праці на виробництві, неблагополучним побутовим оточенням, негативним впливом антигромадських елементів. Розпалася система роботи за місцем мешкання дітей і підлітків, велику кількість дитячих приміщень передано комерційним структурам. Зростає експансія засобів масової інформації, видань, що пропагують насильство, секс, жорстокість і містицизм. Серед підлітків панує нігілізм, інфантилізм, негативізм.

Особливе значення в соціалізації особистості відіграє історичний розвиток держави, спільності, груп людей, до яких вона належить.

В кожній країні є свої специфічні умови соціалізації особистості. Україна не є винятком в даному випадку. Не вдаючись в історичне минуле, що також дає підстави для визначення особливостей соціалізації особистості, спробуємо визначити чинники, що позитивно або негативно впливають на процес соціалізації особистості в сучасних умовах. По-перше, з утворенням самостійної держави, українці отримали статус

державотворчої нації. Завдяки цьому прискорився процес ідентифікації нації та соціалізації особистості. По-друге, створено ряд нових демократичних соціальних та політичних інститутів, що сприяють якісному процесу соціалізації. По-третє, якщо за радянських часів соціалізація проходила в атмосфері ідеологізованих соціальних інститутів (дитячий садок, школа, піонерська організація, комсомол, учбові заклади), то зараз ці соціальні інститути втратили ідеологічну окраску або зникли зовсім. В-четвертих, іде процес переосмислення історії нації і її місця в світовому розвитку. Особистість починає усвідомлювати поняття «національні інтереси» та «національна безпека». В-п'ятих, у особистості з'явилась можливість вільного вибору норм соціальної поведінки. В-шостих, в процесі соціалізації значно зросла роль засобів масової інформації та комунікації. В-сьомих, з появою приватної власності на засоби виробництва зросла трудова активність та відбувається переорієнтація особистості в професійному плані.

На заняттях з суспільних дисциплін відбувається виховання студентів на гуманістичних цінностях та історичних традиціях своєї нації і інших народів світу. Вивчення історії спрямоване на творчий саморозвиток особистості студента, розвиває чуттєво-емоційні здібності, навички критичного мислення, формує активну життєву та громадянську позицію. Все це необхідно для соціалізації молодшої особистості, що стане гідним громадянином своєї держави.

ПРОФЕСІЙНА СОЦІАЛІЗАЦІЯ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Копанишин М.Я.

КЗ «Бахмутський педагогічний коледж»

Стаття присвячена проблемі професійної соціалізації студентів.

Одним з факторів професійної соціалізації студентів автор визначає фізичне виховання в процесі занять фітнесом, який сприяє формуванню установки на здоровий спосіб життя, підвищенню самооцінки активізації розумової діяльності, відкритості в соціальних контактах, успішності у встановленні відносин.

Головну роль у підготовці компетентних фахівців вищих навчальних закладах відіграє професійна соціалізація.

Для успішної професійної соціалізації студентів необхідно задіяти весь комплекс чинників і педагогічних умов, що реалізуються в процесі освіти. Мій невеликий професійний досвід дозволяє стверджувати, що одним з найважливіших чинників професійної соціалізації студентів є фізичне виховання. Дослідженню ролі фізичного виховання в підготовці майбутнього спеціаліста приділено увагу в роботах Є. С. Левченко, М. Г. Шнайдер. Практика показує, що у процесі фізичного виховання можливо сформувати у студентів високий рівень соціалізованості з критеріїв: психолого-мотиваційним, професійне самовизначення, соціально-професійній адаптації, фізичній профпридатності.

Критерій профпридатності майбутніх спеціалістів за фізичними показниками заслуговує особливого розгляду. Досвід спостережень у процесі фізичного виховання дозволяє стверджувати наступне.

Рухова активність, емоційне спілкування, атмосфера змагальної діяльності молоді, перемикання з розумового виду навчальної праці на фізичну діяльність, навички роботи в команді, воля до перемоги, позитивна мотивація до здорового способу життя – це основоположні фактори, що формують у студентів професійно значимі якості. Перш за все, це високий рівень здоров'я, фізична підготовленість, які є елементами успішної професійної соціалізації особистості. Досягнення цих цілей залежить не тільки від використаних засобів, а й від соціальної спрямованості навчально-

виховного процесу. Особистісно-орієнтований зміст фізкультурно-спортивної діяльності, заснований на використанні в навчальному процесі спортивно-видових, загально розвиваючих і оздоровчих технологій, сприяє формуванню мотивації студентів до рухової активності, оптимізації рівня здоров'я, а також підвищенню загальної та спеціальної фізичної підготовленості.

В даний час одним з найбільш популярних видів фізичної культури в студентському середовищі є фітнес. Популярність фітнесу у молоді розглядається як: кондиційне тренування, що забезпечує гармонічний розвиток фізичних якостей; соціальне явище, що зачіпає різні сторони життєдіяльності людини; приваблива форма організації відпочинку; система фізкультурної освіти. Тому цілком закономірно стало включення елементів фітнесу у підготовчу та заключну частину заняття з фізичної культури. Застосування фітнес-технологій у підготовчій частині повинно відображати специфіку конкретного виду вправ і сприяти розвитку необхідних рухових здібностей студентів. Я роблю акцент на кардіо вправи, вправи, наближені до техніки бігу та стрибків (вправи виконуються під ритмічну музику 130-140 ударів на хвилину). Для розвитку рухомості суглобів використовую вправи зі степами, фітболами, танцювальні рухи. Силові, танцювальні види аеробіки високої інтенсивності, пілатес, стретчинг, інтервальне тренування сприяють розвитку витривалості, сили, гнучкості та інших рухових здібностей.

У заключній частині заняття з фізичної культури для зняття напруженості, підвищення емоційного стану застосовую вправи з фітнес-йоги, дихальної гімнастики та стретчингу у супроводі спокійної приємної музики.

Як вид рухової активності фітнес має багато переваг.

Серед них відзначимо доступність, самостійність вибору, індивідуальність, мінімальність витрат, функціональність, емоційність, різноманітність, результативність, константність.

Підкреслимо виявлені функції фітнесу як ефективного фактора соціалізації студентів: оздоровча, освітня, виховна, розвиваюча, аксіологічна, інтегративна; інформаційна, професійно-прикладна, спортивно-тренувальна, рекреативна, реабілітаційна, видовищна.

Вважаю доцільним включення фітнесу як елективного курсу у навчальні програми з фізичного виховання студентів, тому що заняття фітнесом сприяють формуванню наступних особистісних

характеристик: установка на здоровий спосіб життя: відмова від шкідливих звичок, раціональне харчування, дотримання режиму праці та відпочинку, правил особистої гігієни, регулярна рухова активність; розуміння ролі фітнесу у формуванні образу фізичного "Я": прагнення до досягнення спортивної статури, підтримання функціональності м'язів і суглобів, струнка фігура, правильна постава; підвищення самооцінки своїх зовнішніх і особистих якостей, самоповага; впевненість у собі, цілеспрямованість, сила, воля; систематичні заняття фітнесом активізують розумову діяльність, розвивають музично-ритмічні здібності та естетичний смак; прагнення до особистісного зростання і творчої самореалізації; відкритість в соціальних контактах, комунікабельність, вміння взаємодіяти в групі, успішність у встановленні відносин.

Як бачимо, виявлені сформовані якості багато в чому відповідають зазначеним критеріям професійної соціалізованості молоді, майбутнього фахівця, що підтверджує наше припущення про соціалізуючий вплив фітнесу у процесі фізичного виховання. Головне – фітнес як привабливий вид спортивно-оздоровчої діяльності здатний виступити ефективним середовищем формування аксіологічних установок особистості, у яких важливе місце посідає здоровий і активний спосіб життя.

ЗДАТНІСТЬ ПЕДАГОГІЧОГО КОЛЕКТИВУ ДО САМОРОЗВИТКУ

Красножон Н.М., Сніховська О.В.

КЗ «Бахмутський медичний коледж»

*Tempora mutantur et nos mutamur in illis.
Часи змінюються, і ми змінюємося
разом з ними.*

Латинське прислів'я

Система освіти наразі переживає період значних змін, що пов'язані зі внесенням коректив у цілі, завдання та зміст освітнього процесу. Але реальні зміни в закладах освіти стають можливими лише за участі викладачів, які б могли втілювати в практичну діяльність сучасні освітні технології, найкращі результати

педагогічного пошуку. Національна система освіти стоїть перед необхідністю значного підвищення професійної компетентності викладача та саморозвитку сучасного педагога.

Часто впровадженню активних змін в освітній процес перешкоджає досвід роботи педагогів, який відрізняється значною консервативністю. Уявлення викладачів щодо професійного саморозвитку зводяться до висновку, що педагог повинен добре знати свій предмет, а все інше – зайве. Причини спротиву викладачів до змін можуть також полягати в таких несприятливих факторах, як швидка зміна інформації, комунікаційний бар'єр, відсутність загального критерію системи цінностей, невпевненість, почуття загрози, занижена самооцінка, натиск на швидке впровадження змін, недостатня довіра до ініціаторів змін.

Методичний кабінет за погодженням з адміністрацією коледжу провів анкетування педагогічного колективу КЗ «Бахмутський медичний коледж». Для аналізу діяльності педагогів була застосована анкета «Діагностика рівня саморозвитку та професійно-педагогічної діяльності» (автор Л.М.Бережнова), вміщена у фаховому періодичному виданні «Методист» за квітень 2017 року, №4 (64), С. 67-69.

Мета анкетування: з'ясувати рівень розвитку колективу та позицію викладачів щодо необхідності власного професійного саморозвитку; розробка стратегій зміцнення стосунків між співробітниками, підвищення ролі методичного кабінету в процесі самоосвіти та вдосконалення педагогічних здібностей викладачів.

Всього оброблено 36 анкет, за якими визначено такі результати у відповідності до наступних критеріїв:

• **Показник готовності педколективу до саморозвитку**

Високий — 0%

Середній — 20%

Низький

80%

Висновки: педагогічний колектив мало згуртований, співробітники не достатньо мотивовані працювати в команді для досягнення спільної та значимої для всіх мети; нагальною є потреба у заходах щодо зміцнення педколективу та покращення взаємодії між колегами.

• **Показник індивідуального педагогічного саморозвитку**

Високий – 14%

Середній – 78%

Низький – 8%

Висновки:

показник індивідуального педагогічного саморозвитку переважно середній, що може бути пов'язано з тим фактом, що більшість працюючих викладачів мають великий досвід роботи, засвоюють нові методики викладання поступово, не втрачаючи при цьому вже перевірених часом методів. Разом з тим, в колективі є зовсім немотивовані працівники.

• **Самооцінка власних педагогічних якостей**

Завищена – 11%

Нормальна – 56%

Занижена – 33%

Висновки:

переважна більшість викладачів адекватно оцінює власні педагогічні якості. Третина колективу не впевнені в собі як педагоги, що може бути пов'язаним з дуже частими змінами в законодавстві, перевантаженням, низькою якістю пізнавальних можливостей студентів.

• **Ставлення викладачів до педагогічної діяльності та методичної підтримки**

Фахова

самореалізація – 72%

Перспектива

самореалізації – 20%

Неперспективна

справа – 8%

Висновки:

дуже схвально, що переважна частина колективу вважає педагогічну діяльність своїм покликанням і прагне до вдосконалення набутих вмінь. Разом з тим, частина колег займається викладанням вимушено, через несприятливі умови реалізуватися в інших сферах, має демотивуючий настрій під час виконання обов'язків.

Отже, в цілому педагогічний колектив КЗ «Бахмутський медичний коледж» має всі передумови для ефективного розвитку та самовдосконалення кожного педагога. Перед методичним кабінетом та психологічною службою стоїть нелегке завдання перемогти існуючий спротив освітнім змінам через спілкування та

роз'яснення, залучення до участі й заохочення викладачів, які сприймають зміни, включення противників змін до обговорення і вирішення спірних питань, загальне згуртування колективу та широке використання практики командної взаємодії.

Зусилля держави сьогодні спрямовано на вдосконалення якості освіти, підвищення перстижу професії викладача. Ключовими питаннями поліпшення цієї якості є впровадження ефективних змін в закладах освіти, реалізувати які може лише компетентний педагог, який готовий до впровадження нового, прагне постійно самовдосконалюватися, працює над власним професійним розвитком. Таким чином, ефективна робота всього закладу освіти, його зовнішній імідж, конкурентноспроможність та право на існування залежить від зусиль як всього педагогічного колективу, так і кожного окремого викладача.

МЕТОДИ ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ НА УРОКАХ ІСТОРІЇ ТА В ПОЗАУРОЧНИЙ ЧАС

Леонова Л.О.

Донецьке вище училище олімпійського резерву ІМ.С.БУБКИ

Патріотичне виховання молоді є одним із найголовніших пріоритетів молодіжної політики України.

Основна ідея полягає у мотивації громадської активності молодого покоління. Робота містить саме досвід з методів формування патріотизму в середовищі студентської молоді.

Народ, що не знає своєї історії, є народ сліпців.

Олександр Довженко

Уроки історії України – це особлива можливість для патріотичного виховання. Вони озброюють учнів знаннями законів суспільного розвитку, допомагають засвоїти основні факти про героїчні бойові та трудові будні українського народу.

Викладач на уроці ставить за мету формування патріотичних почуттів підлітків унаслідок росту самосвідомості через розвиток логічного та критичного мислення шляхом включення в соціальні процеси.

Дитина не народжується з патріотичними переконаннями, їх становлення залежить від умов сімейного виховання, психологічних особливостей учня, його активності. Вік старшого підлітка – учня училища найбільш сприятливий для формування патріотичних почуттів внаслідок росту самосвідомості, включення його в соціальні процеси, розвиток логічного та критичного мислення

Практика роботи показує, що старші підлітки проявляють живий інтерес до подій суспільного і політичного життя країни.

При застосуванні технології патріотичного виховання варто поєднувати традиційні методи виховання з інноваційними та практичними заходами. Пріоритетну роль потрібно надати активним методам, " ... що ґрунтуються на демократичному стилі взаємодії, спрямовані на самостійний пошук істини і сприяють формуванню критичного мислення, ініціативи й творчості.

Практика свідчить, що ефективно впливають на розвиток емоційно-вольового компоненту патріотизму наступні методи:

Метод аналізу соціальних ситуацій. Використання цього методу сприяє підготовці старших підлітків до життя, виробленню в них звичок громадської поведінки, пошуку шляхів розв'язання життєвих ситуацій відповідно до вимог сучасного життя суспільства.

Соціально-проектна діяльність – метод полягає в виборі найліпшого варіанта майбутніх дій для досягнення основної мети, передбачає координоване виконання за визначений період взаємопов'язаних дій, спрямованих на досягнення конкретних цілей (результату).

Метод ситуаційно-рольових ігор передбачає постановлення учнів у ситуацію, що включає ті ж обмеження, мотивацію, що існують у реальному світі – певне комунікативне завдання вирішується учасниками в процесі імпровізованого розігрування ситуації.

Метод соціально-психологічних тренінгів – це своєрідний гібрид попереднього методу з такими методами як круглий стіл, відкрита трибуна, прес-конференція, це своєрідна рольова гра з заданими умовами.

Метод круглого столу полягає в організації обговорення теми, яка має неоднозначне тлумачення, і тому виникає необхідність її аналізу і обґрунтування в різноманітних аспектах з

запрошенням певних компетентних осіб і застосуванням технічних засобів, матеріалів з періодичної преси, схем, наочних прикладів.

Екскурсійний метод це комплексний метод з рядом особливостей, що поєднує в собі традиційний наочний метод та дослідницькі елементи роботи учнів, застосування цього методу дозволяє наочно продемонструвати зв'язок матеріалу, що вивчається з раніше отриманим екскурсантами досвідом.

Метод інтерв'ю – метод інтерв'ю, що ґрунтується на вербальній соціально-психологічній взаємодії між інтерв'юером і респондентом з метою одержання даних, які цікавлять дослідника, дає змогу одержати глибинну інформацію про думки, погляди, мотиви, уявлення респондентів.

З метою організації патріотичного виховання доцільно використовувати заходи в позаурочній роботі: лекції, бесіди, семінари, «круглі столи», конференції; уроки пам'яті; екскурсії до краєзнавчих, історичних музеїв; зустрічі з ветеранами війни, праці та військової служби; пошукова робота, участь у роботі гуртків патріотичного спрямування; акції з метою упорядкування поховань захисників Вітчизни; години спілкування.

В.О.Сухомлинський підкреслював, що «патріотичне виховання – це сфера духовного життя, яке проникає в усе, що пізнається, робить, до чого прагне, що любить і ненавидить людина, яка формується...» Вчитель історії засобом свого предмета проектує людину, виховує на своїх уроках юного патріота, формує патріотичні почуття і переконання на історичних прикладах, спрямовує до «рухів і поривів духу».

МУЗЕЙНА ПЕДАГОГІКА В НОВІТНІХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЯХ

Літвін Т. В., Сніховська О. В.

КЗ «Бахмутський медичний коледж»

Останнє десятиліття – це роки інтенсивного оновлення педагогічного процесу. В цей процес дуже органічно вписалася музейна педагогіка в якості іноваційної педагогічної технології.

Робота присвячена теоретичним і практичним аспектам музейної педагогіки. На жаль, зараз в Україні десятки тисяч навчальних закладів переживають відчуття замкнутості,

відірваності від соціокультурних процесів. Музейна педагогіка дозволяє ці кордони подолати. Ф. Дзері писав : «Музей – це суміш мистецтва та історії, науки і філології, документа і роману, яка посилає нам через багато років промінь світла і доносить унікальні за цінністю досвід і знання». Музей задовольняє пізнавальні та освітні потреби особистості. Музей – комора історії, де зберігається досвід попередніх поколінь.

На наш погляд, найбільш вдале визначення музейної педагогіки – це «галузь педагогічно-наукової діяльності сучасного музею, орієнтована на передачу культурного досвіду в умовах музейного середовища».

Музейна педагогіка – один з найперспективніших напрямків музейної справи в світі. Музейна педагогіка – це галузь виховної діяльності, спрямована на формування ціннісного ставлення до дійсності. Музей – це унікальний феномен культури. Крім традиційної діяльності музею, музейна педагогіка передбачає проведення уроків в приміщенні музею з різних наукових дисциплін або з використанням експонатів на базі навчального закладу. Такий урок – нетрадиційний, але саме це і приваблює студентів, а також збагачує викладача, як в методичному, так і в пізнавальному сенсі. У деяких країнах музейну педагогіку позиціонують як «систему паралельної освіти». У штати музеїв заноситься посада музейного педагога.

Відвідування музею має конкретну мету : розвиваючу, навчальну, виховну. Підвищення якості освіти – ось що дають музейні форми роботи. Музей – це своєрідний навчальний заклад, де немає зворотного зв'язку, тобто контролю, але музею це і не потрібно. В музеї сьогоdnішнього дня вже відходять від принципу «Я говорю – ви мовчите і слухаєте», а втягують в тему екскурсії, створюють умови для активної співучасті. Одним із сьогоdnішніх проєктів є «Урок в музеї», коли викладач сам може провести там урок в рамках свого предмета й зробити методичні акценти там, де він вважає за потрібне.

У музеї можливо те, що важко реалізувати безпосередньо в освітній сфері – формування навичок візуальної культури, навичок пізнавальної діяльності засобами театралізованої гри. Студентів приваблює те, що традиційні методи та прийоми (наочні, практичні, дослідницькі, ігрові, словесні) демонструються у незвичному ракурсі, як то : заняття-змагання, заняття-подорожі, заняття-діалоги і сумніви, заняття - «Поле чудес». Наведемо за

приклад поїздки наших студентів до музею популярної науки і техніки «Експериментаніум» (м. Київ). Цей музей – унікальний навчально-розважальний центр для дітей та дорослих. Постійна експозиція налічує більше 250 експонатів, присвячених механіці, оптиці, електриці, магнетизму і акустиці. У музеї є анатомічний відділ, відділи «Таємниці води» та «Новітні технології», а також існують лазерний та дзеркальний лабіринти, оптичні ілюзії, головоломки. Завдяки інтерактивним експонатам можна власноруч побудувати мости без жодного цвяха, спостерігати зародження торнадо, створити блискавку, змусити літати магніт. Музей також влаштовує навчально-розважальні шоу, які нікого не можуть залишити байдужими. Студентам запропонували таке шоу з теми «Електрика та магнетизм». Аналогічну екскурсію до м. Києва проводила викладач Кокойло Т. М. на виставку «Таємниці тіла» (близько 150 експонатів справжніх тіл).

З методичної точки зору такі екскурсії :

- по-перше, збагачують пізнавальний процес новими формами,
- по-друге, є взірцем проектно-дослідницької роботи,
- по-третє, розвивають логічне і творче мислення, а також уяву.

Наш коледж вже давно і плідно співпрацює з краєзнавчим музеєм м. Бахмута. Традиційними стали екскурсії на уроках історії : «Українська революція на Донбасі», «Артемівськ у роки окупації», «Українське козацтво», «Рух Опору у роки війни у м. Артемівську та Артемівському районі». Особливе захоплення у студентів викликали автобусні екскурсії по місту «Бахмут – місто цілитель», «Шляхами війни». Робітники музею розгортали експозиції та проводили уроки-екскурсії в аудиторіях коледжу з тем: «Бійці-медики», «Визволення міста Артемівська від окупації» та інші.

У коледжі працівник музею С. М. Сикварова презентувала книжки, створені у межах проекту «Заповідаємо вам пам'ять», що реалізується за програмою збереження історичної пам'яті «Взаєморозуміння і толерантність». Укладачами є С. Сикварова і І.Корнацький. Ці презентації значно поглибили знання студентів про події 1939-1945 рр. і познайомили студентів з технологією науково-дослідницької роботи.

Традиційною для нашого співробітництва стала участь у наукових конференціях, які проводяться як у музеї, так і в

Бахмутському медколеджі. Наукова праця студентки О. Гринь була опублікована у збірнику «Бахмутська старовина», примірник якого знаходиться у бібліотеці ім. Вернадського у Києві.

На уроках культурології проводиться відвідування художніх виставок. Після відвідувань студенти отримують завдання : написати відгук, есе, випустити стіннівку, написати статтю в газету. Синергія музейної педагогіки з викладанням соціально-гуманітарних дисциплін, беззаперечно, дає позитивний результат щодо формування у студентів важливих ключових компетентностей, розвиває мислення, сприяє формуванню цілісної картини світу. При викладанні навчального предмета «Культурологія», зокрема огляд художньої експозиції краєзнавчого музею та розповіді екскурсовода, застосовується матеріал для створення студентських творчих проєктів. Кожен студент виконує практичну роботу і презентує результати свого дослідження під час семінарського заняття чи дифзаліку з предмета. Цінність такої дослідницької роботи є беззаперечною:

1) викладач має змогу об'єктивніше оцінити рівень сформованості у студентів компетентностей з навчального предмету;

2) застосування теоретичних знань про образотворче мистецтво на практиці дає змогу студентам придивитися до особливостей картин пильніше, виділити мистецьку цінність твору, визначити стилі і способи зображення, звернути увагу на сюжетність.

Позитивним результатом відвідання щорічної художньої виставки "Бахмутський вернісаж" у жовтні 2017 року стала науково-дослідницька робота студентки коледжу Голодникової Катерини "Тема війни на Донбасі в творчості художника Олександра Македонського". Студентка виступила з доповіддю на V Науково-практичній конференції з міжнародною участю "Україна: Медицина. Освіта" та на конференції у Бахмутському краєзнавчому музеї "Бахмутська старовина". Дослідження увійшло до колективної збірки робіт викладачів та студентів коледжу "З Донеччиною в серці".

Звернувшись до музейної педагогіки, викладачі вирішують задачу спілкування з культурною спадщиною, вміння поводити себе в музеї, на екскурсії та виставці – тобто виховують культурну людину.

Студенти, засвоївши та полюбивши музейний простір, стануть у подальшому постійними і вдячними відвідувачами виставок та культурних заходів. Музейна педагогіка формує художні цінності, що породжують творчу особистість.

НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ ПРЕДМЕТА « МЕДСЕСТРИНСТВО В ПЕДІАТРІЇ»

Маренченко Л. П., Афанасьєва О.І.

КЗ «Бахмутський медичний коледж»

Шлях пізнання людиною дійсності, як відомо, складний і неоднозначний. Адже не випадково саме слово «школа» в перекладі з італійської (Scale) означає «сходи», і підніматися вгору по сходах знань буде впевненіше і швидше, якщо попереду йде вчитель. І не просто вчитель, а майстер! Педагогічна майстерність – це особливий вид професіоналізму : недостатньо самому багато знати і вміти, тут треба ще зуміти навчити інших!

Всі педагоги мріють про студентів, які схоплюють інформацію «на льоту», самостійно заповнюють прогалини в знаннях і активно, з інтересом працюють на навчальних заняттях. Реальна же картина не настільки райдужна. Студент, звичайно, може конспектувати лекції, відповідати на запитання, виступати із презентаціями та доповідями, але якщо ця робота не зачіпає його думок, не викликає інтересу – процес запам'ятовування, на жаль, розвивається слабо. Частина інформації він можливо і засвоїть, але таке пасивне сприйняття не може стати опорою міцних знань. Психологами доведено, що знання, засвоєні без інтересу, без емоцій, без осмислення значущості навчального матеріалу, залишаються «мертвим вантажем».

Проблема якісного засвоєння навчального матеріалу давно вирішується багатьма педагогами. Ще К. Д. Ушинський радив включати елементи цікавості, ігрові моменти в навчання для того, щоб процес пізнання був продуктивнішим. В останні роки відбувається пошук нових ефективних методів і технологій навчання. Так чимало педагогів вважають, що інформація має засвоюватися в контексті власних практичних дій студента. Через навчальні ситуації відтворюються реальні професійні фрагменти службової діяльності і міжособові відношення зайнятих у ній

людей. Таке навчання орієнтується на те, що знання і вміння даються не як навчальна дисципліна, на яку повинна бути спрямована активність студента, а в якості засобу вирішення професійних завдань у діяльності майбутнього фахівця.

Одним із шляхів вирішення означеної проблеми і реалізації цих завдань в установах професійної освіти є застосування нових ефективних методів навчання, в тому числі і кейс-технології.

Назва технології походить від латинського «casus» - заплутаний незвичайний випадок; а також від англійського «case» - портфель, валіза.

Вперше метод був застосований у навчальному процесі в школі права Гарвардського університету в 1870 році; впровадження цього методу в Гарвардській школі бізнесу почалося в 1920 році. Перші збірки кейсів були опубліковані в 1925 році в Звітах Гарвардського університету про бізнес. До нас істинний інтерес до кейс-технологій прийшов в 1990-х роках.

Основною метою даної технології є активізація практичної діяльності студентів, що, в свою чергу, підвищує ефективність підготовки, а також змінює рівень навчальної мотивації за рахунок стимулювання інтересу до навчального процесу. Використання кейс – технологій на заняттях допомагає доповнити багатий теоретичний аспект курсу практичними ситуаційними задачами, які необхідно проаналізувати і вирішити. Роль викладача у цьому випадку полягає в організації бесіди або дискусії, в залученні всіх студентів в процес аналізу кейса. Періодично педагог може узагальнювати, пояснювати, нагадувати теоретичні аспекти або робити посилання на відповідну літературу.

Для того, щоб навчальний процес на основі кейс-технологій був ефективним, необхідно взяти до уваги дві умови : хороший кейс і певна методика його використання в навчальному процесі. Технологія методу полягає в наступному : по певним правилам розробляється модель конкретної ситуації, що сталася в реальному житті, і відпрацьовується той комплекс знань і практичних навичок, які студентам потрібно отримати; при цьому викладач виступає в ролі ведучого, який генерує питання, фіксує відповіді, підтримує дискусію, тобто педагог таким чином перевтілюється в диспетчера процесу співтворчості.

Впровадження даної технології при вивченні спеціальних предметів дозволяє наблизити діяльність студентів до професійної діяльності : засвоєні професійні знання в процесі роботи

безпосередньо пов'язані з формуванням практичних навичок. Застосування мікроситуацій за типом «Ваші дії?» дає викладачу можливість не тільки внести в навчальний процес елементи творчості, а домагатися від студентів нових самостійних висновків і узагальнень, загострюючи їх увагу на досліджуваному матеріалі.

Методи кейсів дуже різноманітні : існує класифікація за різними ознаками. Одним з широко використовуваних підходів до класифікації кейсів є їх складність. При цьому розрізняють :

Ілюстративні навчальні ситуації – кейси, мета яких – на певному практичному прикладі навчити студентів алгоритму прийняття правильного рішення в певній ситуації. У своїй навчальній роботі я використовую ілюстративно-навчальні ситуації при викладанні нового матеріалу. Демонструю студентам навчальні фільми, презентації за конкретними темами. Це дуже зручно, тому що не завжди у відділенні є дитина з патологією, яку ми вивчаємо на уроці. За допомогою цього методу я вчу студентів на конкретному прикладі складати алгоритм прийняття правильного рішення в конкретній ситуації.

Навчальні ситуації – кейси з формуванням проблеми, в яких описується ситуація в конкретний період часу, виявляються і чітко формулюються проблеми; мета такого кейса – діагностування ситуації і самостійне прийняття рішення із зазначеної проблеми. Використовую при складанні домашніх завдань. Конкретна проблема, яка існує в даний момент, ставиться перед студентом тільки тоді, коли є вже якась база знань та він має уявлення про новий навчальний матеріал. Виконання такого завдання обов'язково потребує практики, де є конкретна дитина з анамнезом захворювання, клінічними проявами, деякими даними лабораторних досліджень. Студент повинен визначитися з проблемою, встановити медсестринський діагноз, визначитись з додатковими методами обстеження, і на підставі всього цього скласти план медсестринського спостереження.

Навчальні ситуації – кейси без формування проблеми, в яких описується більш складна, ніж у попередньому варіанті ситуація, де проблема чітко не виявлена, а представлена в порівняльних таблицях і т.д.; мета такого кейса – самостійно виявити проблему, вказати альтернативні шляхи її рішення з аналізом наявних ресурсів. Це найбільш складний вид кейс-технології. Але він також мною застосовується при викладанні предмета, тому що передбачає глибоке знання матеріалу і вміння аналізувати. Я застосовую цей

метод при вивченні таких тем, як «Геморагічні діатези», «П'ять інфекційних захворювань у дітей, що протікають з висипом» і т.д. Цей метод не виявляє конкретної проблеми, але дозволяє скласти порівняльні таблиці, в яких відображаються загальні і відмінні прояви окремих захворювань.

Новизна тематики кейса для студента корисна тим, що він отримує багато нової інформації про ті сфери медичної діяльності, з якими досі не стикався. Недоліком новизни кейса є те, що студент ситуативно намагається розібратися в тематиці, часом не маючи необхідної теоретичної бази знань або, наприклад, повного розуміння специфіки медичної роботи. Це може привести до невірних висновків і неправильного вирішення завдань, передбачених кейсом, але тут і виявляється перевага методу.

Безсумнівно, перевагою кейс-технології є не тільки отримання знань та формування практичних навичок, але і розвиток системи цінностей студентів, професійних позицій, життєвих установок, своєрідного професійного світоглядання.

ЗАСОБИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТІВ ПЕДКОЛЕДЖУ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Моїсєєва В.С.

КЗ «Бахмутський педагогічний коледж»

У статті розглядаються ефективні форми і методи роботи зі студентами на заняттях з англійської мови та у позааудиторній діяльності, що сприяють соціалізації та формуванню інноваційної особистості майбутнього педагога.

У сучасній Концепції модернізації освіти відзначено роль іноземної мови, як дисципліни, що забезпечує успішну соціалізацію в багатополарному суспільстві, як фактор збереження його духовної культури. Завдання викладача іноземної мови – виховання нового покоління людей, здатних творчо, успішно жити і працювати в непростих умовах сучасної дійсності. І від того, з яким рівнем мовної грамотності молода людина виходить із навчального закладу, багато в чому залежить її подальша особиста і професійна доля як громадянина України, громадянина світу. У людини, яка вивчає іноземну мову, відбувається формування

культури під впливом культурних цінностей не тільки народу, а й країни, мова якої вивчається.

В період адаптації, з метою соціалізації студентів 1-х курсів на заняттях з англійської мови викладачі іноземної мови КЗ «Бахмутський педагогічний коледж» використовують автентичні пісні, віршовані матеріали, що сприяють не тільки формуванню артикуляційних та фонетичних навичок студентів, але й пробуджують їх інтерес до навчання, формують лінгвокраїнознавчі знання, що є складовою соціокультурної компетенції.

Основна мета навчання іноземної мови – комунікативна. Тому на заняттях з іноземної мови в коледжі викладачі широко застосовують діалогічне мовлення при роботі над тематичним матеріалом. Розігруючи навчальні діалоги, викладач ненав'язливо формує культуру спілкування студентів між собою, допомагає учасникам діалогу визнати самих себе, з'ясувати свої характерні риси, відчувати себе рівноправним членом соціуму.

Незамінною складовою соціалізації студентів є рольова гра, яка сприяє розширенню предметного змісту спілкування, надаючи студентам можливість виходити за рамки свого контексту діяльності за рахунок виконання різноманітних соціальних і міжособистісних ролей. Рольова гра позитивно впливає на студентів в емоційному плані, створюючи сприятливий психологічний клімат на занятті, під час якого поведінка студента спрямована на досягнення прямою мети, тобто на виконання завдання гри. Це створює атмосферу розкнутості та невимушеного спілкування іноземною мовою.

Усі різновиди роботи дають можливість розглядати гру як один з найефективніших засобів реалізації комунікативного принципу в навчанні іноземної мови. Рольова гра є переважно мотивуючою та містить у собі елемент непередбачуваності, з яким дуже часто стикаються студенти в процесі спілкування. Як і вжитті, учасники рольової гри не знають наперед, що скажуть їх партнери, це дозволяє їх мозку швидко думати, розмірковувати й адекватно реагувати на репліки своїх співрозмовників.

Наприклад, під час вивчення теми «About Myself» ми застосовуємо гру «Репортер», де пропонуємо студентам взяти інтерв'ю один в одного. Під час вивчення теми «Choose the career» пропонуємо студентам зіграти в «Агенцію із працевлаштування», під час вивчення теми «National cuisine» студенти імітують

відвідування кафе та ресторану, обговорюють улюблені страви, надають рецепти їх приготування іноземною мовою.

Дана форма роботи використовується для того, щоб підготувати студентів до застосування вивченого матеріалу в англomовному середовищі, бо можливості громадян України розширюються з кожним роком.

На заняттях за темою «Do you like sports?» виготовляємо разом зі студентами фізкультурного відділення леп бук «Sports at my pedagogical college». Такий вид діяльності допомагає поглибити, закріпити й систематизувати інформацію, а розглядання теки в подальшому дозволяє швидко освіжити в пам'яті необхідний матеріал. Необхідно зазначити, що робота над леп буками допомагає студентам отримати не лише естетичне задоволення від креативної діяльності, а й узагальнити, структурувати вивчений матеріал, розвинути вміння шукати й осмислювати необхідну інформацію, презентувати власні результати, що формує самостійність і відповідальність студентів.

Кожного року на заняттях та у позааудиторній діяльності знайомимо студентів із традиціями та звичаями англomовних країн. Цього навчального року був проведений Новорічно-Різдвяний квест з англійської мови «Magic happens». Квест є однією із форм фізичної активності, яка психологічно та комфортно сприймається, є дуже популярною серед сучасної молоді. У проведеному розвиваючому заході викладачі поєднали фізичну активність студентів із пізнавальною діяльністю. У змаганні приймали участь команди перших курсів факультетів дошкільного, музичного та фізичного виховання.

Студенти відвідували станції за своїм маршрутним листом, на яких відповідали на питання англійською мовою та виконували цікаві завдання. Хочеться зауважити, що такий різновид гри не тільки розвиває соціокультурну компетенцію, кмітливість, виховує якості колективної взаємодії та співпраці у змагальній діяльності, але й викликає шалену зацікавленість, що сприяє засвоєнню знань та соціалізації студентів нового набору.

Безумовно, мова – сховище культури етносу, в ній відображений весь пізнавальний досвід народу, його морально-етичні, соціокультурні, художньо-естетичні, виховні ідеали. Процес навчання іноземним мовам містить унікальний педагогічний потенціал духовно-морального, естетичного, трудового виховання майбутньої генерації. Перераховані вище прийоми мотивують

студентів не тільки на заняттях з англійської мови, а й у соціальній діяльності, тому що набуваючи навички іншомовної комунікації, майбутній фахівець вчиться нормам етикету, правилам спілкування, культурі поведінки не тільки в іншій країні, але і в своїй.

ВИКОРИСТАННЯ ОСОБИСТІСНО-ЗОРІЄНТОВАНИХ НАВЧАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИХ СИТУАЦІЙ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Моїсєєва І.М.

КЗ «Бахмутський педагогічний коледж»

Розбудова системи освіти України потребує перегляду змісту і технології навчання, спрямування орієнтації освіти на особистість суб'єкта навчання. Теоретичний аналіз проблеми особистісно-орієнтованого навчання показав, що з позицій гуманізації освіти особистісний підхід утверджується як ключовий педагогічний принцип організації освітнього процесу, від якого багато в чому залежить соціалізація особистості.

Концептуальне переосмислення сучасних підходів до викладання іноземних мов потребує дотримання таких умов для трансформації традиційного навчання в особистісно орієнтоване:

- створення особистісно-орієнтованих навчально-педагогічних ситуацій, які спонукають студентів до усвідомлення свого образу «Я» та адекватної самооцінки;
- зміна ролі діалогу в іншомовному спілкуванні;
- створення ситуацій успіху на заняттях;
- організація освітнього середовища в процесі навчання іноземної мови;
- дотримання суб'єкт-суб'єктних відносин викладача та студентів.

Представимо модель навчання у загальному вигляді, виходячи з того, що в центрі навчального процесу перебуває студент, а учіння не є прямою проекцією навчання. Особистісно-орієнтоване навчання відкриває перед студентом необмежені можливості для подальшого саморозвитку та самовдосконалення.

Важливою умовою забезпечення саморуку студента є створення освітнього середовища для оволодіння новими знаннями.

Навчально-педагогічна ситуація – це цілеспрямовано створена викладачем ситуація, метою якої є залучення студентів до вирішення певних навчальних та життєвих проблем, що досягається шляхом обміну думками, ідеями, пропозиціями. У ході пошуку шляхів вирішення поставлених проблем студенти не тільки виробляють моральне ставлення до дійсності, а й вчаться приймати рішення, нести відповідальність за них.

Ситуативність навчання вимагає, щоб все, що відбувається на занятті, певним чином стосувалось суб'єктів навчального процесу – студента та викладача, даного студента та інших студентів, їх взаємовідносин. Ситуативність якраз і є співвідношенням висловлювань з тими взаємовідносинами, які встановлюються між співрозмовниками.

У вивченні іноземної мови ситуативність – це життєво необхідна умова для навчання говоріння, оскільки ситуація є стимулом говоріння. Навчально-педагогічна ситуація створюється викладачем для засвоєння певного навчального матеріалу та провокування студентів до висловлення своїх думок, виявлення уподобань, оцінювання дій та ставлень до інших людей, предметів навколишнього світу та до самих себе.

Виходячи з того, що основною процесуальною характеристикою особистісно-зорієнтованої освіти є навчальна ситуація, яка актуалізує, робить особистісні функції тих, хто вчиться, такими, що користуються попитом, викладачами КЗ «Бахмутський педагогічний коледж» було розроблено та запропоновано велику кількість особистісно спрямованих навчальних ситуацій, побудованих за концентричним принципом. Вони охоплюють усі сфери ставлень людини до інших людей, до предметів навколишнього світу та до самої себе.

Навчально-педагогічна ситуація дає можливість викладачеві поставити студента на місце будь-кого з дійових осіб уривка, що вивчається, та спостерігати за його ставленням до інших учасників дії, реакцією на події, що відбуваються. Спостереження за поведінкою студентів у заданих ситуаціях дає змогу викладачеві краще впізнати студентів та прогнозувати їх подальшу поведінку. Для студента навчально-педагогічна ситуація – це можливість проявити свої почуття, поділитись думками, відчувати себе на місці

іншої людини. Навчально-педагогічні ситуації дозволяють змоделювати реальні життєві ситуації та поведінку в них.

Для аналізу поведінки студентів у різних ситуаціях та їхніх уявлень про свої особистісні та професійні особливості ми користувалися рядом термінів, які неоднозначно трактуються в сучасній психолого-педагогічній літературі: образ «Я», поняття «Я», Я-концепція тощо. «Образ «Я», на нашу думку, слід розуміти як те, що залежить від ситуації; «поняття «Я» ми визначаємо як стійку структуру самосвідомості тощо. Поняттям «образ «Я» ми користувалися у значенні «уявлення студента про самого себе».

Психологія розглядає «Я» людини по-різному: як внутрішнє ядро особистості, як її свідоме начало, як згусток індивідуальної самосвідомості, як систему уявлень людини про саму себе.

Самопізнання – це особливий пізнавальний процес, об'єктом якого є власне суб'єкт. Особистість при цьому здатна інтегрувати всю інформацію про себе, яку вона має на певний момент. Чим ширша інформаційна база, тим більш багатоаспектним може бути рівень розвитку образу «Я». Зміни в структурі образу «Я» є результатом змін в одиничних ситуаціях самосприйняття та самооцінювання. З розвитком особистості її самосприйняття стає більш диференційованим, а цілісний образ «Я» – більш узагальненим, стійким та внутрішньо послідовним. Найбільш ретельно збираються й реєструються ті думки про себе, які сприяють підтримці усталеного позитивного образу «Я» та психічної рівноваги суб'єкта. Доведено, що особистість не пасивно сприймає інформацію про себе з навколишнього світу, а активно формує власний образ «Я» в процесі предметної діяльності та спілкування.

У процесі розвитку особистості образи «Я» стають:

- більш диференційованими, багатокомпонентними;
- більш узагальненими, переходячи від фіксації випадкових, зовнішніх ознак до більш широких характеристик з точки зору поведінки і, нарешті, до глибоких внутрішніх позицій;
- більш індивідуальними та психологічними, підкреслюючи приховані детермінанти й мотиви поведінки, а також свої відмінності від інших людей.

Внаслідок цього власне «Я» починає здаватись більш стійким; виникає та поступово підсилюється розмежування й протиставлення існуючого та ідеального «Я».

У процесі роботи ми виходимо з того, що методичним змістом сучасного заняття з іноземної мови є комунікативність. Оскільки відомо, що умови навчання мають бути адекватними умовам майбутньої діяльності, ми визначили: якщо ми хочемо навчити людину спілкуватись іноземною мовою, то вчити цього треба в умовах, максимально наближених до реального іншомовного спілкування.

Отже, проведене дослідження вказаної проблеми дозволяє стверджувати, що створення особистісно значущих ситуацій під час занять дає викладачеві змогу залучати студентів до обговорення запропонованих проблем. Пріоритет усного мовлення сприяє покращенню знань студентів з іноземної мови та формуванню позитивного ставлення до вивчення мови, до викладача, до самих себе. Адже досягнення цілей навчання іноземної мови можливе за умов активної комунікативно-пізнавальної діяльності студента як суб'єкта навчання.

ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ МЕТОДИКИ ДИНАМІЧНОГО УЗАГАЛЬНЕННЯ ТА СИСТЕМАТИЗАЦІЇ

Ночовка В.І.

Бахмутська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 5 з профільним навчанням

З початком третього тисячоліття людство спрямовує вектор свого розвитку до інформаційного, технологічного суспільства. Основним завданням сучасної школи є формування особистості, ціннісні установки якої взаємопов'язані з набутими в школі знаннями та вміннями, які використовуються нею, а також впливають на формування її компетентностей.

Тому важливою й актуальною проблемою сучасної школи є формування в учнів ключових та предметної математичної компетентностей. Сприятливим середовищем для вирішення цієї проблеми є навчально-виховний процес, зокрема уроки математики.

З кожним роком учні одержують все більший об'єм інформації, який потрібно осмислити, переробити, навчитися застосовувати на практиці, і до того ж за менший, ніж раніше, час.

Математика, як і всяка наука, уявляє собою систему понять (суджень) і їх взаємодію, має свою специфіку. Для шкільного курсу математики характерним є те, що багато понять вводяться не відразу в повному обсязі і змісту. Зміст і об'єм таких понять розширюються і збагачуються поступово, з розвитком курсу, починаючи з початкової школи, закінчуючи в школі III ступеня.

В такому випадку необхідна така система організації навчальної діяльності учнів, яка дозволила би їм системно, в повному обсязі оволодіти значним об'ємом інформації і за менш короткий термін, і впливала на формування ключових та математичних компетентностей. Забезпечити виконання поставленого завдання може методика динамічного узагальнення і систематизації навчального матеріалу.

В основній частині роботи розкриті сутність, компоненти, рівні формування, складові математичної компетентності, а також методика динамічного узагальнення і систематизації навчального матеріалу на уроках математики, яка гармонійно поєднується з завданнями сучасного компетентісно-орієнтованого уроку.

В роботі показані можливості модульно-розвивальної технології при формуванні математичної компетентності, а також розкритий зв'язок змісту навчального матеріалу і форми організації навчальної діяльності учнів на уроці, які визначають складову математичної компетентності, сформованої на ньому.

Інноваційний потенціал роботи носить комбінований характер, оскільки передбачає конструктивні поєднання, інтеграцію сучасних педагогічних технологій та методик, спрямованих на розвиток математичної компетентності учнів, що дає можливість створювати вчителю власні комбінації, а не заглиблюватись в суть однієї технології.

Робота може сприяти підвищенню методичної освіченості педагогів, бути використана фахівцями для підвищення рівня теоретичної та практичної педагогічної грамотності.

ЗАСТОСУВАННЯ ПРОЕКТНОГО НАВЧАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ ІЗ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН У МЕДИЧНОМУ КОЛЕДЖІ

Павлова І.В., Петрусенко О.В.

КЗ «Бахмутський медичний коледж»

Проектне навчання (project-based learning) дедалі більше набирає обертів, оскільки є дуже ефективним і актуальним підходом до викладання та навчання. Численні дослідження доводять, що проектне навчання сприяє формуванню різноманітних компетенцій майбутніх фахівців, після його успішного впровадження у студентів покращується мотивація до навчання, підвищується рівень досягнень.

Технологія проектування передбачає, з одного боку, використання різноманітних методів, засобів навчання, а з другого - інтегрування знань, умінь з різних галузей науки, техніки, творчості. Навчальне проектування орієнтоване перш за все на самостійну діяльність студентів - індивідуальну, парну або групову протягом визначеного відрізка часу з використанням сучасних засобів інформаційних технологій.

За визначенням Buck Institute for Education, проектне навчання – це метод, навчаючись за яким, студенти, певний час досліджуючи і реагуючи на справжні, цікаві та складні питання, отримують потрібні знання та навички.

Переваги проектного навчання для студентів:

- традиційна аудиторія перетворюється у відкритий навчальний простір, в якому студенти рухаються у власному темпі;
- у процесі виконання проекту виникає потреба в самонавчанні та самовдосконаленні;
- навчання на основі запам'ятовування та повторення переходить до інтеграції, відкриття та презентації набутих знань;
- студенти мають можливість проходити всі етапи: від ідеї, створення моделі майбутнього продукту до його реалізації.

Для викладачів:

- надає можливість вибудувати позитивну історію стосунків зі студентами за нових умов;

- підібрати студентам ролі, підкресливши їхню індивідуальність і природні таланти.

Проектне навчання сприяє формуванню різноманітних компетенцій майбутніх фахівців медицини та використовується в Бахмутському медичному коледжі під час викладання як профільних, так і гуманітарних дисциплін. Практика застосування проектного навчання свідчить, що цей метод викликає значний інтерес і у викладачів, і у студентів. Студенти із захопленням виконують проекти, тематику яких обирають самостійно, їх діяльність не обмежується тільки навчальним предметом, вона має практичне застосування та практичний результат. Якщо тема цікава й актуальна, студенти із задоволенням беруть участь у виконанні проектів і пишаються своїми результатами й досягненнями. Цей досвід є цінним для їх самореалізації та самоосвіти.

У нашому навчальному закладі під час роботи над проектами студенти працюють індивідуально, в парах та в групах. Зокрема, на заняттях з основ економічної теорії студенти беруть участь у розробці групових проектів «Чи вигідний кредит?», «Моя власна справа», «Успішний підприємець», «Реклама: нові можливості у бізнесі», на заняттях з безпеки життєдіяльності готують індивідуальні проекти - створюють буклети «Азбука виживання від А до Я», готують плакати, презентації за темами дисципліни, розповсюджують розроблені ними пам'ятки та листівки для населення з правил безпеки, випускають санітарно-просвітницькі бюлетені: «Радіаційна безпека в медицині: що повинен знати пацієнт», «Обережно: торгівля людьми!», «Здоровий спосіб життя – шлях до довголіття», «Не дай СНІДу шанс!», «День боротьби з тютюнопалінням». Для участі у регіональному конкурсі «Безпека очима молоді» студенти Бахмутського медичного коледжу під керівництвом викладачів безпеки життєдіяльності та охорони праці зняли відеоролик «Самолікування – питання національної безпеки».

Застосування проектного методу на заняттях у Бахмутському медичному коледжі набуло вирішального значення для розвитку як ключових, так і загальнокультурних та професійних компетенцій студентів-медиків, а саме:

- метод проектів дозволив перевірити та закріпити на практиці теоретичні знання;

- забезпечив продуктивний зв'язок теорії та практики у процесі навчання;

- цей метод сприяв набуттю студентами життєвого досвіду, необхідного для розвитку й функціонування його ключових та професійних компетенцій.

Проектна діяльність є однією з особистісно-орієнтованих розвивальних технологій. Її застосування на заняттях із соціально-економічних дисциплін у медичному коледжі допомагає вирішити проблему мотивації, створити позитивний настрій для вивчення дисципліни та умови для розкриття потенційних можливостей кожного студента.

Підсумовуючи, необхідно зазначити, що проектний метод сприяє формуванню комунікативних навичок студентів, розвитку ініціативності, самостійності, організаторських здібностей, вміння працювати у групах, формулювати та відстоювати власну думку, розв'язувати проблеми, орієнтуватися в інформаційному просторі, прогнозувати й оцінювати результати власної діяльності, стимулює процес саморозвитку. Разом з іншими інтерактивними методами метод проектів забезпечив освоєння теоретичних положень та оволодіння практичним використанням матеріалу з навчальних дисциплін.

МАТЕМАТИКА - ОBOB'ЯЗKOBИЙ ПPEДMEТ ДЛЯ ПPOXOДЖEHHЯ ЗHO (ПOPAДИ I PEKOMEHAЦІЇ)

Пузікова Н. К.

КЗ «Бахмутський медичний коледж»

Зовнішнє незалежне оцінювання (ЗНО)- одна з ефективних та найпоширеніших у світі систем оцінювання навчальних досягнень студентів, яка дозволяє провести як підсумкову атестацію, так і відбір абітурієнтів для вищих навчальних закладів. Основними передумовами запровадження ЗНО в Україні було проголошення Національною доктриною розвитку освіти доступності для якісної освіти всіх громадян України.

Починаючи з 2021 року проходження державної підсумкової атестації з математики стане обов'язковим для випускників закладів загальної середньої освіти.

Спостереження дозволяють стверджувати необхідність брати участь в ЗНО з математики стимулює студентів вдосконалювати власні знання з предмету, формує в них більш відповідальне ставлення до навчання.

Аналіз досвіду проведення ЗНО і пробних робіт свідчить про важливість попередньої підготовки студентів для проходження цієї форми контролю.

Якісна підготовка до ЗНО передбачає самоосвітню діяльність студентів щодо повторення курсу математики під керівництвом викладача. Виходячи з власного досвіду моєї поради для успішних результатів виконання ЗНО з математики:

План роботи з підготовки студентів до ДПА та ЗНО:

1. Скласти перелік тем, які необхідно повторити (за програмою ЗНО з математики).
2. Скласти план повторення тем на занятті.
3. Виділяти 5-7 хвилин на повторення ключових моментів кожної теми на заняттях.

Способи організації повторення:

1. Пропонувати студентам самостійно знайти і повторити необхідні теоретичні відомості (підручники, таблиці, схеми, довідники).

2. Закріпити теоретичний матеріал шляхом розв'язування усних вправ.

3. Завдання для письмового контролю підбирати із збірника ДПА.

4. Перевірка знань та вмінь за допомогою самостійної роботи, математичного диктанту, тестової роботи, додаткових вправ для домашнього завдання у вигляді тестів.

Способи підвищення рівня знань з математики:

1. Організувати систематичне повторення навчального матеріалу.

2. Доповнення форм і методів навчання.

3. Формувати у студентів вміння поділяти задачі будь-якого типу на три етапи: умова, розв'язання, висновок.

4. Обґрунтування додаткових побудов у геометричних задачах.

5. Формування вміння поділяти розв'язання задач на кроки.

Поради студентам:

- визначити мету навчання;
- вчитися працювати самостійно;
 - повторювати навчальний матеріал, систематизувати його;
- вчитися працювати з тестами;
- взяти участь у пробному тестуванні;
- детально опрацювати «Інформаційні матеріали» УЦОЯО.

РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ Я - КОНЦЕПЦІЇ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГА.

Разумова О.Г.

Горлівський інститут іноземних мов ДВНЗ ДДПУ

Реформування галузі освіти в Україні зумовлює підвищення вимог до професіоналізації особистості молодого вчителя. У цьому контексті постає проблема формування його позитивної професійної Я- концепції, що забезпечує конкурентоспроможність, гнучкість та професійну самореалізацію майбутніх фахівців визначеного профілю. Зазначене вимагає вдосконалення професійної освіти майбутніх педагогів , створення умов для забезпечення їх неперервного професійного самовдосконалення, та розвитку позитивної Я- концепції.

Аналіз психолого-педагогічної літератури та передового педагогічного досвіду показав, що для успішного розвитку професійної Я-концепції педагогів необхідно створення певних умов з врахуванням наступних факторів: функціональна та екзистенційна відповідність людини та професії, наявність в особистості професійно важливих якостей, педагогічної спрямованості, сформованість професійної Я-концепції, наявність професійно-прикладних знань та вмінь, ідентифікація з професійною спільнотою та обраною професією, гідний статус професії в суспільстві та ін.

Як показує аналіз літератури та опитування педагогів-практиків, початок формування Я-концепції відбувається стихійно, без належного методичного забезпечення і психолого-педагогічного керівництва. Педагог цілеспрямовано або не усвідомлено фіксує задоволення чи незадоволення собою, поведінкою, впевненість чи невпевненість у власних силах, у зв'язку з чим у нього формується цілісна Я-концепція - упевненість (невпевненість) у собі, здатність (нездатність) впоратися з непередбаченою ситуацією. Переважання в його діяльності конструктивних виходів і напружених ситуацій формує стійку позитивну Я-концепцію, а різні Я-образи несуть у собі однорідну інформацію про його професійні якості. У вчителя складається

цілісна система ставлень до себе як до фахівця, який діє ефективно, результативно, здатний долати труднощі.

За необґрунтовано оптимістичної позитивної Я-концепції педагог ігнорує невдачі, спричинені його прорахунками, не надає особливого значення необхідності осмислити, проаналізувати ситуацію, з'ясувати причини неблагополуччя. Позитивна Я-концепція з високою самооцінкою часто позбавляє педагога потреби у саморозвитку, самовдосконаленні, підвищенні рівня майстерності, критичному самоаналізі. За таких умов Я-концепція педагога не розвивається. Навіть за обставин, коли факти свідчать про протилежне, його свідомість ігнорує це, акцентує увагу на супротивному.

Нерідко буває, що вчитель бачить у своїй діяльності тільки невдачі, болісно сприймає найменші помилки, свої успіхи пояснює випадковим збігом обставин, допомогою та підтримкою інших людей. Свідомість нав'язує йому дивовижні інтерпретації, заперечення очевидних фактів. Замість спокійного сприйняття, осмислення, аналізу реалій, пошуку шляхів виходу із неблагополучних ситуацій у нього виникають страх, образи, ворожість, гнів, відчуття провини. Усе це породжує негативні Я-образи, що впливають на формування негативної Я-концепції. Такий стан часто переживають молоді педагоги на початку професійної діяльності. Кожна педагогічна ситуація сприймається ними як невизначена, що загрожує емоційному благополуччю, авторитету, соціальним відносинам. Такі люди часто вороже, навіть жорстоко ставляться до себе, переживають страх і незручність за власні невдалі вчинки, докоряють собі за недостатню силу волі, не можуть встояти перед новими внутрішніми чи зовнішніми спонуками.

Найбільш доцільною і ефективною є узгоджена позитивна Я-концепція. При цьому у студента домінують позитивні внутрішні мотиви професійної діяльності, професійного самовдосконалення, адекватна самооцінка, низький рівень особистісної тривожності, він готовий приймати нові знання і новий досвід.

Таким чином, формування образу «Я» для вчителя професійно значимо. Тільки поважаючи особистість в собі, вчитель зможе побачити і розвинути особистість в іншому. Поважаючи в собі особистість і професіонала, він ніколи не зупиниться у своєму самовдосконаленні.

ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД В РОБОТІ З ОБДАРОВАНИМИ СТУДЕНТАМИ

Сердюк І.Г.

КЗ «Бахмутський педагогічний коледж»

В статті розглянуто проблему роботи з обдарованими студентами. Автор визначає, що в умовах модернізації освіти необхідно усі зусилля спрямувати на інтенсивний пошук обдарованих дітей, створюючи умови для особистісного розвитку і творчої самореалізації кожної дитини.

Вона вважає, що обдаровані студенти характеризуються високим рівнем розвитку інтелектуальних та спеціальних (музичних, поетичних, художніх) здібностей та значною легкістю в опануванні різних видів діяльності.

Автор робить висновок, що робота з обдарованими студентами — це результат наполегливої і систематичної праці викладача впродовж усього часу навчання студента у коледжі.

Робота викладачів з обдарованими студентами в сучасній системі інтегрованої освіти є однією з найактуальніших проблем у педагогіці. Обдаровані студенти – це не абстрактні носії талантів, майбутні фахівці й видатні науковці, це передусім живі люди. Саме тому за їхніми здібностями необхідно бачити перш за все людину з її недоліками та достоїнствами.

Педагог завжди в спроможі відчутти обдаровану дитину, її можливості та здібності.

Вважаю, що необхідно розвивати творчий потенціал студентів, вчити їх креативно мислити, швидко орієнтуватися у складних професійних ситуаціях і знаходити єдино правильні рішення. Однак цього недостатньо. Вчитель має забезпечити у навчальному закладі гуманізоване освітнє середовище, яке б виступало в якості запоруки не лише інтелектуального, але й особистісного зростання обдарованої дитини в подальшому.

Тому в умовах вищої школи важливо правильно організувати роботу викладача з обдарованими студентами, не тільки створюючи необхідні умови для їх розвитку, а й психологічно готуючи їх до наполегливої праці та самовиховання.

Як я організую роботу з обдарованими студентами?

- 1 Придивляюсь до нових студентів.
 - 2 Намагаюсь виявити рівень розвитку студента, його обдарованість та потенційні можливості.
 - 3 Допомагаю молодій людині усвідомити себе.
 - 4 Намагаюсь створити умови мобілізації особистісних ресурсів (психологічна мобілізація) — допомогти створити себе.
- Для цього застосовує таку методику.

Придивляючись до нових студентів, звертаю увагу на студентів, які проявляють зацікавленість заняттями з основного музичного інструменту вже на першому курсі. Найчастіше ці студенти відрізняються працездатністю, наполегливістю в оволодінні навичками гри на музичному інструменті, креативним мисленням, добре розвиненими творчими здібностями. Так, студент музичного відділення Бережний Данило, який закінчив коледж у 2018 році з відзнакою, поступивши до навчального закладу без музичної підготовки. Але вже на другому курсі прийняв участь у конкурсі професійно-виконавської майстерності «Крок професійного зростання» і був нагороджений грамотою за технічне та виразне виконання етюдів.

В цьому навчальному році я звернула увагу на творчий потенціал студентів першого курсу Глушко Євгена, Сало Данило та Сівак Анастасію.

Глушко Євген — талановитий хлопчик, який вже спробував себе у виступі на синтезаторі на концерті, присвяченому Дню Вчителя. І подальше я буду продовжувати роботу з цим студентом по вдосконаленню навичок гри на електронних музичних інструментах.

Сало Данило — талановитий студент, відрізняється високою працездатністю, неординарністю, креативністю, багатством уяви, бажанням рухатися уперед в оволодінні навичками гри на музичному інструменті.

Сівак Анастасія — дуже творча, креативна студентка, яка з зацікавленням відноситься до занять з фортепіано. Я сподіваюсь, що вона буде зростати як виконавець.

Працюючи над формуванням у студентів професійних навичок та вмінь гри на музичному інструменті, я приділяю значну увагу заохоченню обдарованих студентів до науково-пошукової роботи. Як результат — участь у роботі студентських науково-практичних конференцій.

Під час підготовки до участі у роботі науково-практичної конференції студент розкривається як творча особистість. Написання статті є результатом довгої й серйозної інтелектуальної праці: студент опрацьовує багато наукової літератури, отримує нові знання, аналізує, класифікує, систематизує їх.

Прикладом тісної співпраці «викладач-студент» є творчо-пошукова робота із студенткою 4-го курсу музичного відділення Новодран Світланою на тему «Можливості застосування проектної технології у вищому навчальному закладі I-II рівнів акредитації». Як результат – написання статті, яка була надіслана на Всеукраїнську наукову конференцію для творчої молоді України «Перспектива — 2018» в Маріупольський будівельний коледж. Конференція відбулася 26 квітня 2018 року.

Другий приклад – робота над темою «Розвиток соціального досвіду та творчої особистості студентів в умовах гуманізації освітнього процесу» із студенткою 4-го курсу музичного відділення Мішурою Оленою. Стаття була надіслана на Всеукраїнську наукову конференцію для творчої молоді України «Перспектива — 2017», яка відбулася в Маріупольському будівельному коледжі 26 квітня 2017 року.

Робота з обдарованими студентами — це справа ні одного дня, тижня чи місяця, а результат наполегливої і систематичної праці викладача впродовж року, усього часу навчання студента у коледжі. Результат цієї роботи засвідчує, що майбутні фахівці привчаються самостійно вирішувати педагогічні та життєві проблеми, навчаються працювати з довідковою літературою, проводити науково-дослідницьку роботу, реалізувати себе як педагоги-дослідники.

STEM – ОСВІТА ЯК НАПРЯМ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Сітало Г.П.

КЗ «Бахмутський педагогічний коледж»

Наданий матеріал буде корисний викладачам педагогічних коледжів при підготовці до лекційних занять. Робота містить стислий і доступний виклад впровадження технології «STEM – освіта», що сприяє модернізації та реформуванню сучасної освіти.

Сьогодні суспільство поступово переходить від товарної економіки до інтелектуально-творчої. Змінюються традиційні види діяльності й, як наслідок, змінюється система освіти, яка має відповідати вимогам сучасності та потребам особистості швидко реагувати на динамічні зміни соціального устрою. Орієнтуючись на сучасний ринок праці, фахівці освітньої сфери кардинально переглядають навчальні програми, які мають безпосереднє відношення до підготовки підростаючого покоління до нових ролей у суспільстві, оволодіння ними такими технологіями, знаннями, уміннями, що задовольнять у майбутньому потреби інформаційного суспільства. Аналізуючи глобальні тренди, можна зазначити, що сьогодні продуктивним напрямом у навчальному процесі є поширення STEM-освіти.

Актуальність STEM-освіти зумовило широке впровадження ІКТ у освітній процес. Оскільки сучасні професії висувають високі вимоги до інтелекту працівників, то, навчаючи дітей, педагоги, повинні вчити їх пристосовуватися в сучасному інформаційному суспільстві, закладати основи сучасної інформаційної культури, яка має стати невід’ємним складником загальної культури сучасного студента і сучасної дорослої людини в майбутньому.

Новизна досвіду полягає у створенні основи для самореалізації успішної особистості і як фахівця, і як громадянина шляхом формування основних ключових компетентностей, окреслених у концепції «Нової української школи», засобами STEM-освіти. Основним завданням STEM-освіти є поглиблення знань з інформатики, хімії, біології, математики, фізики, англійської мови для професійного самовизначення студентів, формування резерву для участі в предметних олімпіадах, турнірах,

творчих конкурсах. Тому поряд із традиційними методами та засобами навчання ефективно використовуються інформаційно-комунікаційні технології.

Сьогодні в Україні вже робляться перші кроки впровадження системи навчання STEM. Вводяться міждисциплінарні програми навчання, курси, збільшується поінформованість студентів зі STEM-предметів і професій.

STEM – нова методика навчання студентів, яка має таку основу:

1. Інтегроване навчання за темами, а не за предметами.

Інтегроване навчання математики, природничих предметів, технології, інженерії. Ці сфери навчання тісно пов'язані між собою на практиці.

2. Використання науково-технічних знань у реальному житті.

Впровадження в навчально-виховний процес методичних рішень STEM-освіти дозволить сформувати у студента найважливіші характеристики, які визначають компетентного фахівця:

- уміння побачити проблему;
- уміння сформулювати дослідницьке запитання і шляхи його вирішення;
- гнучкість як уміння зрозуміти нову точку зору і стійкість у відстоюванні своєї позиції;
- оригінальність, відхід від шаблону;
- здатність до перегруповування ідей та зв'язків;
- здатність до абстрагування або аналізу;
- здатність до конкретизації або синтезу;
- відчуття гармонії в організації ідей.

Кожне заняття необхідно планувати таким чином, щоб студенти не просто запам'ятовували навчальний матеріал, а запитували, досліджували, творили, розв'язували, заперечували, співставляли, інтерпретували та дебатовали за його змістом, тобто формували свою компетентність. Наприклад, на занятті з хімії я використовую метод проектів (студенти отримують завдання і реалізують їх за допомогою лабораторного обладнання); на занятті з біології, для дослідження мікросвіту тварин і рослин, використовую електронні USB-мікроскопи, студенти проєктують на великий LED-екран результати своїх власних спостережень.

Ефективність STEM-навчання, запровадження інноваційних методик Нової української школи залежить від оновлення матеріально-технічної бази як предметів природничо-математичного циклу, так і навчального закладу в цілому. Ефективне формування раннього професійного самовизначення і усвідомленого професійного вибору, підтримка обдарованих студентів, поширення інноваційного педагогічного досвіду та освітніх технологій, розвиток навичок критичного мислення, залучення молоді до творчої науково-дослідної діяльності — все це дозволить наблизити зміст різноманітних сфер науково-технічної діяльності людського суспільства до навчального процесу.

Звичайно, майбутнє – за міжпредметною інтеграцією. Поєднувати математику з мистецтвом, а біологію з робототехнікою – саме це є реформою освіти. Студентам це допоможе виходити із навчального закладу підготовленими до реального життя, а країні – отримати більше фахівців у певних сферах.

Отже, впровадження STEM-освіти в освітній процес є перспективним напрямком для розвитку природничо-математичної освіти. Використання у освітньому процесі методів STEM-освіти дозволяє не лише більш ефективно викласти зміст дисциплін, а і розвивати у студентів навички критичного та творчого мислення, формувати навички проектної діяльності, уміння працювати самостійно та в команді.

РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ ТА КРЕАТИВНО-ОСОБИСТІСНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ

Шепель О.А.

Бахмутська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №12 Бахмутської міської ради Донецької області

В даний час перед нами гостро стоїть проблема розробки фонду оціночних засобів, які дозволять оцінити рівень сформованості освітніх компетенцій і якість підготовки конкурентоспроможного учня.

Ідеї, які створюють педагогічну інновацію, багатопланові, вони поширюються на зміст навчання і виховання та технології навчання і виховання.

Згідно з цим змінюються і підходи щодо оцінювання навчальних досягнень учнів. Оцінювання повинне базуватися на позитивному принципі, який передбачає облік рівня досягнень учня, а не міру його невдач.

Визначення рівня навчальних досягнень учнів є особливо важливим з точки зору того, що навчальна діяльність зрештою повинна не лише дати дитині суму знань, умінь і навичок, а сформувані їй компетентності як загальну здатність, яка базується на знаннях, досвіді, цінностях, здібностях, отриманих завдяки навчанню.

Навчання фізики, зрештою, повинне сформувані достатній рівень компетентності. Тому складовими навчальних досягнень учнів з курсу фізики є не лише оволодіння навчальною інформацією і її відтворенням, а й уміння і навички знаходити необхідну інформацію, аналізувати її і застосовувати в стандартних і нестандартних ситуаціях у межах вимог навчальної програми щодо результатів навчання.

Одним з елементів вирішення проблеми підвищення ефективності вивчення фізики в школі є пошук нових форм оцінювання знань і умінь учнів.

Для того, щоб недоліки традиційного контролю менше впливали на якість оцінки учня, необхідно ввести в практичну діяльність учителя рейтингову систему оцінювання знань і умінь учнів.

Рейтингова система оцінювання знань і умінь учнів має менше недоліків і задовольняє ряд вимог:

1. Забезпечує систематичний і якісний контроль знань усіх учнів.

2. Забезпечує системність накопичення знань учнів.

3. Охоплює всі найважливіші дії кожного учня.

4. Забезпечує гласність результатів.

5. Не вигідно давати списувати сусідові, оскільки чим краще буде його результат,

тим нижче твій рейтинг.

6. Стимулює самоосвіту учнів й учителя.

7. Дозволяє використати багаторівневу систему контролю.

8. Рейтингове оцінювання створює умови для забезпечення самоконтролю, самокоррекції, самооцінювання.

Учнів особливо притягує елемент змагання, присутній у рейтинговій системі оцінювання. Навіть ті учні, які впродовж року займали останні місця, прагнуть поліпшити свої показники, змагаються за кожну соту частину балу. Підвищилася навчальна дисципліна, знизилась кількість пропусків, оскільки якщо учень, навіть з поважної причини, пропустив певний етап, його необхідно відпрацювати в позаурочний час. Але головна перевага рейтингової системи в тому, що знання й уміння учнів оцінюються об'єктивніше, оскільки всі «зароблені» бали враховуються. Це дозволяє вчителю ефективно контролювати навчальний процес і повніше реалізувати можливості диференційованого навчання, а учні, у свою чергу, відчувають велику відповідальність за результати свого навчання, що має велике виховне значення для підготовки випускників до нових реалій життя нашого суспільства.

Медицина. Освіта. Сучасність та майбутнє: Матеріали VI Науково-практичної конференції з міжнародною участю. – Том I. – Бахмут, 22 лютого 2019 р. // Бахмут: ГОАМУ, БМК, 2019 р. – 133 с.

Відповідальний за випуск: Говорун Р.А. - методист КЗ
«Бахмутський медичний коледж»

Комп'ютерний набір та верстка: Санду Н.В.

Підписано до друку
Наклад 100